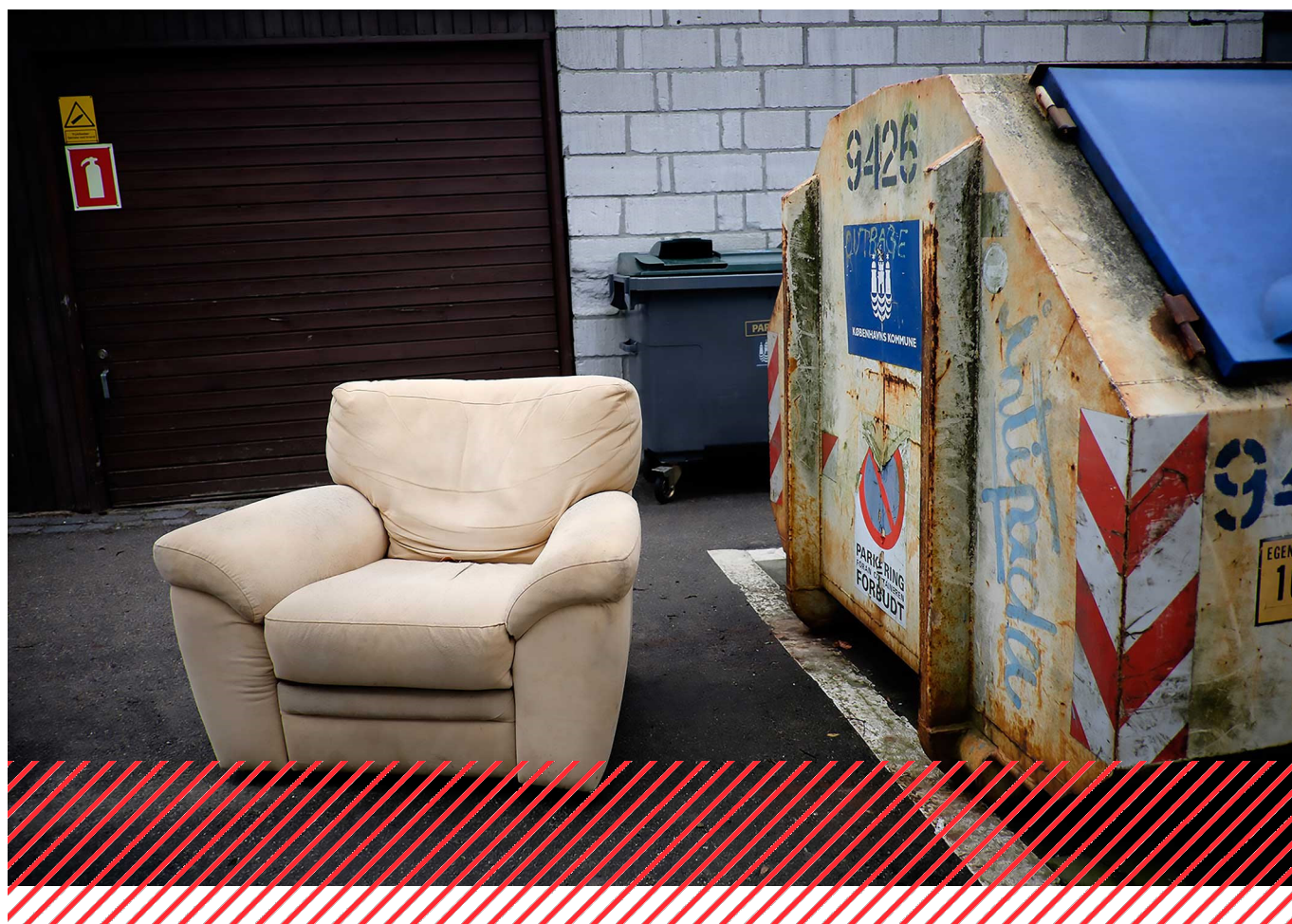

Hjemløshed i Danmark 2019

National kortlægning

Lars Benjaminsen

Hjemløshed i Danmark 2019 – National kortlægning

© VIVE og forfatterne, 2019

e-ISBN: 978-87-7119-686-3

Forsidefoto: Ole Bo Jensen/VIVE

Projekt: 301276

Følgegruppe:

Ask Svejstrup, SAND – De hjemløses landsorganisation

Ole Kjærgaard, Rådet for Socialt Udsatte

Jakob May, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark

Søren Romar, Sammenslutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark

Rafai Al-Atia, Kommunernes Landsforening

Karin Egholm, Socialstyrelsen

Kaspar Pilmark Elkjær, Social- og Indenrigsministeriet

Nicolaj Beuschel, Social- og Indenrigsministeriet

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

I denne rapport præsenteres resultaterne af den syvende landsdækkende kortlægning af hjemløshed i Danmark, baseret på hjemløsetællingen i uge 6, 2019. Den første kortlægning blev gennemført i 2007, og kortlægningerne er siden blevet gennemført hvert andet år.

Formålet med kortlægningen er at følge udviklingen i hjemløsheden, både på landsplan og i de enkelte kommuner. Samtidig giver kortlægningen en viden om hjemløshedens karakter og ændringer i profilen af de hjemløse borgere. Kortlægningen giver også en viden om årsagerne bag hjemløsheden og om, hvilke sociale indsatser de hjemløse borgere modtager.

Vi retter en stor tak til de mange sociale tilbud, sundhedstilbud og lokale myndigheder, der har medvirket i undersøgelsen.

Rapporten har været kommenteret i en følgegruppe, der takkes for kommentarer. Evelyn Dyb, Forsker I, OsloMet – storbyuniversitetet, Norge, har været referee på rapporten og takkes ligeledes for kommentarer.

Undersøgelsen er gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd på foranledning af Social- og Indenrigsministeriet. Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Lars Benjaminsen, der også har været projektleder. Senioranalytiker Helle Hansen har medvirket til undersøgelsens dataindsamling.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Social
2019

Indhold

Sammenfatning.....	6
1 Indledning	13
1.1 Rapportens opbygning.....	13
2 Definition af hjemløshed.....	14
2.1 Definition af hjemløshed	14
2.2 Begrebslig definition	15
2.3 Operationel definition	15
3 Metode og data.....	17
3.1 De sociale tilbud og lokale myndigheder	17
3.2 Kortlægningens gennemførelse.....	18
3.3 Svarprocent og deltagelsesgrad	19
3.4 Personskemaet.....	21
3.5 Hjemløse migranter uden fast ophold.....	21
3.6 Kontrol for dobbelttællinger.....	22
3.7 Omfanget af underestimering	22
3.8 Rapportens tabeller.....	23
4 Hjemløshedens omfang og udvikling.....	25
4.1 Hjemløshedens omfang.....	25
4.2 Udviklingen i hjemløsheden	27
5 Demografisk profil	31
5.1 Alder og køn.....	31
5.2 Varighed af hjemløsheden	35
5.3 Indkomstgrundlag	37
5.4 De hjemløses børn.....	39
6 Geografisk fordeling	41
6.1 Hjemløsheden, fordelt på byområder	41
6.2 Hjemkommune og registreringskommune.....	42
6.3 Hjemløshedsprofil og byområder.....	44
6.4 Fordeling på regioner og kommuner.....	47
6.5 Udviklingen i hjemløsheden i storbyerne.....	58
7 Helbred og misbrug.....	63
7.1 Fysisk sygdom	63
7.2 Psykisk sygdom	64
7.3 Misbrug	66
7.4 Geografisk variation i andelen med sygdom og misbrug.....	71
8 Faktorer bag hjemløsheden	73
8.1 Årsager til hjemløsheden, fordelt på køn og alder	73

8.2	Årsager og hjemløshedssituation	75
8.3	Årsager og varigheden af hjemløsheden.....	79
8.4	Funktionelt hjemløse.....	79
8.5	Hjemløse veteraner.....	81
9	Sociale indsatser.....	83
9.1	Sociale indsatser, fordelt på køn og alder	83
9.2	Sociale indsatser og hjemløshedssituation	85
9.3	Sociale indsatser og byområde	87
10	De hjemløse unge.....	90
10.1	Udviklingen i hjemløshed blandt unge	90
10.2	De unges hjemløshedssituation.....	91
10.3	Hjemløse unge med indvandrerbaggrund	93
10.4	Psykisk sygdom og misbrug blandt de hjemløse unge.....	94
10.5	Årsager til hjemløsheden blandt de unge	97
10.6	Sociale indsatser blandt de hjemløse unge.....	97
11	Etniske minoriteter blandt de hjemløse	99
11.1	Nationalitet	99
11.2	Indvandrere og efterkommere	101
11.3	Alder og indvandrerbaggrund	102
11.4	Byområde og indvandrerbaggrund	102
11.5	Psykisk sygdom og misbrug blandt hjemløse indvandrere og efterkommere	105
11.6	Årsager til hjemløsheden blandt indvandrere og efterkommere.....	106
11.7	Sociale indsatser blandt hjemløse indvandrere og efterkommere	106
12	Hjemløse migranter.....	108
12.1	Hjemløshedssituation for migranter uden fast ophold	108
12.2	Øvrige karakteristika	109
	Litteratur.....	111
Bilag 1	Vejledning og definition.....	112
Bilag 2	Personskema.....	122
Bilag 3	Bilagstabeller	124

Sammenfatning

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) præsenterer i denne rapport resultaterne af den syvende landsdækkende kortlægning af hjemløshed, der blev gennemført i uge 6, 2019. Kortlægningerne har været gennemført hvert andet år siden den første kortlægning i 2007. Rapporten tegner et billede af omfanget og udviklingen i hjemløsheden og af hjemløshedens geografiske fordeling på byområder, regioner og kommuner. Ligeledes afdækkes den demografiske og sociale profil blandt borgere i hjemløshed i forhold til køn, alder, etnisk baggrund og helbredsmæssige forhold.

Kortlægningens definition og metode

Kortlægningens definition af hjemløshed indbefatter både den hjemløshed, der er synlig i byrummet i form af dem, der overnatter på gaden ('gadesovere'), og dem, der overnatter på sociale tilbud som herberger og natvarmestuer. Desuden indbefatter definitionen også den 'skjulte hjemløshed' nemlig dem, der overnatter hos familie, venner og bekendte ('sofasovere').

Kortlægningen blev gennemført, ved at en række sociale tilbud og lokale myndigheder i hele landet udfyldte et spørgeskema på to sider om hver enkelt borger, som de havde kontakt med eller kendskab til, som befandt sig i en hjemløshedssituation i uge 6. De sociale tilbud, der har deltaget i kortlægningen, omfatter tilbud direkte henvendt til hjemløse borgere, såsom herberger, natvarmestuer og gadeplansteam. En række øvrige sociale tilbud og behandlingstilbud, der også kan have haft kontakt med hjemløse borgere, har også deltaget i kortlægningen. Det gælder fx psykiatriske behandlingsenheder, misbrugsbehandlingscentre og kommunale enheder, som socialcentre og jobcentre, der ofte har kendskab til hjemløshed blandt borgerne i forbindelse med den sociale indsats eller udbetaling af ydelser. Der indgår både tilbud i det offentlige velfærdssystem og i civilsamfundet. Da mange hjemløse borgere benytter flere forskellige tilbud, er der i rapportens opgørelser kontrolleret for forekomsten af 'dobbelttællinger' ved brug af oplysninger om initialer, fødselsdatoer, CPR-oplysninger og øvrige oplysninger fra spørgeskemaerne.

Rapportens opgørelser af hjemløsheden fordelt på kommuner og byområder, er generelt baseret på borgerens "hjemkommune", der kan adskille sig fra "registreringskommunen", hvor registreringen er foretaget, og hvor borgeren typisk opholder sig. Hvis fx borgeren opholder sig på et herberg i en anden kommune, er den kommune, hvor herberget er beliggende, opgjort som registreringskommune, mens den kommune, borgeren kommer fra, er hjemkommune.

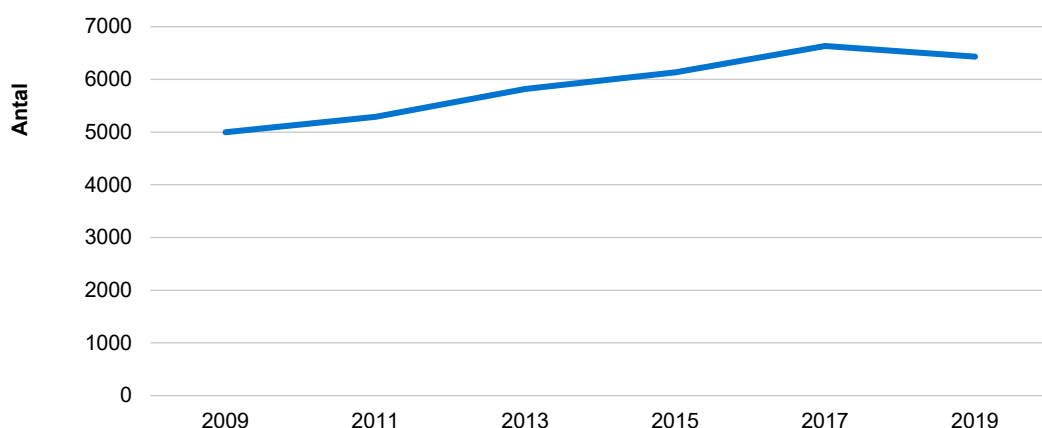
Uændret niveau i hjemløsheden

Der er i uge 6, 2019, registreret i alt 6.431 hjemløse borgere. Sammenlignet med den forrige kortlægning i uge 6, 2017, hvor der blev registreret 6.635 hjemløse borgere, er det et lille fald på 3 pct., svarende til 204 personer. Faldet er dog så lille, at det ligger inden for den almindelige usikkerhed, der vil være på opgørelsen af et komplekst fænomen som hjemløshed, baseret på indberetninger fra et stort antal lokale tilbud. Samtidig har der ved denne kortlægning været et lille fald i antallet af enheder og tilbud, der har indberettet oplysninger, og et forsigtigt skøn er, at dette fald modsvarer et antal hjemløse personer i størrelsesordenen cirka 200 personer. Derved må antallet af personer i hjemløshed ud fra kortlægningen i 2019 vurderes til at være i

samme størrelsesorden som i 2017. Dette fald i indberetningsgraden er dog af meget lokal karakter og gør sig primært gældende i nogle af hovedstadens omegnskommuner.

Når vi følger udviklingen i hjemløsheden over tid, tager vi udgangspunkt i kortlægningen fra 2009, da der blev foretaget en mindre justering af kortlægningens definition efter den første kortlægning i 2007. Figur 1 viser udviklingen i antallet af hjemløse borgere fra 2009 og frem til den seneste kortlægning i 2019. Det ses, hvordan der skete en fortsat stigning i antallet af hjemløse borgere fra de 4.998 personer, der blev registreret i kortlægningen i 2009 og frem til de 6.635 personer i 2017, hvorefter et lille fald er registreret ved denne kortlægning i 2019.

Figur 1 Udviklingen i antallet af hjemløse borgere registreret ved kortlægningerne fra 2009 til 2019

De otte hjemløshedssituationer

Der indgår i kortlægningen otte forskellige hjemløshedssituationer (se tabel 1) samt kategorierne andet og uoplyst. Kategorierne er opgjort hierarkisk fra oven, således at hvis borgeren har overnattet på gaden, er vedkommende opgjort i denne kategori, selvom personen i løbet af tælleugen også har benyttet andre overnatningsformer.

Tabel 1 Hjemløse borgere opdelt på hjemløshedssituationer, 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	506	426	595	609	648	732
Natvarmestue	355	283	349	345	305	313
Herberg	1.952	1.874	2.015	2.102	2.217	2.290
Hotel	88	68	70	113	165	191
Familie/venner	1.086	1.433	1.653	1.876	2.177	1.630
Udslusning	164	227	211	178	169	121
Kriminalforsorg	86	88	64	90	68	72
Hospital	172	173	119	138	149	148
Andet	316	367	370	339	258	380
Uoplyst	273	351	374	348	479	554
I alt	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431

Der er ifølge kortlægningen 732 personer, der har overnattet på gaden, i trappeopgange eller lignende i uge 6, 2019. Det er således cirka en ud af ni af de hjemløse borgere, der er registreret som gadesovere. Antallet af gadesovere er steget lidt siden den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 648 gadesovere. Antallet af brugere af natvarmestuer er opgjort til 313 personer, hvilket er nogenlunde samme niveau som ved den forrige kortlægning.

Den største gruppe er dem, der overnatter på herberger og forsorgshjem, hvilket primært indbefatter § 110-boformerne ifølge serviceloven. Det er i alt 2.290 personer, der har overnattet på herberger og forsorgshjem i tælleugen, hvilket er en stigning fra 2.217 personer ved den forrige kortlægning.

Den næststørste gruppe er dem, der har overnattet hos familie og venner, med 1.630 personer. Det er et betydeligt fald siden den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 2.177 personer i denne kategori. Dette fald hænger blandt andet sammen med, at der ved denne kortlægning er registreret færre unge og færre kvinder i hjemløshed, sammenlignet med den forrige kortlægning, og at både unge og kvinder er de grupper, der oftest er sofasovere. Samtidig vurderer vi, at det lidt større frafald i indberetningen ved denne kortlægning særligt påvirker antallet af sofasovere, og der er derfor en lidt større usikkerhed på antallet af sofasovere end ved de tidligere kortlægninger.

Den resterende del af de hjemløse borgere er opgjort i de øvrige hjemløshedssituationer. Der er en gruppe på 191 personer, der har overnattet på hoteller, vandrerhjem eller lignende på grund af hjemløshed, ligesom der er registreret 148 personer, der står foran en udskrivning fra hospital, og 72 personer, der står foran en løsladelse fra fængsel, uden at der er en boligløsning. Der er registreret 380 personer i kategorien andet, der fx indbefatter borgere, der overnatter i campingvogne og kolonihavehuse, og der er 554 personer, som er registreret i kategorien uoplyst. Det kan være, når medarbejdere i fx socialcentre og jobcentre har kendskab til, at en borger er hjemløs, men ikke ved, hvilken situation borgeren aktuelt befinder sig i.

Fald i byerne – stigning i landkommunerne

Det er knap en fjerdedel af de hjemløse borgere, 1.442 personer, der er hjemmehørende i København, hvor der er sket et lille fald fra 1.482 personer i 2017. Der er ligeledes sket et fald i antallet af hjemløse borgere på Frederiksberg fra 242 personer i 2017 til 167 personer i 2019.

I de københavnske omegnskommuner er der også registreret et fald fra 1.518 personer i 2017 til 1.237 personer i 2019. Som nævnt er det imidlertid primært i nogle af de københavnske omegnskommuner, at der har været et frafald i indberetningen ved kortlægningen i 2019, og derfor er dette antal formentligt underestimeret.

I Aarhus Kommune er der ved kortlægningen i 2019 registreret 750 hjemløse borgere, mod 767 i 2017. Dermed er den ellers vedvarende stigning, der har været i Aarhus hen over de tidligere kortlægninger, blevet afløst af et lille fald i det opgjorte antal ved denne kortlægning.

I Aalborg er der registreret 253 personer i hjemløshed i 2019 mod 261 personer i 2017. I Odense er tallet ligeledes stort set uændret med 125 borgere i hjemløshed i 2019 mod 113 personer i 2017.

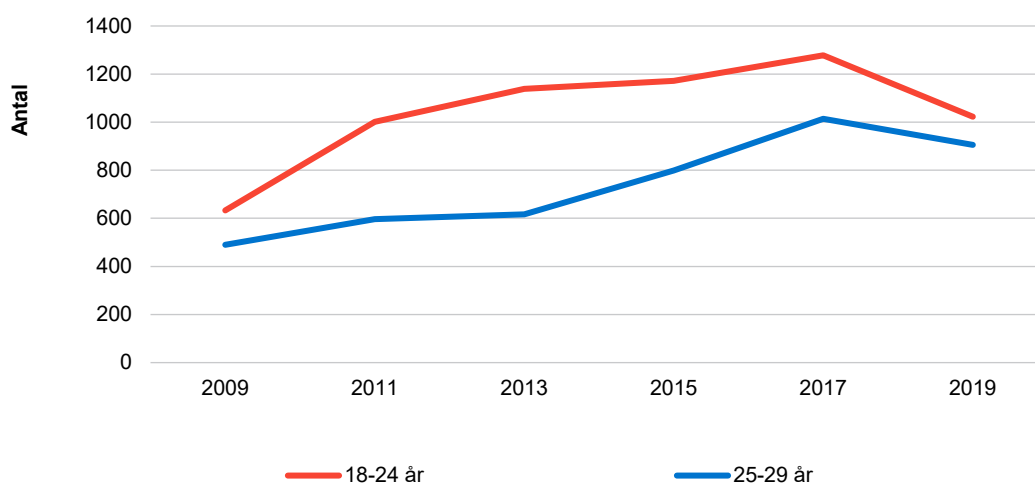
I de øvrige bykommuner (defineret som kommuner, hvor den største by har over 20.000 indbyggere), er antallet af hjemløse borgere set under ét stort set uændret med 1.481 personer i 2019 sammenlignet med 1.457 personer i 2017. Udviklingen har dog varieret i de forskellige

byer. Eksempelvis er antallet af hjemløse borgere steget i byer som Horsens og Slagelse, mens det omvendt er faldet lidt i byer som Vejle og Randers. Derimod er der sket en betydelig stigning i antallet af hjemløse borgere i landkommunerne, der er defineret ved, at den største by har mindre end 20.000 indbyggere. Her er antallet af hjemløse borgere samlet set steget fra 795 personer i 2017 til 976 personer i 2019.

Færre hjemløse unge

Der er ved 2019-kortlægningen sket et fald i antallet af hjemløse unge, hvorved den kraftigt stigende tendens i antallet af hjemløse unge, der er observeret hen over de tidligere kortlægninger, er brudt ved den seneste kortlægning (se figur 2).

Figur 2 Udviklingen i antallet af hjemløse unge, 2009-2019

Ved kortlægningen i 2019 er der registreret 1.023 hjemløse unge mellem 18 og 24 år, hvilket er et fald sammenlignet med 1.278 hjemløse unge i denne aldersgruppe i 2017. Der er også sket et fald i antallet af hjemløse borgere mellem 25 og 29 år fra 1.014 personer i 2017 til 905 personer i denne aldersgruppe i 2019.

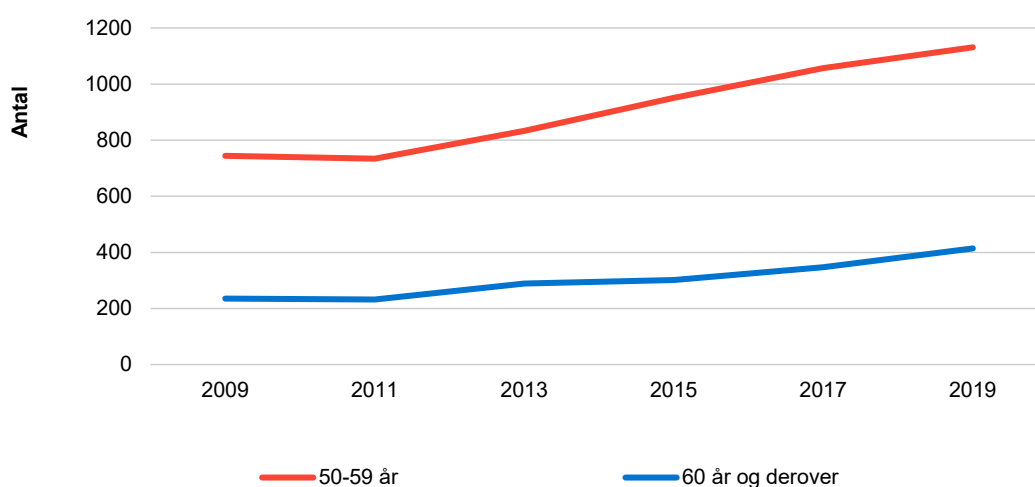
Faldet i antallet af hjemløse unge er sket i de fleste byer og geografiske områder. I København er der registreret 152 hjemløse unge mellem 18 og 24 år i 2019 mod 184 unge i denne aldersgruppe i 2017. I Aarhus er der ligeledes et fald fra 205 hjemløse 18-24-årige i 2017 til 172 hjemløse unge i denne aldersgruppe i 2019. I gruppen af øvrige bykommuner ud over de fire største byer, er antallet af hjemløse unge mellem 18 og 24 år faldet fra 297 i 2017 til 271 i 2019. En undtagelse fra dette mønster findes i landkommunerne, hvor antallet af hjemløse unge mellem 18 og 24 år er steget fra 164 unge i 2017 til 186 unge i 2019.

Selvom antallet af unge i hjemløshed således er faldet ved denne kortlægning i 2019, er det næsten hver tredje hjemløse borger, der er mellem 18 og 29 år, med i alt 30 pct. ud af alle personer i hjemløshed, der er registreret i kortlægningen.

Flere hjemløse midaldrende og ældre

Mens antallet af hjemløse unge er faldet, er antallet af hjemløse midaldrende og ældre steget (se figur 3). Ved kortlægningen i 2019 er der således registreret 1.131 hjemløse borgere mellem 50 og 59 år, hvilket er en stigning sammenlignet med 1.057 personer i denne aldersgruppe i 2017. Der er også sket en stigning i antallet af hjemløse borgere på 60 år og derover, fra 347 personer i 2017 til 414 personer i denne aldersgruppe i 2019. Det er i høj grad denne stigning i antallet af hjemløse midaldrende og ældre, der ligger bag både stigningen i antallet af gadesovere og antallet af herbergsbrugere, da de midaldrende og ældre i hjemløshed i højere grad er gadesovere eller herbergsbrugere, mens de hjemløse unge i højere grad er sofasovere.

Figur 3 Udviklingen i antallet af hjemløse midaldrende og ældre, 2009-2019

De fleste hjemløse borgere har dansk baggrund

Hovedparten af de 6.431 hjemløse borgere, der er registreret i kortlægningen, har dansk baggrund, hvilket gælder for 82 pct. Heraf er der 8 procentpoint med grønlandsk baggrund (det vil sige er danske statsborgere med grønlandsk baggrund). De resterende 18 pct. af de hjemløse borgere fordeler sig på forskellige nationaliteter, fordelt på landegrupper. Der er 1 pct. fra de øvrige nordiske lande, 3 pct. fra øvrige EU-lande, 2 pct. fra det øvrige Europa, 6 pct. med mellemøstlig nationalitet, 5 pct. med afrikansk nationalitet, og 2 pct. med øvrige nationaliteter. Heri er fraregnet hjemløse migranter, hvor det er oplyst, at vedkommende ikke har fast ophold i landet, da denne gruppe som tidligere nævnt er opgjort særskilt i rapportens kapitel 12 på grund af den større metodiske usikkerhed omkring registreringen og for generelt at kunne skelne mellem de forskellige grupper.

Det er 11 pct. af de hjemløse borgere, der er indvandrere, og 7 pct., der er efterkommere af indvandrere. Denne andel er væsentligt højere i København og Aarhus. Det er således 19 pct. af de hjemløse borgere i København, der har indvandrerbaggrund, og 8 pct., der er efterkommere af indvandrere, mens de tilsvarende tal i Aarhus er 23 pct. og 19 pct.

Ud over de 6.431 personer, som er danskere, indvandrere eller efterkommere, er der også registreret en gruppe på 519 hjemløse migranter uden fast ophold i landet. På grund af en større

usikkerhed knyttet til antallet af hjemløse migranter, er denne gruppe ikke medregnet i tallet på de 6.431 personer. Gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold er opgjort særskilt i rapportens kapitel 12.

Faktorer bag hjemløsheden

Der er i kortlægningen spurgt til de væsentligste årsager til hjemløsheden. Der er således mange forskellige faktorer, der kan lede frem til en hjemløshedssituation, ligesom der ofte vil være et samspil mellem flere forskellige faktorer. Psykisk sygdom nævnes som en væsentlig faktor for 41 pct., ligesom også problemer med stofmisbrug eller alkoholmisbrug er væsentlige faktorer med henholdsvis 33 pct. og 24 pct. De psykosociale risikofaktorer spiller sammen med den økonomiske situation, hvor økonomiske vanskeligheder nævnes som en væsentlig årsag for 26 pct. For 22 pct. er mangel på en egnet bolig eller et botilbud en væsentlig årsag, mens en udsættelse fra boligen har været en væsentlig årsag for 19 pct. Der var 18 pct. der ikke længere kunne bo hos familie og venner, og blandt de unge mellem 18 og 24 år var det tilfældet for 38 pct. Endelig nævnes en skilsmisse som en væsentlig årsag for 17 pct. af kvinderne og 12 pct. af mændene.

Der er ved kortlægningen i 2019 registreret i alt 100 hjemløse borgere, der er krigsveteraner, det vil sige, at de har været udsendt af det danske forsvar eller Beredskabsstyrelsen. Det er en stigning sammenlignet med den forrige kortlægning, hvor antallet af hjemløse veteraner var 70 personer.

De sociale indsatser

Kortlægningen afdækker også, hvilke sociale og behandlingsmæssige indsatser de hjemløse borgere modtager, om de har en kommunal handleplan (efter servicelovens § 141), og om de er skrevet op til egen bolig eller et botilbud.

Der er 23 pct. af de hjemløse borgere, der modtager psykiatrisk behandling, mens 17 pct. er i stofmisbrugsbehandling, og 8 pct. modtager alkoholbehandling. Der er 29 pct. der har en bostøttemedarbejder, støttekontaktperson eller lignende tilknyttet, mens 24 pct. er opskrevet til egen bolig og yderligere 5 pct. er skrevet op til et botilbud.

Det er kun 28 pct. af de hjemløse borgere, der er oplyst at have en kommunal handleplan. Der skal dog tages forbehold for, at der kan være tilfælde, hvor de sociale tilbud, der har foretaget registreringen, ikke er bekendt med, at borgeren har en handleplan.

Taget i betragtning at en boligløsning og den fornødne sociale støtte er helt afgørende forudsætninger for at komme ud af hjemløsheden, er det en forholdsvis lav andel, der er skrevet op til en bolig eller et botilbud, ligesom det også er en lav andel, der har en bostøtteperson tilknyttet. Samtidig er det en lav andel, der har en handleplan, som har til formål at skabe sammenhæng i indsatsen og tilvejebringe en løsning for borgeren.

Konklusion og perspektivering

Kortlægningen i 2019 viser, at omfanget af hjemløshed er stort set uændret sammenlignet med den forrige kortlægning i 2017, når den almindelige usikkerhed på tallene samt betydningen af et lille fald i indberetningsgraden ved denne kortlægning tages med i betragtning.

Det uændrede antal dækker dog over indbydes forskydninger mellem forskellige grupper. Mest bemærkelsesværdigt er det, at antallet af hjemløse unge er faldet, mens antallet af midaldrende og ældre i hjemløshed derimod er steget. Med hensyn til faldet i antallet af hjemløse unge, er der tale om et brud i forhold til udviklingen gennem de tidligere kortlægninger, hvor der var en vedvarende stigning i antallet af hjemløse unge. For de midaldrende og ældre fra 50-årsalderen og opefter er der derimod tale om en fortsættelse af en tendens, der er observeret ved de seneste kortlægninger. Afdelt af stigningen i antallet af hjemløse midaldrende og ældre ses der også en stigning i antallet af gadesovere og herbergsbrugere sammenlignet med den forrige kortlægning, mens der derimod ses et fald i antallet af sofasovere, da en stor del af de hjemløse unge typisk er sofasovere.

Kortlægningen indeholder ikke en afdækning af de bagvedliggende forhold og faktorer, der kan have influeret på de observerede mønstre. Det er imidlertid nærliggende, at stigningen i antallet af hjemløse unge, der er dokumenteret ved de tidligere kortlægninger, har affødt en stigende opmærksomhed på denne gruppe i en del kommuner, og at faldet i antallet af hjemløse unge ved denne kortlægning formentlig kan tilskrives, at der i en del kommuner er sat tiltag i gang for denne gruppe, fx omkring brug af kommunal boliganvisning, adgang til ungdomsboliger og sociale støtteforanstaltninger til målgruppen af unge i hjemløshed.

De midaldrende og ældre hjemløse borgere har formentlig ikke i samme grad været genstand for opmærksomheden, og kendetegnende for disse grupper er, at der kan være barrierer for at skaffe boligløsninger til denne gruppe, fx i form af mangel på 1- og 2-værelseslejligheder med et tilstrækkeligt lavt huslejeniveau. Samtidig har de midaldrende og ældre hjemløse borgere ofte komplekse støttebehov med en høj andel med psykiske lidelser og misbrugsproblemer, og denne gruppe vil derfor typisk også have brug for intensive sociale støtteforanstaltninger.

Der kan også henledes opmærksomhed på forskydningerne mellem byer og landsdele. Der er således en tendens til et stagnerende eller faldende antal hjemløse i de store byer. Ikke mindst kan det bemærkes, at den langvarige stigning i hjemløsheden i Aarhus, der er observeret ved de tidligere kortlægninger, ikke er fortsat ved denne kortlægning, hvor antallet af hjemløse borgere i Aarhus således ligger på cirka samme niveau som ved den forrige kortlægning. Derimod ses der stigninger i landkommunerne (set under ét) samt lokalt i nogle af de mellemstore byer, som fx Horsens og Slagelse, hvor en stigende tendens fra den forrige kortlægning er fortsat i denne kortlægning.

I forbindelse med udviklingen i hjemløsheden i de enkelte kommuner, skal der gøres opmærksom på, at også forhold af ret lokal karakter kan virke ind på hjemløsheden, som fx hvad der generelt karakteriserer boligsituationen i den enkelte kommune, herunder særligt udbuddet af lejeboliger med en lav husleje, og hvorvidt den enkelte kommune benytter den kommunale boliganvisning til at skaffe boliger til hjemløse borgere. Ligeledes spiller også karakteren og kvaliteten af de sociale støtteforanstaltninger ind, fx hvorvidt specialiserede indsatsmetoder som Critical Time Intervention (CTI), Intensiv Case Management (ICM) og Assertive Community Treatment (ACT), der er metoder med en dokumenteret effekt, er tilgængelige i den sociale indsats i den enkelte kommune.

1 Indledning

I denne rapport fremlægges resultaterne fra den nationale kortlægning af hjemløshed i Danmark i 2019. Rapporten tager udgangspunkt i datamateriale fra en landsdækkende tælleuge, uge 6 i 2019. Kortlægningen er foretaget på foranledning af Børne- og Socialministeriet og gennemført af VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

I tælleugen har en række sociale tilbud og lokale myndigheder udfyldt et spørgeskema for hver enkelt person, de har været i kontakt med eller haft kendskab til, som befandt sig i en hjemløshedssituation i løbet af denne uge.

Der er i kortlægningen gjort brug af samme metode som ved de tidligere kortlægninger, der har været gennemført hvert andet år siden 2007. Der anvendes i kortlægningen en definition af hjemløshed, baseret på den europæiske hjemløshedsklassifikation, ETHOS, og som er tilpasset danske forhold.

Kortlægningen har til formål at skildre hjemløshedens omfang og karakter, og hvordan hjemløsheden har udviklet sig over tid. Resultaterne sammenholdes med den forrige kortlægning i 2017 og med de tidligere kortlægninger. Opgørelserne i rapporten belyser omfanget af hjemløshed på landsplan og fordelt på kommuner og regioner. Det afdækkes også, hvordan de borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation, fordeler sig på demografiske forhold som køn, alder og nationalitet, ligesom der også ses på forekomsten af fysisk sygdom, psykisk sygdom og misbrugsproblemer blandt de hjemløse borgere. Derudover afdækkes de væsentligste årsager til, at borgeren befinder sig i en hjemløshedssituation, samt de sociale indsatser, som borgeren modtager.

Kortlægningen har til formål at monitorere udviklingen i hjemløsheden, både på landsplan og i de enkelte kommuner. Det gælder både i forhold til omfanget af hjemløsheden og profilen af de borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation. Kortlægningen udgør dermed et vidensgrundlag for den fortsatte udvikling af den sociale indsats på hjemløseområdet.

1.1 Rapportens opbygning

I kapitel 2 gennemgås definitionen af hjemløshed, der benyttes i kortlægningen, mens metoden bag kortlægningen gennemgås i kapitel 3. I kapitel 4 belyses omfanget af hjemløshed på landsplan og udviklingen over tid. I kapitel 5 afdækkes, hvordan de hjemløse borgere fordeler sig på alder og køn, varigheden af hjemløsheden, samt borgerens indkomstgrundlag. Desuden ses der i kapitel 5 på, om der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. I kapitel 6 beskrives, hvor de hjemløse borgere fordeler sig geografisk mellem de enkelte byer, kommuner og regioner, ligesom der også ses på udviklingen i hjemløsheden over tid i forskellige områder af landet. I kapitel 7 belyses de helbredsmæssige forhold i form af forekomsten af fysiske og psykiske lidelser, samt misbrugsproblemer blandt borgere i hjemløshed. I kapitel 8 afdækkes de væsentligste årsager til hjemløsheden, og i kapitel opgøres, hvilke sociale indsatser borgeren modtager. I kapitel 10 ses der nærmere på hjemløsheden blandt unge mellem 18 og 24 år, mens kapitel 11 belyser de hjemløse borgeres nationalitet og ser nærmere på, hvad der kendetegner gruppen af hjemløse indvandrere og efterkommere. I det sidste kapitel, kapitel 12, afdækkes og beskrives gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold i landet.

2 Definition af hjemløshed

I dette kapitel gennemgår vi definitionen af hjemløshed, der er anvendt i kortlægningen, og som er den samme begrebslige og operationelle definition af hjemløshed, der har været anvendt ved de tidligere kortlægninger.

2.1 Definition af hjemløshed

Den definition af hjemløshed, der benyttes i kortlægningen, tager udgangspunkt i den såkaldte ETHOS-klassifikation, udarbejdet af FEANTSA¹ og Det Europæiske Hjemløshedsobservatorium (Edgar & Meert, 2005). ETHOS-klassifikationen er en typologi over både hjemløshed og boligmæssig eksklusion.

Der sondres i ETHOS-klassifikationen mellem fire begrebslige kategorier: personer uden opholdssted (rough sleeping), boligløshed (houselessness), usikker bolig (insecure housing) og utilstrækkelig bolig (inadequate housing). ETHOS-klassifikationen definerer således et kontinuum mellem hjemløshed og boligmæssig eksklusion.

De fire begrebslige kategorier i ETHOS-klassifikationen er underopdelt i en række operationelle kategorier, som dækker over den konkrete boligsituation, personen befinder sig i, eller den opholdsform, personen benytter. Der sondres i ETHOS-klassifikationen mellem blandt andet gadesovere, brugere af natvarmestuer, brugere af herberger, personer, der overnatter hos familie og venner, og personer, der står foran en udskrivning fra hospital eller løsladelse fra fængsel uden en boligløsning. ETHOS-klassifikationen dækker samtidig også en række bredere kategorier af boligmæssig eksklusion, som personer, der bor i 'overbefolkede boliger', det vil sige tilfælde, hvor der bor væsentligt flere personer i en bolig, end hvad der passer til boligens størrelse, ligesom der også indgår en kategori for boliger af meget lav standard, fx hvor basale sanitære faciliteter er mangelfulde. Det vil sige, at ETHOS-klassifikationen dækker former for boligmæssig eksklusion, der rækker ud over, hvad der sædvanligvis forstås ved hjemløshed. Derved understreges det, at boligmæssig eksklusion skal forstås som et kontinuum mellem egentlig hjemløshed og vanskelige boligforhold.

For at afgrænse de kategorier, der særligt indfanger hjemløsheden, udvikledes efterfølgende den såkaldte ETHOS-light-definition, der indeholder kategorier som gadesovere, natvarmestuebrugere, herbergsbrugere, personer, der overnatter hos familie og venner, og personer, der står foran en udskrivning fra hospital eller løslades fra fængsel uden en boligløsning (Edgar et al., 2007). Dermed udelades de kategorier, der beskriver den bredere boligmæssige eksklusion, som 'overbefolkede boliger' eller boliger med en lav standard. ETHOS-light-definitionen, er tilpasset at kunne måle omfanget af hjemløsheden, men er samtidig baseret på en bred hjemløshedsdefinition, der ikke blot omfatter den synlige og institutionaliserede hjemløshed som gadesovere og herbergsbrugere, men også den skjulte hjemløshed i form af dem, der overnatter midlertidigt og tilfældigt hos familie og venner.

¹ European Federation of National Organisations Working with the Homeless.

2.2 Begrebslig definition

Den danske definition af hjemløshed, der er blevet benyttet ved kortlægningerne af hjemløshed fra 2007 og frem, tager udgangspunkt i et afgrænset sæt af kategorier fra ETHOS-klassifikationen, og minder i høj grad om ETHOS-light-definitionen. Der er dog foretaget visse tilpasninger til danske forhold, fx at kvinder, der opholder sig på kvindekrisecentre på grund af vold i familien, ikke indgår i den danske hjemløshedsdefinition, mens de derimod er inkluderet i både ETHOS- og ETHOS-light-klassifikationerne (Benjaminsen & Christensen, 2007).

Definitionen og metoden, der blev anvendt ved de første seks danske kortlægninger, er også udgangspunktet for denne syvende kortlægning. Den danske hjemløshedsdefinition indeholder en overordnet begrebslig definition af hjemløshed:

Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.

2.3 Operationel definition

Den operationelle definition af, hvem der skal medregnes som hjemløse, består af otte konkrete situationer, som defineres som hjemløshed (tabel 2.1). Personer, som har befundet sig i én eller flere af disse situationer i uge 6 i 2019, indgår i kortlægningen. I rapportens øvrige tabeller benytter vi forkortede betegnelser for disse kategorier. Ud over de otte situationer indgår også kategorien "andet", der blandt andet dækker over personer, der overnatter i kolonihavehuse, campingvogne og lignende. Rapportens opgørelser medregner desuden også personer med uoplyst hjemløshedssituation, hvor de enheder og tilbud, der deltager i kortlægningen har kendskab til, at en borger er i en hjemløshedssituation, men ikke ved, i hvilken af de otte situationer, borgeren befinder sig.

Tabel 2.1 Hjemløshedssituationer, anvendt i kortlægning af hjemløshed i Danmark, 2019

Kategori	
1.	Overnatter på gaden, i trappeopgang, i et skur eller lignende
2.	Overnatter på natvarmestue/værested med nødovertatning eller lignende
3.	Overnatter på akut/midlertidigt botilbud som herberger og forsorgshjem
4.	Opholder sig på hotel, vandrerhjem eller lignende pga. hjemløshed
5.	Bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte
6.	Bor i midlertidig udslningsbolig uden permanent kontrakt
7.	Afsoner under Kriminalforsorgen, skal løslades inden for 1 måned og mangler en boligløsning
8.	Opholder sig på hospital/behandlingstilbud, skal udskrives inden for 1 måned og mangler en boligløsning
9.	Andet

Der er i vejledningen til kortlægningen (bilag 1) endvidere defineret en række konkrete afgrænsninger af personer, som ikke regnes som hjemløse. Det drejer sig om:

- Personer, der bor i fremlejet bolig, eller som bor varigt hos familie, venner eller bekendte

- Personer i botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold (fx alternative plejehjem og bofællesskaber), herunder beboere på visiterede boformer under servicelovens § 107 og § 108
- Studerende, der søger tilflytning til anden by ved studiestart
- Unge, der ønsker at flytte hjemmefra
- Personer, der midlertidigt er uden bolig på grund af brand eller lignende
- Personer, der opholder sig på et krisecenter på grund af vold i familien
- Flygtninge, som er midlertidigt boligplaceret.

Ud fra erfaringerne fra den første kortlægning i 2007 blev der foretaget nogle mindre tilpasninger af den operationelle definition og af grænsedragningen mellem hjemløshed og ikke-hjemløshed (Benjaminsen, 2009). Blandt andet blev de visiterede midlertidige botilbud under servicelovens § 107 udeladt af kortlægningens definition, mens disse i et vist omfang indgik i den første kortlægning. Et lille fald i omfanget af hjemløsheden, der blev registreret mellem den første kortlægning i 2007 og den anden kortlægning i 2009, skyldtes i vid udstrækning tilpasninger af definitionen. Ved sammenligninger over tid tages der derfor generelt udgangspunkt i resultaterne fra kortlægningen i 2009, hvor definitioner og afgrænsninger stort set er svarende til de efterfølgende kortlægninger.

Selvom definitionen af hjemløshed er baseret på boligsituationen, betyder det ikke, at de boligmæssige forhold nødvendigvis udgør de væsentligste årsager til hjemløshed. Den anvendte definition giver først og fremmest mulighed for at sondre mellem hjemløshed som situation og hjemløshedens årsager og konsekvenser. Ved at tage udgangspunkt i boligsituationen er det således muligt at betragte hjemløshed som en situation, en person på et givent tidspunkt befinder sig i. Årsagerne til hjemløshed må forstås ud fra et komplekst samspil mellem strukturelle faktorer som forhold, der kendetegner bolig- og arbejdsmarkedet, og individuelle forhold som psykisk sygdom og misbrugsproblemer. Ligeledes influeres hjemløsheden af forhold, der kendetegner velfærdssystemets indretning og funktioner, fx tilgængeligheden af social støtte til udsatte borgere.

Den boligmæssige definition af hjemløshed indikerer samtidig ikke, at hjemløsheden blot kan afhjælpes gennem boligmæssige indsatser. En bolig vil være en nødvendig, men sjældent en tilstrækkelig forudsætning for, at socialt udsatte borgere kan komme ud af hjemløshed. I stedet vil både en boligløsning og en helhedsorienteret social og behandlingsmæssig indsats som oftest være en forudsætning for, at personen kan opnå en stabil boligsituation. Samtidig vil der være hjemløse borgere, der har behov for egentlige botilbud som fx socialpsykiatriske botilbud.

3 Metode og data

I dette kapitel beskrives metoden og datagrundlaget bag kortlægningen. Det beskrives, hvilke sociale tilbud og myndigheder som er blevet kontaktet, og hvordan dataindsamlingen er blevet gennemført. Dernæst gennemgås det anvendte spørgeskema ('personskemaet') og svarprocenten opgøres i forhold til, hvor mange sociale tilbud og myndigheder der har deltaget i kortlægningen. I kapitlet beskrives også, hvordan der er taget højde for 'dobbelttællinger' i de tilfælde, hvor borgeren har benyttet flere tilbud i løbet af tælleugen.

Denne kortlægning er endvidere den første, der er gennemført, efter at EU's dataforordning og den deraf følgende danske databeskyttelseslov trådte i kraft. Det har haft betydning for kortlægningens udførelse på forskellige måder, der også gennemgås i kapitlet.

3.1 De sociale tilbud og lokale myndigheder

Kortlægningen gennemføres i to trin. Først har vi identificeret samtlige sociale tilbud og myndigheder, som forventes at have kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere. Dernæst har vi bedt disse enheder om at udfylde et spørgeskema, et såkaldt personskema, for hver hjemløs borger, de har kontakt med eller kendskab til i kortlægningens tælleuge, uge 6.

Kortlægningen omfatter både tilbud, der udelukkende eller primært henvender sig til hjemløse borgere, som § 110-boformer (herberger og forsorgshjem) og natvarmestuer, og omfatter også en række øvrige sociale tilbud og lokale myndighedsenheder, der ikke har hjemløse borgere som den primære målgruppe, men som i deres daglige arbejde kan have kontakt med og kendskab til borgere, der befinder sig i en hjemløshedssituation. Det gælder fx forskellige behandlingstilbud som psykiatriske afdelinger og misbrugscentre. De lokale myndigheder dækker over kommunale enheder som socialafdelinger, jobcentre, borgerservice- og ydelsesenheder, samt andre myndigheder som politiet og Kriminalforsorgen. Der indgår også en lang række tilbud i civilsamfundet som fx væresteder, varmestuer og rådgivningstilbud. Derved indgår en bred vifte af sociale tilbud og aktører i kortlægningen for at sikre, at også hjemløse borgere, der ikke benytter § 110-boformerne, bliver registreret i det omfang, de er i kontakt med disse øvrige sociale tilbud. Det gælder ikke mindst den store gruppe af hjemløse borgere, der overnatter midlertidigt hos familie og venner, hvoraf mange er i kontakt med socialcentre, jobcentre, behandlingstilbud og lignende.

Med hensyn til at identificere de relevante sociale tilbud og myndigheder har vi taget udgangspunkt i en oversigt over de enheder, der indgik i kortlægningen i 2017. Oversigten er blevet sendt til de samme sociale tilbud og myndigheder, som indgik i denne oversigt, og de pågældende tilbud er blevet bedt om at supplere listen med eventuelle nye sociale tilbud eller myndighedsenheder. Efterfølgende har vi fået oplyst, at nogle enheder er blevet nedlagt eller lagt sammen med andre enheder. Der er også enheder, der har meldt tilbage, at det var irrelevant for dem at deltage, herunder tilbud, der ikke hører under definitionen, som fx boformer under servicelovens § 107.

Derved er opnået en liste på i alt 1.473 sociale tilbud og myndigheder, som alle har fået materiale om kortlægningen tilsendt. Det er lidt flere enheder og tilbud end ved den forrige kortlægning, hvor materialet blev sendt til 1.428 enheder. Som det også vil fremgå, når vi opgør kortlægningens svarprocent er det dog langt fra alle disse enheder, som konkret har haft kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere, og som har indsendt personskemaer. Der er fx mange

mindre væresteder, behandlingssteder og sociale tilbud – særligt i de mindre men også i de større kommuner – der ikke har haft kendskab til eller kontakt med hjemløse borgere i tælleugen.

3.2 Kortlægningens gennemførelse

Med afsæt i afdækningen af de relevante sociale tilbud og myndigheder, har vi gennemført kortlægningen i uge 6, 2019. Kortlægningen er foregået ved, at samtlige relevante enheder har fået tilsendt personskemaer (se bilag 2), som vi har bedt dem om at udfylde for hver borger, de er i kontakt med eller har kendskab til, og som befandt sig i en hjemløshedssituation i tælleugen.

Endvidere indeholdt det fremsendte materiale en vejledning til kortlægningen samt den anvendte definition af hjemløshed (bilag 1). I vejledningen er der en opfordring til samtlige sociale tilbud og myndigheder om at foretage en distribution af følgebrevet og personskemaer til alle relevante afdelinger og medarbejdere, som kunne tænkes at have kontakt med eller kendskab til borgere i hjemløshed.

Ved den forrige kortlægning i 2017 var det for første gang muligt også at udfylde personskemaerne elektronisk gennem en digital indberetningsplatform gennem Danmarks Statistik, og denne mulighed har også været tilgængelig ved denne kortlægning. Det er cirka tre ud af fem personskemaer, der er blevet udfyldt elektronisk.

Ved udfyldelsen af personskemaet er der mulighed for, at medarbejderen kan udfylde skemaet, eller at borgeren selv kan medvirke til at udfylde skemaet, afhængigt af hvad der vurderes at være mest hensigtsmæssigt og praktisk gennemførligt i den enkelte enhed. Borgeren har selv medvirket til at udfylde skemaet ved 4 pct. af de registrerede personskemaer. Der skal gøres opmærksom på, at der ved medarbejderens udfyldelse af personskemaerne kan være tale om skøn og vurderinger, fx omkring borgerens psykiske helbred, misbrugssituation, eller hvad der er de væsentligste årsager til, at borgeren er hjemløs. Ligeledes kan der være tilfælde, hvor medarbejderen ikke har kendskab til forskellige aspekter af borgerens situation, hvor der i skemaet er mulighed for at svare 'ved ikke'.

Efterfølgende er de tilbud, der ikke havde indsendt en besvarelse, forsøgt kontaktet telefonisk eller på mail, hvilket har givet anledning til en efterfølgende indsendelse af skemaer i en del tilfælde. Samtidig har det været muligt at følge op på eventuelle manglende indberetninger, samt hvad der ligger bag. Det har i nogle tilfælde været konkrete driftsmæssige forhold på tilbuddene, som fx sygdommeldinger eller kapacitets- og ressourceproblemer, der i nogle tilfælde har betydet, at et tilbud ikke har haft mulighed for at deltage.

I mange tilfælde er der foretaget en koordinering mellem kommunale afdelinger omkring udfyldelsen og indsendelsen af skemaer, ligesom der ofte er foretaget en koordinering mellem enheder inden for psykiatrien. Vi har registreret en sådan koordinering i det omfang, det er blevet oplyst. Koordineringen er først og fremmest af stor betydning for kortlægningens validitet, da den sikrer, at relevante lokale enheder deltager i kortlægningen. Koordineringen betyder dog også, at svaropgørelsen er behæftet med en vis usikkerhed, da der kan være indsendt skemaer fra én central enhed, som indbefatter flere underenheder, uden at det i alle tilfælde er fremgået af oplysningerne. Særligt har der ved brugen af den elektroniske indberetningsplatform været mulighed for, at flere underenheder, fx under samme forvaltning, har kunnet benytte én adgangskode frem for at benytte den enkelte underenheds adgangskode. Denne mulighed

har været tilgængelig for at lette koordineringen på tværs af enheder, der hører under samme overordnede enhed.

I forbindelse med kortlægningens gennemførelse er der, i overensstemmelse med sundhedsloven, indhentet tilladelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed til gennemførelsen af kortlægningen på de tilbud, der er omfattet af sundhedsloven, og hvor oplysningerne er baseret på patientjournaler.

Kortlægningen var som nævnt den første kortlægning, der blev gennemført, efter at den nye databeskyttelseslov trådte i kraft i 2018, som følge af EU's dataforordning (GDPR). Det har medført ændringer i nogle af procedurerne omkring kortlægningen. På de tilbud, hvor borgerne inddrages i udfyldelsen af personskeemaet, har oplysningspligten over for borgeren som følge af databeskyttelsesloven betydet, at der har skullet gives flere oplysninger om dataindsamlingen til borgerne end tidligere. Databeskyttelseslovens bestemmelser har også betydet, at personskeemaerne ikke har kunnet tilbagesendes med almindelig post, som det var tilfældet ved de tidligere kortlægninger. I stedet skulle skeemaerne indsendes på en måde, så de kunne spores undervejs. Derfor er de deltagende enheder blevet bedt om at indlevere personskeemaerne på et pakkepostkontor. Der har generelt været en del henvendelser fra de deltagende tilbud omkring betydningen af databeskyttelsesloven for indsamlingsmetoden og procedurerne.

3.3 Svarprocent og deltagelsesgrad

Svarprocenten er et udtryk for, hvor stor en andel af de relevante sociale tilbud og myndigheder som har deltaget i kortlægningen. Her ser vi bort fra de enheder, som har oplyst, at det var irrelevant for dem at deltage i kortlægningen. Opgørelsen af svarprocenten kompliceres dog af, at materialet i en del tilfælde – helt som tilsigtet – er videresendt lokalt til andre enheder og afdelinger, og at nogle enheder har indsendt besvarelser koordineret med én eller flere øvrige lokale enheder. Den indbyrdes koordinering mellem tilbud og afdelinger er først og fremmest med til at sikre validiteten i besvarelserne lokalt. Svarprocenten er opgjort med underenhederne, som den primære enhed, og der er taget højde for, hvilke tilbud der indgår i en indbyrdes koordinering i det omfang, det har været oplyst.

I alt har 1.187 ud af de 1.473 enheder deltaget i kortlægningen, hvormed vi opnår en svarprocent på 80,6 pct., inklusive de enheder, der har meddelt, at de ikke var i kontakt med eller havde kendskab til hjemløse borgere i tælleugen. Svarprocenten er dermed lavere end ved kortlægningen i 2017, hvor den var 84,7 pct. Det er 19,4 pct., svarende til 286 enheder, der ikke har deltaget i kortlægningen. Denne del dækker både over enheder, der ikke har svaret, samt de enheder, der har oplyst, at de ikke har haft mulighed for eller ønsket at deltage i kortlægningen.

Det er imidlertid langt fra alle de enheder, der har deltaget i kortlægningen, der har haft kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere, da et betydeligt antal tilbud (lidt over halvdelen) har indberettet, at de ikke havde kontakt med eller kendskab til hjemløse borgere i tælleugen. På den baggrund er antallet af enheder og tilbud, som har indberettet mindst ét personskeema, generelt en bedre indikator for deltagelsen i kortlægningen. Antallet af enheder og tilbud, som har indberettet mindst ét personskeema, er opgjort til 558. I dette tal er også medtalt enheder, der er indgået i en koordinering med andre tilbud, hvorfra der er indsendt mindst ét skema. Dette antal af enheder, der har indberettet mindst ét personskeema, er faldet ved kortlægningen i 2019 sammenlignet med kortlægningen i 2017. Her var der indberetninger af personskemaer

fra 571 forskellige enheder, hvilket var 13 enheder flere end ved den aktuelle 2019-kortlægning. Der skal dog tages et forbehold for, at en sammenligning af antallet af enheder, der har indberettet ved to forskellige kortlægninger også rummer en usikkerhed. Antallet beror således på den konkrete organisering af tilbuddene i afdelinger og underenheder, hvor der kan ske ændringer i perioden mellem kortlægningerne. Det er generelt erfaringen fra rækken af kortlægninger, der er gennemført siden 2007, at der i løbet af den mellemliggende periode på to år sker et betydeligt antal omstruktureringer i den lokale organisering – både i kommunerne, men også i andre sektorer, som fx i behandlingspsykiatrien. Det påvirker antallet af enheder, der indgår i kortlægningen, og derfor skal også sammenligningen af antallet af indberettende enheder på tværs af kortlægningerne tages med et forbehold.

Erfaringerne fra de tidligere kortlægninger viser generelt, at det er forhold af mere lokal karakter, der har den største betydning for kvaliteten af indberetningen i den enkelte kommune, fx om de relevante kommunale afdelinger som jobcentre og socialcentre indgår, ligesom det også er centralt, at de lokale herberger, behandlingssteder og væresteder indgår.

Det lille fald, vi kan registrere i antallet af indberetninger, kan have haft en betydning i forhold til, at der ved denne kortlægning er sket et fald i antallet af hjemløse borgere, der er opgjort ud fra indberetningerne, sammenlignet med 2017. Der er således i alt opgjort 6.431 personer i en hjemløshedssituation i 2019, mens antallet var 6.635 personer i 2017.

Det er nærliggende at rejse spørgsmålet, om faldet kan have relation til ændringer i procedurer omkring indberetningen, der har gjort sig gældende på grund af databeskyttelsesloven. I den sammenhæng kan det anføres, at andelen af skemaer, hvor borgerne selv har medvirket til udfyldelsen af skemaerne, er faldet fra 7 pct. i 2017 til 4 pct. i 2019. Det kan være tegn på, at flere tilbud har valgt at indberette oplysningerne, uden at borgeren medvirker til at udfylde personskeemaet, men det kan også være udtryk for, at nogle tilbud – og særligt dem, hvor det er nødvendigt at inddrage borgeren i udfyldelsen af skemaerne – har valgt ikke at deltage i kortlægningen, hvilket kan hænge sammen med den øgede oplysningspligt over for borgeren.

Først og fremmest tyder en gennemgang af besvarelserne dog på, at faldet i deltagelsesgraden mest af alt er af mere lokal karakter. Der er således en vis geografisk tendens på den måde, at indberetningen i langt hovedparten af de store og mellemstore bykommuner generelt forekommer at være ligeså robust ved denne kortlægning som ved de tidligere kortlægninger. Den lidt lavere indberetningsgrad har særligt gjort sig gældende i et mindre antal af hovedstadens omegnskommuner. I nogle kommuner er der således fx et jobcenter eller en socialafdeling, der ikke har medvirket i kortlægningen. Det har særligt betydning for opgørelsen af den del af hjemløsheden, der ikke indberettes fra herberger og natvarmestuer. Ud fra erfaringerne fra de tidligere kortlægninger indberettes der fra jobcentre og socialcentre erfaringsmæssigt en del sofasovere, det vil sige, dem der overnatter midlertidigt hos familie og venner på grund af hjemløshed. I afsnit 3.7 om omfanget af underestimering vurderes det nærmere, hvilken betydning den lidt lavere indberetningsgrad kan have haft for kortlægningens resultater.

Selvom der således er sket et fald i indberetningsgraden, skal det også anføres, at der er en meget høj deltagelse blandt den tilbudstype, der samlet set står for det største antal indberetninger, nemlig § 110-boformerne (herberger og forsorgshjem).

Af hensyn til fortroligheden og anonymiteten af de enkelte enheder, går vi ikke tættere på indberetningsmønsteret i de enkelte kommuner, og vi udpeger heller ikke de kommuner, hvor der har været en svagere indberetning end ved den forrige kortlægning. Det skyldes et hensyn til, at der kan være lokale forhold som fx driftsproblemer, kapacitetsmangel eller sygemeldinger

bag, at et enkelt tilbud eller enhed ikke har deltaget i kortlægningen. Den slags lokale udfordringer har generelt også gjort sig gældende ved de tidligere kortlægninger.

3.4 Personskemaet

Personskemaet har haft stort set samme form som i de tidligere kortlægninger. Indledningsvist er der en række oplysninger, som det pågældende sociale tilbud eller den lokale myndighed skal udfylde vedrørende enheden, som den hjemløse borger er blevet registreret på. Dernæst indeholder personskemaet spørgsmål om, hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i, og spørgsmål om køn, alder, etnicitet, indkomstforhold, samt om borgeren har børn. For at opnå bedre information, om der opholder sig børn sammen med en hjemløs voksen, er der i personskemaet ved denne kortlægning blevet indføjet to spørgsmål herom, dels om der opholder sig mindreårige børn under 18 år sammen med den hjemløse voksne, og i givet fald, hvor mange børn der er tale om. Opgørelsen af besvarelserne af disse nye spørgsmål findes i rapportens kapitel 5.

Desuden bedes borgerens CPR-nummer og initialer oplyst i skemaet. De personidentificerbare oplysninger anvendes til kontrol for dobbelttællinger, og i det omfang det ikke har været muligt at angive et fuldstændigt CPR-nummer, er der mulighed for at udfylde oplysningen delvist, fx i form af fødselsdato og årstal.

Ud over hjemløshedssituation og baggrundsoplysninger spørges i skemaet også om varighed af hjemløsheden og om borgerens psykiske og fysiske helbred, samt hvorvidt borgeren er afhængig af forskellige rusmidler eller i substitutionsbehandling. Der spørges også, om borgeren er funktionelt hjemløs, det vil sige har en bolig, som borgeren ikke kan eller er i stand til at benytte. Endvidere spørges der om, hvilke årsager der vurderes som de væsentligste til, at borgeren befinder sig i hjemløshed, samt hvilke sociale indsatser og behandlingstilbud borgeren modtager.

3.5 Hjemløse migranter uden fast ophold

Der indgår i personskemaet også et spørgsmål om, hvorvidt personen *ikke har fast ophold i Danmark*. Dette spørgsmål afspejler, at der også er en del migranter, der opholder sig midlertidigt og uregistreret i Danmark, og som befinder sig i en hjemløshedssituation. De sociale tilbud er blevet bedt om også at indsende personskemaer for denne gruppe, i det omfang de hjemløse migranter har benyttet eller er i kontakt med de sociale tilbud. Samtidig er de sociale tilbud blevet bedt om at vurdere, om personen har fast ophold eller ej, hvor der i nogle tilfælde kan være tale om skøn. Der er generelt en række tilbud i velfærdssystemet, som gruppen af hjemløse migranter uden fast ophold enten slet ikke eller kun i begrænset grad kan eller må benytte, og det er derfor særligt tilbud som opsøgende gadeplansindsatser, natvarmestuer og væresteder, der har indsamlet skemaer for denne gruppe. Da gruppen af hjemløse migranter ikke i samme grad som personer med fast ophold i landet kan benytte velfærdssystemets tilbud, er der en større risiko for, at der er hjemløse migranter, der ikke er blevet registreret i kortlægningen. Samtidig har de hjemløse migranter uden fast ophold ikke et CPR-nummer, og det gør, at kontrollen for dobbelttællinger er mere usikker i denne gruppe, hvor der først og fremmest er anvendt oplysninger om initialer, og i en del tilfælde fødselsdatoer, til at kontrollere for dobbelttællinger. Vi vurderer derfor samlet set, at antallet af personer, opgjort i denne gruppe af hjemløse migranter uden fast ophold, er mere usikkert end for hjemløse personer

med fast ophold (personer af dansk herkomst samt flygtninge og indvandrere med fast ophold). Derfor opgøres antallet af hjemløse migranter uden fast ophold særskilt i rapportens kapitel 12, og de hjemløse migranter uden fast ophold, der er registreret i kortlægningen, indgår derfor ikke i rapportens øvrige opgørelser i kapitel 4-11.

3.6 Kontrol for dobbelttællinger

Mange hjemløse borgere benytter flere forskellige tilbud. Alle de medvirkende enheder og tilbud er blevet bedt om at udfylde et personschema for hver borger, de havde kontakt med eller kendskab til, og som befandt sig i en hjemløshedssituation i tælleugen. Det betyder, at der for den samme borger kan være blevet udfyldt to eller flere personskemaer. For at kunne kontrollere for dobbelttællinger spørges i personskemaet efter oplysninger om CPR-nummer eller fødselsdato og initialer. Fremgangsmåden med at bede alle relevante enheder udfylde personskemaer for hver hjemløs borger, de har kontakt med eller kendskab til, skyldes hensynet til at sikre, at så stor en del som muligt af samtlige borgere i hjemløshed bliver registreret på mindst ét tilbud. I det omfang, der sker en koordinering enhederne imellem, fx inden for den samme kommune, mindsker dette risikoen for dobbelttællinger. Der er i bearbejdningen af datamaterialet registreret cirka 1.500 tilfælde, hvor der er udfyldt to eller flere skemaer for samme person.

I de tilfælde, hvor der har været udfyldt mere end ét personskema for en borger, har vi som udgangspunkt prioriteret at anvende oplysningerne i de skemaer, som borgeren selv har været med til at udfylde. Vi har dernæst benyttet os af de skemaer, som har de mest fyldestgørende oplysninger, samt skemaer fra sociale tilbud, hvor borgeren overnatter eller er i behandling, ud fra en antagelse om, at personalet på de tilbud, hvor borgeren opholder sig i en periode, eller tilbud, hvor borgeren modtager regelmæssig behandling, alt andet lige har et bedre kendskab til borgerens aktuelle situation end tilbud med en mere sporadisk borgerkontakt.

På baggrund af oplysningerne i personskemaet har vi endvidere i et mindre antal tilfælde frasorteret skemaer, hvor vi har vurderet, at personen ikke falder ind under kortlægningens hjemløshedsdefinition. Det drejer sig blandt andet om et mindre antal borgere, der er blevet indberettet, men som opholder sig i § 107-botilbud.

Kontrollen for dobbeltregistreringer samt frasorteringen af borgere, som ikke kan betegnes som hjemløse ud fra den i kortlægningens anvendte definition, indebærer, at vi samlet set har registreret 6.431 hjemløse borgere i tælleugen. Dertil kommer 519 hjemløse migranter uden fast ophold i Danmark, som ikke indgår i de 6.431 personer.

3.7 Omfanget af underestimering

Der er en generel usikkerhed forbundet med at kortlægge og opgøre antallet af hjemløse borgere, hvorfor der altid vil være et vist "mørketal" forbundet med kortlægningens opgørelser. Det har også gjort sig gældende ved de tidligere kortlægninger. Det vil sige, at nogle borgere, der rent faktisk befinder sig i en hjemløshedssituation, ikke er blevet registreret i kortlægningen. Særligt gælder det, at kun de personer, som er i kontakt med en eller anden form for offentlig myndighed eller indsats kan indgå i kortlægningen. Med andre ord må antallet af hjemløse borgere, der er registreret i tælleugen, og som udgør grundlaget for kortlægningens opgørelser, betragtes som et minimumsantal.

Som nævnt ser vi i dette års kortlægning et fald i antallet af hjemløse borgere, sammenholdt med kortlægningen i 2017. Det er særligt antallet af sofasovere, der er faldet, og som rapportens opgørelser viser (jf. kapitel 6), har faldet i antallet af sofasovere været større i hovedstadens omegnskommuner (set under ét) end i de øvrige områder i landet. Der må vurderes, at det er sandsynligt, at et lidt større antal enheder, der ikke har indberettet i nogle af omegnskommunerne, har influeret på det opgjorte antal af hjemløse borgere, der er registreret i dette geografiske område.

En vurdering af omfanget af underestimering kompliceres dog af, at der samtidig i kortlægningen er registreret et fald i antallet af unge og kvinder i hjemløshed, og netop de unge og kvinderne er de grupper, hvor der ved de tidligere kortlægninger har været den højeste andel af sofasovere. Faldet i antallet af unge hjemløse er også sket i kommuner og områder, hvor indberetningen er meget robust. Samtidig er antallet af hjemløse mænd stort set uændret i forhold til den forrige kortlægning, mens antallet af hjemløse kvinder er faldet. Hvis faldet i antallet af hjemløse borgere udelukkende kunne tilskrives faldet i deltagelsesgraden, er det usandsynligt, at antallet af hjemløse mænd ville være uændret. Det tyder på, at faldet i antallet af hjemløse borgere i 2019 sammenholdt med 2017 både kan være influeret af den lavere deltagelsesgrad og af faktiske fald i hjemløsheden i bestemte målgrupper. Det gør det særligt vanskeligt at estimere betydningen af underindberetning for det opgjorte antal borgere.

Det skal samtidig tages betragtning, at der altid vil være en usikkerhed forbundet med at opgøre antallet af borgere i hjemløshed. Ved alle kortlægningerne har der således været lokale enheder og tilbud, der af forskellige grunde ikke har deltaget, og der vil således altid være en usikkerhed på det opgjorte antal personer. På den baggrund må en forskel i det opgjorte antal hjemløse borgere på cirka 200 personer, som ved denne kortlægning sammenlignet med den forrige vurderes at ligge inden for den almindelige usikkerhed, der vil være på tallet. I den forbindelse skal det også påpeges, at de opgjorte tal afspejler antallet af hjemløse borgere i tælleugen, og de giver dermed et øjebliksbillede af hjemløshedens karakter og omfang i den pågældende uge. Der vil således også være en tilfældig fluktuation knyttet til målingen af hjemløsheden i en enkelt uge.

Givet at usikkerheden på indberetningen kan indkredses til særligt at gøre sig gældende i visse kommuner, mens den derimod ikke gør sig gældende i langt hovedparten af kommunerne, kan vi ud fra en sammenligning med antallet af indberettede skemaer ved de tidligere kortlægninger foretage et forsigtigt skøn over omfanget af underestimering, som særligt kan henføres til den lidt lavere indberetningsgrad i disse områder. Vi vurderer på den baggrund, at underestimeringen sammenlignet med den forrige kortlægning formentlig er af en størrelsesorden på cirka 200 personer, og at en betydelig del af dem vil være sofasovere i hovedstadens omegnskommuner. Underestimeringen, der umiddelbart kan tilskrives faldet i indberetningsgraden ved denne kortlægning, vurderes således til at være af cirka samme størrelsesorden som det observerede fald i antallet af hjemløse personer, der er registreret i kortlægningen, der ligeledes er på cirka 200 personer. Ud fra en samlet vurdering konkluderer vi derfor, at hjemløsheden er af nogenlunde uændret omfang ved kortlægningen i 2019 sammenlignet med 2017.

3.8 Rapportens tabeller

Hovedparten af tabellerne i rapporten er opgjort som andele (procent), ligesom det er opgjort, hvilket beregningsgrundlag (antal personer i alt) andelen er opgjort ud fra. Antal personer i alt udgør det samlede grundlag for procentueringen, det vil sige 100 pct. Idet andelen angives i

hele procenter, summerer disse ikke i alle tilfælde til 100 pct. som følge af afrunding. For procenttal under 1 pct. angiver værdien 0 pct., at der ikke er registreret personer i den pågældende kategori eller celle i tabellen, mens værdien '<1' angiver, at der er registreret personer svarende til under 1 pct.

I nogle af tabellerne er der opgjort et internt bortfald, som skyldes, at der er svaret 'ved ikke' på de enkelte spørgsmål, eller at det pågældende spørgsmål ikke er besvaret. I det omfang, der er et internt bortfald, vil dette fremgå af anmærkningerne under tabellerne.

Endvidere skal det understreges, at der i de tabeller, hvor en sammenhæng mellem to forhold belyses, fx mellem aldersgrupper og hjemløshedssituation, er opgjort en p-værdi for sammenhængens signifikans, beregnet ud fra χ^2 -metoden. P-værdien vil ligeledes fremgå af anmærkningerne under tabellerne, og de sammenhænge og forskelle på andele, der er signifikante, er i tabellen angivet med '**'.

4 Hjemløshedens omfang og udvikling

I dette kapitel beskrives omfanget af hjemløsheden, fordelt på de forskellige hjemløshedssituationer, der indgår i kortlægningens definition af hjemløshed. Desuden beskrives udviklingen i omfanget og karakteren af hjemløshed i 2019 sammenlignet med de tidligere kortlægninger.

4.1 Hjemløshedens omfang

Der er i alt registreret 6.431 personer, som befandt sig i en hjemløshedssituation i uge 6 i 2019. Det svarer til knap 0,11 pct. af befolkningen i Danmark, der var på 5.806.081 indbyggere pr. 1. januar 2019. Det var således cirka 1 ud af 900 borgere i Danmark, der blev registreret som værende i en hjemløshedssituation i tælleugen. I tabel 4.1 fremgår antallet af hjemløse borgere, fordelt på de enkelte hjemløshedssituationer.

Tabel 4.1 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Antal og procent.

Hjemløshedssituation	Antal personer	Procent af alle hjemløse borgere
Gaden	732	11
Natvarmestue	313	5
Herberg	2.290	36
Hotel	191	3
Familie/venner	1.630	25
Udslusning	121	2
Kriminalforsorgen	72	1
Hospital	148	2
Andet	380	6
Uoplyst	554	9
I alt	6.431	100

Anm.: Kategorierne i tabellen refererer til hjemløshedssituationerne, opgjort i tabel 2.1. I denne og de følgende tabeller er der gjort brug af forkortelser for de enkelte situationer, defineret i tabel 2.1.

Det er 11 pct. af de hjemløse borgere, svarende til 732 personer, der er registreret som gadesovere, det vil sige, at de i løbet af tælleugen har overnattet på gaden, i en trappeopgang eller lignende. Til gruppen af gadesovere er også medregnet dem, hvor det i personskeemaets 'andetkategori' er anført, at borgeren sover i en skov, et skur eller i et telt, som således sidestilles med at være gadesover. Det skal bemærkes, at der ved kortlægningen også er registreret en gruppe på ca. 200 gadesovere, som er uden fast ophold i landet. Denne gruppe er ikke medregnet i opgørelsen i tabel 4.1 og opgøres særskilt i rapportens kapitel 12 på grund af den væsentligt større usikkerhed for registreringerne af hjemløse migranter uden fast ophold. Det samme gælder for de øvrige kategorier af hjemløshedssituationer.

En del af de borgere, der er registreret i kortlægningen, har i løbet af tælleugen befundet sig i flere forskellige hjemløshedssituationer, det vil sige, at de i ugens løb fx både har overnattet på gaden, på en natvarmestue og på et herberg, ligesom nogle også har lånt en sofa hos venner og bekendte. Fordelingen i tabel 4.1 er opgjort 'hierarkisk' oppefra på den måde, at hvis en person på noget tidspunkt er registreret som gadesover, er personen opgjort i denne kategori, også selvom personen også har opholdt sig på fx en natvarmestue, et herberg eller hos familie og venner. Det er en del af gadesoverne, der i ugens løb også har befundet sig i en

eller flere af de øvrige hjemløshedssituationer. I tælleugen har 182 gadesovere også opholdt sig på natvarmestuer, 91 gadesovere har benyttet sig af herberger og forsorgshjem, mens 180 gadesovere også har overnattet hos familie og venner. Det er godt halvdelen, 341 ud af de 732 personer, der er registreret som gadesovere, der udelukkende har overnattet på gaden eller lignende.

Der er 5 pct. af de hjemløse borgere, svarende til 313 personer, der har overnattet på en natvarmestue, der er et 'lav-tærskel'-tilbud om akut nødovernatning, og som kan benyttes anonymt. Heri er, ud fra det hierarkiske opgørelsesprincip, ikke inkluderet de 182 gadesovere, der også oplyser at have benyttet natvarmestuerne i løbet af uge 6. Medregnes denne gruppe, er det således 495 personer, der opgøres til at have overnattet i en natvarmestue i tælleugen. Blandt brugerne af natvarmestuer er der en del borgere, der også har benyttet herberger eller forsorgshjem.

36 pct. af de hjemløse borgere, svarende til 2.290 personer, er i tælleugen registreret som brugere af herberger og forsorgshjem, som først og fremmest inkluderer § 110-boformerne (serviceloven), der således er den hjemløshedssituation, som flest personer har befundet sig i. Når også de gadesovere og brugere af natvarmestuer, som i løbet af tælleugen har overnattet på herberger og forsorgshjem, medregnes, er antallet af hjemløse borgere, der har benyttet sig af herberger og forsorgshjem, oppe på 2.432 personer.

Der er i alt 191 borgere, svarende til 3 pct., som er registreret med ophold på hotel, vandrerhjem eller lignende, anvendt som en midlertidig løsning på grund af hjemløshed. Denne kategori dækker også over private pensionater, typisk af en forholdsvis lav kvalitet og af midlertidig karakter, hvor man betaler for overnatning pr. nat eller for en kort periode. Sådanne steder findes i enkelte byer rundt i landet.

Hjemløse borgere, der overnatter midlertidigt og uden kontrakt hos familie og venner, udgør den næststørste gruppe af personer, der er registreret i kortlægningen. Det er 1.630 personer, svarende til 25 pct., der er registreret i denne hjemløshedssituation i tælleugen. Hertil kommer som nævnt også personer, der er opgjort i kategorierne af gadesovere, brugere af natvarmestuer, herberger/forsorgshjem eller på hoteller, men som ligeledes har overnattet hos familie og venner i tælleugen. Medregnes disse er det i alt 1.922 personer, hvor det er anført i personskemaet, at borgere i løbet af tælleugen har opholdt sig midlertidigt hos familie, venner eller bekendte. Denne kategori kan spænde vidt fra borgere, der overnatter hos bekendte i et misbrugsmiljø præget af høj ustabilitet, men kategorien kan også dække over personer, der i en periode opholder sig hos et familiemedlem grundet hjemløshed. Det skal i den forbindelse påpeges, at det kun vil være de personer, som de lokale myndigheder og sociale tilbud har haft kontakt med eller kendskab til i tælleugen, som indgår i kortlægningen. Det må formodes, at der også er et mørketal af hjemløse personer, der har overnattet hos familie og venner, som de lokale myndigheder og sociale tilbud ikke er i kontakt med eller ikke har kendskab til.

Det er 2 pct., svarende til 121 personer, der opholder sig i et midlertidigt udslusningstilbud. Det drejer sig typisk om udslusningstilbud, der er tilknyttet § 110-boformerne, mens ophold på en midlertidig § 107-boform efter serviceloven ikke indgår i kortlægningen (jf. kapitel 2). Der kan dog også indgå midlertidige udslusningsboliger i privat regi i denne kategori, men det vil formentlig være i ret få tilfælde.

Der er 72 personer, svarende til 1 pct., der står foran en løsladelse fra Kriminalforsorgen inden for en måned, uden at der er fundet en boligløsning, mens der er 148 personer, svarende til

2 pct., der opholder sig på et hospital eller behandlingstilbud, hvorfra de planmæssigt burde udskrives inden for en måned, men uden at der er fundet en boligløsning.

Det er 6 pct. af de hjemløse borgere, svarende til 380 personer, der er opgjort til at befinde sig i en anden end de otte definerede hjemløshedssituationer. Ved andet-kategorien er det muligt at anføre, hvilken specifik situation borgerne befinder sig i, og det fremgår af disse beskrivelser, at denne gruppe blandt andet inkluderer en del borgere, der opholder sig i kolonihavehuse eller campingvogne. For nogle borgere i andet-kategorien har det dog også været anført, at borgere befinder sig hos 'familie', 'venner' eller er 'sofasovere'. I disse tilfælde er borgeren ved bearbejdningen af oplysningerne blevet opgjort i kategorien 'familie og venner' i stedet for i andet-kategorien. Det må antages, at der i andet-kategorien, er en del sofasovere, men hvor det blot ikke er anført i beskrivelsen.

Endelig er der 9 pct. af de personer, der er registreret i kortlægningen, svarende til 554 personer, hvor der ikke er kendskab til deres hjemløshedssituation, hvorfor de er registreret i kategorien 'uoplyst'. Det kan fx være personskeemaer, der er udfyldt af en kommunal myndighed som et socialcenter eller et jobcenter, som har kendskab til, at personen er hjemløs, men ikke ved, hvor personen befinder sig i tælleugen. Da disse borgere samtidig ikke er registreret på herberger og forsorgshjem, må det formodes, at en del af dem også er 'sofasovere', uden at fx en myndighedssagsbehandler har haft kendskab til borgerens konkrete situation i tælleugen.

4.2 Udviklingen i hjemløsheden

Antallet af hjemløse borgere, opgjort ved kortlægningerne fra 2009 og frem, er vist i tabel 4.2 fordelt på hjemløshedssituationer. Desuden vises den samlede procentvise ændring mellem henholdsvis 2009 og 2019, det vil sige hen over hele perioden, hvor kortlægningerne har været foretaget, og mellem 2017 og 2019, altså siden den forrige kortlægning. I den efterfølgende tabel 4.3 er den procentvise fordeling mellem de forskellige hjemløshedssituationer opgjort for hver enkelt kortlægning.

Der blev efter den første kortlægning i 2007 foretaget nogle justeringer af definitionen af hjemløshedssituationerne, som de efterfølgende kortlægninger også har været omfattet af. Tallene fra kortlægningen i 2007 indgår derfor ikke i tabellen. Kortlægningerne fra 2009 og frem er således baseret på samme definition af hjemløshedssituationerne.

Som det ses af tabel 4.2, er antallet af hjemløse borgere, der er registreret ved kortlægningen i 2019 faldet lidt sammenlignet med den forrige kortlægning i 2017 – fra 6.635 personer i 2017 til 6.431 personer ved kortlægningen i 2019. Dermed er der for første gang i den periode, hvor kortlægningerne har været gennemført, sket et fald i antallet af personer, der er registreret ved kortlægningen. Procentvis er der fra 2017 til 2019 tale om et fald på 3 pct.

Som beskrevet i metodekapitlet (kapitel 3) har der imidlertid været et lille fald i indberetningsgraden ved denne kortlægning sammenlignet med kortlægningen i 2017. Et forsigtigt skøn er, at antallet af personer i hjemløshed derfor er underestimeret med cirka 200 personer sammenlignet med den forrige kortlægning, og at niveauet af hjemløsheden i 2019 derfor må vurderes til at være i samme størrelsesorden som i 2017. Det skal dog understreges, at der altid vil være en usikkerhed på opgørelser af denne type baseret på indberetninger fra et stort antal lokale enheder, og at der også har været usikkerhed på antallet ved de tidligere kortlægninger. Under alle omstændigheder må en forskel på 200 personer mellem to på hinanden følgende kortlægninger vurderes at være inden for den almindelige usikkerhed på tallene.

Når vi ser på den samlede udvikling fra 2009 og frem til 2019, har der derimod været tale om en stigning på 29 pct. fra 4.998 personer ved kortlægningen i 2009 og til de 6.431 personer ved kortlægningen i 2019.

Når vi samtidig tager højde for, at befolkningen i samme periode er steget fra 5,51 mio. indbyggere i 2009 til 5,81 mio. i 2019, svarer det til, at 0,09 pct. af befolkningen i Danmark befandt sig i en hjemløshedssituation i 2009, mens tallet i 2019 som tidligere nævnt svarer til cirka 0,11 pct. Andelen af befolkningen, der blev registreret i en hjemløshedssituation toppede ved kortlægningen i 2017, hvor denne andel var 0,12 pct. (ikke vist).

Tabel 4.2 Hjemløse, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Procent og antal.

Hjemløsheds-situation	Antal 2009	Antal 2011	Antal 2013	Antal 2015	Antal 2017	Antal 2019	Procentvis ændring fra 2009-2019	Procentvis ændring fra 2017-2019
Gaden	506	426	595	609	648	732	45	13
Natvarmestue	355	283	349	345	305	313	-12	3
Herberg	1.952	1.874	2.015	2.102	2.217	2.290	17	3
Hotel	88	68	70	113	165	191	117	16
Familie/venner	1.086	1.433	1.653	1.876	2.177	1.630	50	-25
Udslusning	164	227	211	178	169	121	-26	-28
Kriminalforsorgen	86	88	64	90	68	72	-16	6
Hospital	172	173	119	138	149	148	-14	-1
Andet	316	367	370	339	258	380	20	47
Uoplyst	273	351	374	348	479	554	103	16
I alt	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	29	-3

Udviklingen har imidlertid været forskellig, når vi sammenligner de enkelte hjemløshedssituationer. Der har således været en fortsat stigning i antallet, der er opgjort som gadesovere, der er steget med 13 pct. fra 2017 til 2019, fra 648 til 732 personer. Der har også været en lille procentvis stigning på 3 pct. i både antallet af natvarmestuebrugere og antallet af brugere af herberger og forsorgshjem (§ 110-boformerne). Antallet af natvarmestuebrugere har generelt fluktueret en del hen over perioden, og samlet set er tallet faldet en smule, når vi sammenligner med udgangspunktet i 2009. Derimod har stigningen i antallet af herbergsbrugere været ret vedvarende hen over perioden med en lille stigning ved hver kortlægning, med undtagelse af kortlægningen i 2011. Antallet af herbergsbrugere er således ved den seneste kortlægning på det højeste niveau siden starten af perioden, med en samlet stigning på 17 pct. hen over perioden. Der har også været en fortsat stigning i antallet, der overnatter på hoteller, der steg 16 pct. ved den seneste kortlægning og er steget med 117 pct. hen over den samlede periode.

Antallet af personer, der er opgjort som sofasovere, er derimod faldet betydeligt ved den seneste kortlægning fra 2.177 personer i 2017 til 1.630 personer i 2019, svarende til et fald på 25 pct. Set hen over den samlede periode er der dog fortsat tale om en stigning – på 50 pct. – men antallet af sofasovere er ved den seneste kortlægning tilbage på cirka samme niveau, som blev registreret i 2013.

Der er kan være flere grunde til, at vi ser dette fald i antallet af sofasovere. Noget af faldet kan formentlig tilskrives det lille fald i deltagelsesgraden, der gør sig gældende ved denne kortlægning, men faldet kan imidlertid ikke forklares alene ved den lidt lavere deltagelse. Der er ved

denne kortlægning generelt registreret et fald i antallet af unge i hjemløshed sammenlignet med den forrige kortlægning, ligesom der også er registreret et lavere antal kvinder i hjemløshed. Derimod er antallet af midaldrende og ældre hjemløse steget. Netop unge og kvinder i hjemløshed er de grupper, der har den største tilbøjelighed til at befinde sig i 'skjult hjemløshed' som sofasovere. Når både antallet af unge og antallet af kvinder i hjemløshed er faldet sammenlignet med den forrige tælling, er det således plausibelt, at det er med til at forklare faldet i antallet af sofasovere. Samtidig viser kortlægningen også en stigning i grupper, der typisk i mindre grad er sofasovere, nemlig gruppen af midaldrende og ældre hjemløse mænd, som i højere grad er gadesovere eller brugere af natvarmestuer og herberger. På den måde kan der være flere forskellige forklaringer, der spiller sammen, i forhold til hvorfor vi ser nedgangen i antallet af registrerede sofasovere ved dette års kortlægning.

Ved kontakt med medarbejdere rundt i mange kommuner omkring udførelsen af kortlægningen har en del endvidere nævnt, at ved den forrige kortlægning i 2017 stod mange kommuner midt i en opgave med at boligplacere et stort antal flygtninge, der var kommet til landet i løbet af 2015 og 2016. Det gav dengang et pres – særligt på den kommunale boliganvisning i mange kommuner – hvor almene boliger, der var til rådighed for kommunal anvisning, i mange tilfælde måtte gå til flygtninge, som kommunerne var forpligtede til at skaffe boliger til. Ved dette års kortlægning fortalte en del medarbejdere om, at der nu ikke længere var det samme pres på boliganvisningen på grund af boligplacering af flygtninge, men at boligerne nu i højere grad kunne gå til socialt udsatte og hjemløse borgere. I nogle af kommunerne er det endvidere blevet nævnt, at det opleves lidt lettere at få de unge i bolig end tidligere, fx gennem anvisning til ungdomsboliger, mens det derimod opleves sværere end tidligere at skaffe boliger til de ældre hjemløse, blandt andet på grund af en tiltagende mangel på små almene et- og to-værelseslejligheder, hvilket blandt andet skyldes sammenlægninger af boliger, nedlæggelser og omnormeringer af små boliger, og stigende huslejer, herunder på grund af renoveringer.

Det er ikke muligt konkret at vurdere betydningen af sådanne forhold på tallene, og det skal understreges, at der ikke er tale om systematisk indsamlede erfaringer, men blot vurderinger, som kom op i en del samtaler med kommunale medarbejdere, der har været involveret i dataindsamlingen til kortlægningen. Vi må dog antage, at såfremt der har været et større 'flow' i tildelingen af boliger til borgere i udsathed og hjemløshed, vil grupper som kvinder og unge i hjemløshed, formentlig være dem, der har profiteret mest af dette, sammenlignet med gruppen af midaldrende og ældre mænd i hjemløshed, hvor kompleksiteten i udsatheden, på grund af misbrugsproblemer i kombination med en psykisk lidelse, ofte er meget høj.

Endelig skal vi ud fra tabel 4.2 ikke overse, at også antallet af personer registreret i 'andet' og 'uoplyst' kategorierne er steget ved dette års kortlægning. Antallet af personer i andet-kategorien er således steget fra 258 personer i 2017 til 380 personer i 2019, mens antallet i uoplyst-kategorien er steget fra 479 til 554 personer. Der er ikke umiddelbart nogen oplagt forklaring på disse forskydninger, men tallene fra de tidligere kortlægninger, særligt hvad angår andet-kategorien, viser en del fluktuation i disse tal, mens der for uoplyst-kategorien fortrinsvis er sket en stigning hen over årene.

Det ulige udviklingsmønster for de forskellige hjemløshedssituationer, betyder også, at den procentvise fordeling mellem de forskellige hjemløshedssituationer har ændret sig lidt (tabel 4.3). Antallet af sofasovere udgør ved denne kortlægning i 2019 nu 25 pct. ud af samtlige registrerede, mens denne andel var 33 pct. ved den forrige kortlægning i 2017. Andelen af herbergsbrugere er steget fra 33 pct. i 2017 til 36 pct. i 2019, mens andelen i andet- og uoplyst-kategorierne set under ét er steget fra 11 pct. i 2017 til 15 pct. i 2019.

Tabel 4.3 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særsilt for kortlægningerne 2009-2019. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Procent 2009	Procent 2011	Procent 2013	Procent 2015	Procent 2017	Procent 2019
Gaden	10	8	10	10	10	11
Natvarmestue	7	5	6	6	5	5
Herberg	39	35	35	34	33	36
Hotel	2	1	1	2	3	3
Familie/venner	22	27	28	31	33	25
Udslusning	3	4	4	3	3	2
Kriminalforsorgen	2	2	1	1	1	1
Hospital	3	3	2	2	2	2
Andet	6	7	6	6	4	6
Uoplyst	6	7	6	6	7	9
I alt	100	100	100	100	100	100
Antal personer (N)	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431

5 Demografisk profil

I dette kapitel beskrives den demografiske profil af hjemløse borgere i Danmark ud fra køn og alder. Der ses også på varigheden af hjemløsheden samt på de hjemløse borgeres indkomstgrundlag. Desuden ses der nærmere på, om der befinder sig mindreårige børn i en hjemløshedssituation sammen med en hjemløs forælder.

5.1 Alder og køn

Tabel 5.1 viser antallet af hjemløse borgere fordelt på aldersgrupper for hver af kortlægningerne fra 2009 til 2019. Ligesom ved de øvrige kortlægninger er der et antal personer med uoplyst alder. Det er i 2019 tilfældet for 268 af de i alt 6.431 personer, der er registreret ved kortlægningen. Som det ses er der ved den seneste kortlægning generelt sket et fald i antallet af hjemløse borgere i de yngre aldersgrupper, mens der derimod er sket en stigning i de ældre aldersgrupper.

Ved den seneste kortlægning – er der for første gang siden 2009 – sket et fald i antallet af 18-24-årige i hjemløshed. Antallet af 18-24-årige, der er registreret som hjemløse i kortlægningen er således faldet fra 1.278 i 2017 til 1.023 personer i 2019. Det er et fald på 20 pct. Der er ligeledes sket et fald i aldersgruppen af 25-29-årige, nemlig fra 1.014 personer i 2017 til 905 personer i 2019, svarende til et fald på 11 pct.

Det registrerede antal af hjemløse unge kan være påvirket af faldet i indberetningsgraden, der som tidligere beskrevet primært er sket i nogle af hovedstadens omegnskommuner. Imidlertid er faldet i antallet af hjemløse unge også sket i områder, hvor der ikke er tegn på frafald i indberetningen, og tallet tyder således på, at der er tale om et generelt fald, der gør sig gældende i de fleste områder af landet (se kapitel 10).

Tabel 5.1 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for 2009-2019. Antal og procentvis ændring.

Alder	2009	2011	2013	2015	2017	2019	Procentvis ændring 2009-2019	Procentvis ændring 2017-2019
≤ 17 år	200	204	144	96	39	13	-94	-67
18-24 år	633	1.002	1.138	1.172	1.278	1.023	62	-20
25-29 år	490	596	617	799	1.014	905	85	-11
30-39 år	1.221	1.155	1.189	1.261	1.328	1.312	7	-1
40-49 år	1.357	1.263	1.414	1.423	1.270	1.365	1	7
50-59 år	744	734	833	951	1.057	1.131	52	7
≥ 60 år	235	232	289	301	347	414	76	19
I alt	4.880	5.186	5.624	6.003	6.333	6.163	26	-3
Uoplyst alder	118	104	196	135	302	268		

I aldersgruppen af 30-39-årige er antallet af registrerede personer stort set uændret med 1.328 personer i 2017 og 1.312 personer i 2019. Derimod er der sket stigninger i antallet af hjemløse borgere i aldersgrupperne af 40-49-årige, 50-59-årige og dem på 60 år og derover. Antallet af 40-49-årige er steget fra 1.270 personer i 2017 til 1.365 personer i 2019, svarende til 7 pct. Der

har ligeledes været en stigning på 7 pct. i gruppen af 50-59-årige, der er steget fra 1.057 personer til 1.131 personer. Den procentvis kraftigste stigning er sket blandt dem på 60 år og derover, med 19 pct., hvor antallet af hjemløse borgere i denne aldersgruppe er steget fra 347 til 414 personer.

Ved kortlægningen i 2019 er der endvidere registreret 13 mindreårige børn under 18 år. Som det ses af tabel 5.1, er dette tal generelt faldet kraftigt hen over perioden. De 13 børn er dem, hvor der er registreret et selvstændigt personschema for barnet, og det er umiddelbart ikke muligt at vurdere, om faldet i antallet hen over årene, og således også ved den seneste kortlægning, primært skyldes et reelt fald i andelen af børn, der opholder sig i hjemløshed eller det skyldes, at tilbøjeligheden og muligheden for – ude på tilbuddene – at udfylde selvstændige personschemaer for børnene er faldet. For at få mere viden om, hvorvidt der opholder sig børn sammen med de hjemløse voksne, har vi ved dette års kortlægning – som nævnt i kapitel 3 – tilføjet et spørgsmål herom i personschemaet. Grundet det lille antal udelades gruppen af børn fra hovedparten af de øvrige opgørelser i kortlægningen, herunder de følgende tabeller om fordelingen på køn og varighed af hjemløsheden i dette kapitel. I stedet belyses spørgsmålet om de hjemløses børn i afsnit 5.4 i dette kapitel.

Tabel 5.2 viser procentfordelingen opgjort på aldersgrupper inden for hver hjemløshedssituation, og i den efterfølgende tabel 5.3 er procentfordelingen 'vendt rundt', idet den er opgjort inden for hver enkelt aldersgruppe. Børn under 18 år er udeladt af begge tabeller.

Tabel 5.2 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særsilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt procent	I alt, antal
Gaden	11	11	21	27	22	8	100	650
Natvarmestue	9	6	24	31	21	10	100	271
Herberg	13	13	21	24	22	8	100	2.272
Hotel	10	9	17	21	28	15	100	184
Familie/venner	25	21	22	17	13	3	100	1.580
Udslusning	27	11	19	25	10	8	100	115
Kriminalforsorgen	29	25	22	21	3	0	100	72
Hospital	16	20	25	16	11	12	100	147
Andet	17	12	19	24	21	9	100	362
Uoplyst	17	16	24	23	17	4	100	497
I alt	16	15	21	22	18	7	100	6.150

Anm.: Internt bortfald: 268. P = 0,000.

Som det ses af tabel 5.2 er de midaldrende og ældre aldersgrupper i overtal, når vi ser på grupperne af gadesovere, natvarmestue- og herbergsbrugere, mens der derimod er en højere andel i de yngre aldersgrupper blandt dem, der overnatter hos familie og venner. Af tabel 5.3 fremgår det, at blandt både de 18-24-årige og de 25-29-årige er gruppen af sofasovere størst, mens det i aldersgrupperne fra 30 år og opefter, er herbergsbrugerne, der er den største gruppe.

Tabel 5.3 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Hjemløsheds-situation	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt
Gaden	7	8	10	13	12	13	11
Natvarmestue	2	2	5	6	5	6	4
Herberg	29	31	36	39	44	43	37
Hotel	2	2	2	3	5	7	3
Familie/venner	39	37	26	19	18	13	26
Udslusning	3	1	2	2	1	2	2
Kriminalforsorgen	2	2	1	1	<1	0	1
Hospital	2	3	3	2	1	4	2
Andet	6	5	5	6	7	8	6
Uoplyst	8	9	9	9	7	5	8
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100
I alt, antal	1.023	905	1.312	1.365	1.131	414	6.150

Anm.: Internt bortfald: 268. P = 0,000.

Tabel 5.4 viser kønsfordelingen blandt de hjemløse borgere. Tabel 5.5 viser fordelingen på køn inden for hver enkelt hjemløshedssituation. Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen. Der er i alt 41 voksne, hvor der ikke er oplyst køn, og hvor der ligeledes ikke er oplysninger om det sidste ciffer i CPR-nummeret (der viser borgerens køn).

Tabel 5.4 Hjemløse borgere, fordelt efter køn. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	83	17	100	730
Natvarmestue	73	27	100	311
Herberg	76	24	100	2.289
Hotel	75	25	100	188
Familie/venner	76	24	100	1624
Udslusning	80	20	100	121
Kriminalforsorgen	99	1	100	72
Hospital	67	33	100	148
Andet	74	25	100	376
Uoplyst	82	18	100	518
I alt, procent (N)	77 (n = 4.923)	23 (n = 1.454)	100	6.377

Anm.: Internt bortfald: 41. P = 0,000

Når vi ser bort fra den lille gruppe af børn under 18 år, er der ved kortlægningen i 2019 registreret 4.923 hjemløse mænd og 1.454 hjemløse kvinder. Mænd udgør således 77 pct. af alle registrerede, mens kvinder udgør 23 pct. Sammenligner vi med den forrige kortlægning, er der antalsmæssigt sket et fald i antallet af hjemløse kvinder fra 1.633 registreret i kortlægningen i 2017 til 1.454 hjemløse kvinder i 2019. Blandt mændene er antallet derimod stort set uændret, idet der ved kortlægningen i 2017 blev registreret 4.952 hjemløse mænd, mens det var 4.923 mænd ved den seneste kortlægning i 2019.

Inden for de enkelte hjemløshedssituationer er mændene overrepræsenteret i samtlige kategorier. Andelen af mænd er højest blandt dem, der skal løslades fra Kriminalforsorgen uden en boligløsning, hvor stort set alle (99 pct.) er mænd, og blandt gadesoverne, hvor 83 pct. er mænd. Andelen af kvinder er højest blandt dem, der skal udskrives fra hospital eller behandlingssted uden en boligløsning, hvoraf 33 pct. er kvinder.

Tabel 5.5 viser fordelingen på hjemløshedssituationer for henholdsvis mænd og kvinder. Det ses, at der ved dette års kortlægning er en ret ensartet fordeling på hjemløshedssituationer blandt mænd og kvinder. Der er en lidt lavere andel af gadesovere blandt kvinderne med 9 pct. mod 12 pct. af mændene, mens der er 6 pct. natvarmestuebrugere blandt kvinderne og 5 pct. blandt mændene. En lidt højere andel på 38 pct. blandt kvinderne er herbergsbrugere, mens det gælder 35 pct. blandt mændene. Andelen, der overnatter blandt familie eller venner, er stort set ens med 25 pct. blandt mændene og 26 pct. blandt kvinderne. Det er en forandring siden forrige kortlægning, hvor 42 pct. af kvinderne var sofasovere mod 30 pct. af mændene. Fordelingerne afspejler således, at der både blandt mænd og kvinder er registreret færre sofasovere ved dette års kortlægning, og at der i særlig høj grad er sket et fald blandt kvinderne.

Tabel 5.5 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for køn. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt, antal
Gaden	12	9	730
Natvarmestue	5	6	311
Herberg	35	38	2.289
Hotel	3	3	188
Familie/venner	25	26	1.624
Udslusning	2	2	121
Kriminalforsorgen	1	<1	72
Hospital	2	3	148
Andet	6	7	376
Uoplyst	9	7	518
I alt, procent	100 (n = 4.923)	100 (n = 1.454)	6.377

Anm.: Internt bortfald: 41. P = 0,000.

Tabel 5.6 viser de hjemløse borgere fordelt på køn inden for hver aldersgruppe. Blandt de 18-24-årige er andelen af kvinder 27 pct. og dermed lidt højere end gennemsnittet på 23 pct. Andelen af kvinder er dog næsten ligeså høj med 26 pct. blandt de 50-59-årige, mens andelen af kvinder er lavest med 19 pct. blandt dem på 60 år eller derover.

Tabel 5.6 Hjemløse borgere fordelt efter køn. Særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Mænd	Kvinder	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	73	27	100	1.023
25-29 år	80	20	100	905
30-39 år	80	21	100	1.309
40-49 år	77	23	100	1.362
50-59 år	74	26	100	1.129
≥ 60 år	81	19	100	414
I alt	77	23	100	6.142

Anm.: Internt bortfald: 276, P = 0,000.

Tabel 5.7 viser fordelingen på aldersgrupper for henholdsvis mænd og kvinder. Selvom der statistisk set er en signifikant forskel på aldersfordelingen blandt henholdsvis de hjemløse mænd og kvinder, er der tale om små forskelle. Eksempelvis er der en lidt højere andel af 18-24-årige blandt de hjemløse kvinder end blandt de hjemløse mænd, mens der omvendt er en lidt højere andel af 25-29-årige blandt de hjemløse mænd end blandt de hjemløse kvinder. Selvom antallet af hjemløse unge generelt er faldet ved denne kortlægning udgør den samlede gruppe mellem 18 og 29 år cirka en tredjedel af alle borgere i hjemløshed – både blandt mænd og kvinder.

Tabel 5.7 Hjemløse borgere fordelt på aldersgrupper. Særskilt for mænd og kvinder. Procent og antal.

Alder	Mænd	Kvinder	I alt
18-24 år	16	20	17
25-29 år	15	13	15
30-39 år	22	19	21
40-49 år	22	23	22
50-59 år	18	21	18
≥ 60 år	7	6	7
I alt, procent	100	100	100
I alt, antal	4.735	1.407	6.142

Anm.: Internt bortfald: 276, P = 0,000.

5.2 Varighed af hjemløsheden

Tabel 5.8 viser varigheden af hjemløsheden opgjort inden for hver hjemløshedssituation. For oplysningerne om varigheden er der dog et væsentligt større 'internt bortfald' i form af personer, hvor varigheden ikke er oplyst. Af dem med oplyst varighed er det 19 pct., der har været i en hjemløshedssituation i 3 måneder eller derunder, og hvor hjemløsheden således er indtruffet for ganske nylig. Der er 33 pct., der har været i en hjemløshedssituation i mellem 4 og 11 måneder, 21 pct. hvor hjemløsheden har varet i mellem 1 og 2 år, og 27 pct., hvor hjemløsheden har varet i mere end 2 år. Det er særligt blandt gadesoverne og brugerne af natvarmestuerne, at der er en høj andel, der har været hjemløse i mere end 2 år, med henholdsvis 45 pct. og 36 pct. i de to grupper.

Tabel 5.8 Hjemløse borgere, fordelt efter varigheden af hjemløsheden. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	11	22	22	45	100	602
Natvarmestue	20	22	23	36	100	236
Herberg	20	35	21	24	100	2.017
Hotel	20	27	20	33	100	162
Familie/venner	19	36	22	24	100	1.326
Udslusning	12	33	30	25	100	108
Kriminalforsorgen	28	33	19	20	100	54
Hospital	38	32	18	12	100	131
Andet	20	32	16	32	100	298
Uoplyst	18	34	18	29	100	317
I alt	19	33	21	27	100	5.251

Anm.: Internt bortfald: 1.167. P = 0,000.

Tabel 5.9 viser varigheden opgjort inden for hver aldersgruppe. Her ses det, at andelen, der har været i en hjemløshedssituation i forholdsvis kort tid er højest blandt de unge, mens den langvarige hjemløshed særligt gør sig gældende blandt de ældre. Den højeste andel, 39 pct., der har været hjemløse i mere end 2 år, findes blandt dem på 60 år og derover.

Tabel 5.9 Hjemløse borgere, fordelt efter varigheden af deres hjemløshed. Særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	26	43	20	11	100	847
25-29 år	19	38	25	18	100	744
30-39 år	19	33	20	28	100	1.059
40-49 år	17	30	21	32	100	1.139
50-59 år	16	29	18	37	100	970
≥ 60 år	15	21	25	39	100	361
I alt	19	33	21	27	100	5.120

Anm.: Internt bortfald: 1.298. P = 0,000.

Tabel 5.10 viser varigheden af hjemløsheden for mænd og kvinder. Der er en klar tendens til, at flere af de hjemløse mænd har været hjemløse i mere end to år, med 30 pct., sammenlignet med 20 pct. blandt kvinderne. Det er formentlig tegn på, at nogle af kvinderne har lidt lettere ved at komme ud af hjemløsheden end mændene. Omvendt er der flere af de hjemløse kvinder end mænd, der har været hjemløse i under 3 måneder, og således for nylig er kommet ud i hjemløshed. Det gælder 24 pct. af de hjemløse kvinder mod 17 pct. blandt de hjemløse mænd.

Tabel 5.10 Hjemløse borgere, fordelt efter varigheden af deres hjemløshed. Særskilt for mænd og kvinder. Procent og antal.

Køn	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
Mænd	17	32	21	30	100	3.993
Kvinder	24	36	21	20	100	1.254
I alt	19	33	21	27	100	5.247

Anm.: Internt bortfald: 1.171. P = 0,000.

5.3 Indkomstgrundlag

De hjemløse borgeres indkomstgrundlag er opgjort inden for hver enkelt hjemløshedssituation, vist i tabel 5.11, og for hver aldersgruppe, vist i tabel 5.12.

Det er kun en lille gruppe på 5 pct., der har en lønindkomst, hvilket er samme niveau som ved den forrige kortlægning i 2017. Det afspejler, at meget få af de hjemløse borgere har en tilknytning til arbejdsmarkedet. Andelen med lønindkomst er højest blandt dem i en midlertidig udslusningsbolig, hvor 14 pct. har en lønindkomst, hvilket afspejler, at denne gruppe typisk er længere i et indsatsforløb og formentlig også har mindre komplekse problematikker end fx gadesovere og natvarmestuebrugere. I de to største kategorier – herbergsbrugerne og sofasoverne – er det henholdsvis 5 pct. og 6 pct., der har en lønindkomst.

Den største indkomstgruppe udgøres af kontanthjælpsmodtagerne, der samlet udgør 66 pct. af dem, der er registreret i en hjemløshedssituation. Denne andel er højest blandt sofasoverne, hvor 73 pct. er på kontanthjælp, hvilket også afspejler, at der er en relativt høj andel unge blandt sofasoverne. Som det fremgår af tabel 5.12 er de unge generelt hyppigere på kontanthjælp sammenlignet med de midaldrende og særligt de ældre, hvor en større andel er på førtidspension.

Tabel 5.11 Hjemløse borgere, fordelt efter indkomstgrundlag. Særsilt for hjemløshedssituationer. Procent.

Hjemløshedssituation	Løn*	Dagpenge*	Kontanthjælp*	SU*	Førtidspension*	Folkepension*	Andet*	Ingen indtægt*
Gaden	2	1	61	1	13	3	5	13
Natvarmestue	2	1	57	2	20	3	5	11
Herberg	5	3	69	3	14	2	4	2
Hotel	1	1	65	2	10	5	9	3
Familie/venner	6	3	73	2	6	1	7	5
Udslusning	14	5	64	6	9	1	2	1
Kriminalforsorgen	3	5	43	0	8	2	5	38
Hospital	2	2	59	0	23	6	5	3
Andet	9	5	47	2	17	4	8	9
Uoplyst	9	2	50	2	7	2	4	11
I alt	5	3	66	2	12	2	5	6

Anm.: Internt bortfald: 643. Med *) er angivet signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Tabel 5.12 Hjemløse borgere, fordelt efter indkomstgrundlag. Særskilt for aldersgrupper. Procent.

Alder	Løn*	Dagpenge*	Kontant-hjælp*	SU*	Førtids-pension*	Folke-pension*	Andet*	Ingen indtægt*
18-24 år	7	1	70	7	<1	0	7	10
25-29 år	5	2	74	4	2	0	7	6
30-39 år	6	3	74	1	7	<1	4	4
40-49 år	4	3	66	1	18	<1	4	5
50-59 år	6	3	59	<1	23	<1	6	5
≥ 60 år	3	3	37	0	24	27	5	3
I alt	5	3	66	2	12	2	5	5

Anm.: Internt bortfald: 812. Med *) er angivet signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Andelen, der modtager førtidspension, er samlet set på 12 pct. Dette er på nogenlunde samme niveau som ved kortlægningen i 2017, hvor andelen på førtidspension var på 11 pct. Andelen af de hjemløse borgere, der modtager førtidspension, er generelt faldet hen over årene. Den andel var 23 pct. i 2009 og faldt til 12 pct. i 2015, hvorefter den således har ligget på samme niveau.

Den forholdsvis lave andel på førtidspension hænger formentlig sammen med, at det særligt er gruppen af borgere på kontanthjælp, der er blevet ramt af hjemløshed, mens borgere på førtidspension i højere grad har mulighed for at undgå hjemløshed på grund af den højere ydelse, der alt andet lige gør det lettere at betale en husleje. Ligeledes kan den lave andel på førtidspension være udtryk for, at det hen over perioden, hvor kortlægningerne er blevet gennemført fra slutningen af 00'erne og frem, er blevet sværere for socialt udsatte borgere at få tilkendt en førtidspension, blandt andet efter førtidspensionsreformen i 2013. Samtidig er der over en længere årrække gennemført en række reformer og ændringer i kontanthjælpssystemet, der generelt har medført reduktioner i ydelsesniveauerne for forskellige grupper.

Samlet set er det 2 pct. af de hjemløse borgere, der modtager SU, og denne andel er 7 pct. blandt de 18-24-årige og 4 pct. blandt de 25-29-årige, mens det i de øvrige aldersgrupper er meget få, der er SU-modtagere.

Det er endvidere muligt at angive, om borgeren har et andet indkomstgrundlag (eller et supplerende grundlag), der ikke er omfattet af de på forhånd definerede indkomst kategorier. Det er tilfældet for 5 pct. Det kan blandt andet være salg af hjemløseavisen Hus Forbi. Nogle borgere modtager desuden fleksydelse eller ressourceforløbsydelse.

Der er 6 pct. af de hjemløse borgere, der angives ikke at have nogen form for indtægt (tabel 5.11).² Denne andel er højest med 13 pct. blandt gadesoverne, mens 11 pct. af brugerne af natvarmestuerne ikke har nogen indtægt. Blandt herbergsbrugerne er det derimod kun 2 pct., der ikke har nogen indtægt, og blandt dem, der har overnattet blandt familie og venner, udgør denne gruppe 5 pct. Det understreger, at langt hovedparten af de hjemløse borgere har et indkomstgrundlag, der således for størstedelens vedkommende udgøres af kontanthjælp samt i mindre grad øvrige offentlige ydelser.

² Når andelen, der ikke har nogen indtægt, er opgjort til 6 pct. i tabel 5.11 og 5 pct. i tabel 5.12 skyldes det, at der i tabel 5.12 er et større internt bortfald af personer med uoplyst alder.

5.4 De hjemløses børn

Der er ved kortlægningen i 2019 registreret 13 børn under 18 år i en hjemløshedssituation. Det er væsentligt færre end ved kortlægningen i 2017, hvor der blev registreret 39 børn under 18 år i en hjemløshedssituation. Det er ikke muligt at afgøre, om faldet skyldes, at der reelt er blevet færre børn i en hjemløshedssituation, eller om faldet skyldes, at der for flere børns vedkommende ikke er udfyldt et selvstændigt personskema for børnene. Som tidligere nævnt, er der ved denne kortlægning indføjet et spørgsmål om, hvorvidt der opholder sig børn sammen med den hjemløse forælder, og i givet fald hvor mange børn. En utilsigtet konsekvens af dette spørgsmål kan være, at der i mindre grad end ved den forrige kortlægning er udfyldt selvstændige personskemaer for børnene. Det har dog også ved de tidligere kortlægninger været vurderingen, at personskemaerne ikke systematisk udfyldes for de hjemløses børn, der måtte befinde sig i en hjemløshedssituation sammen med en forælder. Derfor giver de supplerende spørgsmål formentlig et mere retvisende billede af, om der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne.

Tabel 5.13 viser antallet af hjemløse mænd og kvinder, hvor det er oplyst, at der er børn, der opholder sig sammen med den hjemløse forælder, opdelt på de forskellige hjemløshedssituationer. Det skal således bemærkes, at tabellen viser *antallet* (og ikke procentandelen) af mænd og kvinder, der opholder sig sammen med deres børn i en hjemløshedssituation. Der er 4 gadesovere, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. For 61 personer – heraf 44 kvinder og 17 mænd – opholder den hjemløse voksne sig med børn på et herberg. Her er der typisk tale om et ophold på de få § 110-boformer, der har karakter af familieinstitutioner, som er henvendt til hjemløse kvinder, mænd og par med børn. Der er 54 sofasovere – her af 32 mænd og 22 kvinder, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Endelig er der også 19 personer med 'anden' hjemløshedssituation, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Det kan fx være hjemløse familier, der bor i en campingvogn.

Tabel 5.13 Antallet af hjemløse mænd og kvinder, hvor der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Særså for hjemløshedssituationer.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt
Gaden	3	1	4
Natvarmestue	0	1	1
Herberg	17	44	61
Hotel	5	4	9
Familie/venner	32	22	54
Udslusning	4	3	7
Kriminalforsorgen	1	0	1
Hospital	0	0	0
Andet	8	11	19
Uoplyst	1	2	3
I alt	71	88	159

Anm.: Der er ikke opgjort et internt bortfald for denne opgørelse.

Tabel 5.14 viser, hvor mange børn der er tale om, i de tilfælde, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med den hjemløse voksne. Ligesom i tabel 5.13 er det også antallet (og ikke procentandelen) af personer, hvor det er anført, at der opholder sig ét eller flere børn

sammen med den hjemløse voksne. Der er dog ni af de personer, der indgår i tabel 5.13, hvor det ikke er oplyst, hvor mange børn der er tale om, og som derfor ikke indgår i tabel 5.14. Tabellen er opdelt på (de voksne) mænd og kvinder.

Tabel 5.14 Hjemløse borgere, fordelt efter hvor mange børn der opholder sig med den hjemløse voksne. Særskilt for mænd og kvinder. Antal.

Køn	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	I alt, antal
Mænd	32	24	3	3	66
Kvinder	51	20	9	2	84
I alt	83	44	12	5	150

Anm.: Der er ikke opgjort et internt bortfald for denne opgørelse.

Som det fremgår af tabel 5.14, er der i alt 150 personer, hvor det er oplyst, at der opholder sig mindst ét barn i en hjemløshedssituation sammen med den hjemløse forælder. For 83 personer er det oplyst, at der er tale om ét barn, mens der for 44 personer er tale om to børn. Der er 12 personer, der har tre børn og 5 personer, der har fire børn, som opholder sig med den hjemløse forælder. Ud af de i alt 150 personer, hvor det er oplyst, at der opholder sig børn sammen med forælderen, er de 84 personer kvinder, og de 66 personer mænd. Vi kan dog ikke være helt sikre på, at der ikke kan være tale om nogle af de samme børn, der er angivet at opholde sig sammen med henholdsvis de hjemløse mænd og kvinder, da kortlægningens registreringsmetode ikke giver mulighed for at vide, om der er tale om et par, der opholder sig på samme sociale tilbud. Der indgår således ikke et 'husstandsbegreb' i kortlægningen og personske-maet. Det skyldes, at det ville give en for stor kompleksitet i personske-maet og dataindsamlingen, hvis tilbuddene skulle indberette disse oplysninger på en måde, så man kan koble et par af to voksne sammen rent datamæssigt.

Såfremt det antages, at der ikke er noget overlap mellem de børn, der er opholder sig sammen med henholdsvis de hjemløse mænd og kvinder, vil tallene i tabel 5.14 således svare til, at der i alt opholder sig 227 børn under 18 år sammen med de hjemløse voksne, der er registreret i kortlægningen. Antages det derimod, at der er tale om et fuldt overlap, vil der være tale om 126 børn. Sidstnævnte er dog ret usandsynligt, og det faktiske antal ligger formentlig tættere på de 227 børn.

Disse opgørelser viser således, at der er tilfælde, hvor børn befinder sig i en hjemløshedssituation sammen med en hjemløs forælder, ligesom opgørelsen også viser, at antallet af børn i hjemløshed ikke opfanges i tilstrækkelig grad gennem de selvstændigt indberettede person-ske-maer for børn under 18 år.

6 Geografisk fordeling

I dette kapitel afdækker vi den geografiske fordeling af hjemløsheden. Det opgøres, hvordan hjemløsheden fordeler sig mellem forskellige byområder, kommuner og regioner, og hvordan de geografiske mønstre i hjemløsheden har udviklet sig over tid.

I kapitlet benyttes begreberne "hjemkommune" og "registreringskommune". Disse begreber henviser til, at den hjemløse borger i en del tilfælde opholder sig i – og er blevet registreret i – en anden kommune (registreringskommunen) end den kommune, som borgeren kommer fra eller boede i, sidst borgeren var i bolig (hjemkommunen). Rapportens opgørelser af antallet af hjemløse borgere, fordelt på kommuner eller byområder, er generelt opgjort på basis af borgerens hjemkommune. Det gælder blandt andet de kommunefordelte tabeller 6.8-6.12. I kapitlets andet afsnit ser vi på sammenhængen mellem borgerens hjemkommune og registreringskommunen, ligesom vi i rapportens bilagstabeller opgør antallet af hjemløse borgere, fordelt på registreringskommuner.

6.1 Hjemløsheden, fordelt på byområder

Tabel 6.1 viser antallet af hjemløse borgere registreret i kortlægningerne, fordelt på byområder, for perioden 2009-2019, samt den procentvise ændring inden for hvert enkelt byområde opgjort henholdsvis over hele perioden fra 2009 til 2019 og siden den forrige kortlægning fra 2017 til 2019. I denne opgørelse medregnes også den lille gruppe af børn under 18 år, for hvem der er indberettet et selvstændigt personskema. Tabellen er opgjort efter borgerens hjemkommune.

Tabel 6.1 Antallet af hjemløse borgere mellem 2009-2019. Særskilt for byområder, opgjort for hjemkommuner. Antal og procentvis ændring.

Byområde	2009	2011	2013	2015	2017	2019	Procentvis ændring, 2009-2019	Procentvis ændring, 2017-2019
København	1.494	1.507	1.581	1.562	1.482	1.442	-3	-3
Frederiksberg	233	203	178	226	242	167	-28	-31
Københavns omegn	701	1.028	1.341	1.364	1.518	1.237	76	-19
Aarhus	466	588	617	668	767	750	61	-2
Odense	208	178	110	173	113	125	-40	11
Aalborg	218	231	259	241	261	253	16	-3
Øvrige bykommuner	1.056	1.053	1.198	1.300	1.457	1.481	40	2
Landkommuner	622	502	536	604	795	976	57	23
I alt	4.998	5.290	5.820	6.138	6.635	6.431	29	-3

Som tabel 6.1 viser, er det samlede lille fald i hjemløsheden ulige fordelt mellem de forskellige områder. I absolutte tal er det største fald registreret i de københavnske omegnskommuner, hvor der som tidligere nævnt er størst usikkerhed på indberetningen. Faldet er på 281 personer fra 1.518 personer i 2017 til 1.237 personer i 2019, svarende til 19 pct. Vi må antage, at en del af dette fald kan tilskrives den større usikkerhed på indberetningen.

Der er dog også registreret et lille fald på 3 pct. i antallet af hjemløse borgere registreret som hjemmehørende i København, hvor antallet er faldet fra 1.482 personer i 2017 til 1.442 i 2019.

Dermed fortsætter tendensen med et lille fald, der er observeret siden 2013, hvor 1.581 personer i hjemløshed blev registreret som hjemmehørende i København. Det skal dog i den forbindelse også nævnes, at opgørelsen af hjemløsheden i København er baseret på et stort antal enheder og tilbud – både offentlige og private, og at der derfor generelt vil være en vis usikkerhed på tallet for København.

Der er også registreret en nedgang i antallet af hjemløse borgere registreret på Frederiksberg, hvor der procentvis er tale om den største nedgang i hjemløsheden på 31 pct. fra 242 til 167 personer fra 2017 til 2019. Der er ikke umiddelbart forhold omkring indberetningen, der kan forklare dette fald, men grundet Frederiksbergs geografiske placering kan den usikkerhed, der generelt er forbundet med at opgøre hjemløsheden i det storkøbenhavnske byområde, også influere på tallet for Frederiksberg.

I Aarhus er der for første gang registreret et lille fald på 2 pct. i hjemløsheden fra 767 personer i 2017 til 750 personer i 2019, og den langvarige stigning i hjemløsheden i Aarhus, der er registreret hen over perioden siden 2009 er således ikke fortsat i 2019. Der er ikke forhold omkring indberetningen i Aarhus, der kan forklare opbremsningen i antallet, men det lille fald ligger dog inden for den almindelige usikkerhed og tilfældighed, der vil være på tallet i en stor by som Aarhus.

I Odense var antallet af hjemløse borgere meget lavt i 2017 – byens størrelse taget i betragtning – med kun 113 personer. Der er sket en lille stigning til 125 personer i 2019, svarende til en stigning på 11 pct. Dette lille udsving er dog – ligesom for Aarhus – af en så begrænset størrelse, at det falder inden for den almindelige usikkerhed og tilfældighed, der vil være på tallet.

I Aalborg er antallet af hjemløse borgere faldet fra 261 personer i 2017 til 253 personer i 2019, svarende til et fald på 3 pct. Også her ligger forskellen inden for den almindelige usikkerhed på antallet.

For de øvrige bykommuner, der er afgrænset ved, at den største by i kommunen har over 20.000 indbyggere, er antallet af borgere i hjemløshed steget lidt fra 1.457 personer i 2017 til 1.481 personer i 2019, svarende til en lille procentvis stigning på 2 pct. Tendensen for de øvrige bykommuner har generelt været stigende hen over den samlede periode.

Den eneste større undtagelse fra det generelle billede finder vi for gruppen af landkommuner, defineret ved, at den største by i kommunen har under 20.000 indbyggere. Kategorien indbefatter ikke kommuner i hovedstadsområdet. For landkommunerne er der tale om en forholdsvis kraftig stigning på 23 pct. fra 795 personer i 2017 til 976 personer i 2019, og den generelle tendens til stigning i hjemløsheden i landkommunerne, der er observeret hen over det meste af perioden er således fortsat.

6.2 Hjemkommune og registreringskommune

Opgørelsen i tabel 6.1 er baseret på den kommune, hvor den hjemløse borger er hjemmehørende. Registreringen kan derimod være foregået i en anden kommune. I personschemaet har vi spurgt til, om borgeren er hjemmehørende i en anden kommune end den, hvor registreringen foretages. Med *hjemmehørende* menes dér, hvor borgeren sidst har haft folkeregisteradresse, eller den kommune, som er betalingskommune i de tilfælde, hvor borgeren er indskrevet på et socialt tilbud i en anden kommune. Der skal dog tages forbehold for, at der kan være tilfælde,

hvor oplysningerne ikke er fyldestgørende, fx hvis de sociale tilbud ikke har kendskab til borgerens hjemkommune.

Tabel 6.2 viser antallet af hjemløse borgere for hvert byområde opgjort for henholdsvis registreringskommunen og borgerens hjemkommune. Opgørelsen giver således et fingerpeg om, hvorvidt antallet af hjemløse borgere, der opholder sig i et område, adskiller sig væsentligt fra antallet, der er hjemmehørende i området.

Tabel 6.2 Hjemløse borgere, fordelt efter byområder. Særskilt for registrerings- og hjemkommuner. Antal og procent.

Byområde	Registrerings-kommune, antal	Registrerings-kommune, procent	Hjemkommune, antal	Hjemkommune, procent
København	1.408	22	1.442	22
Frederiksberg	222	4	167	3
Københavns omegn	1.281	20	1.237	19
Aarhus	770	12	750	12
Odense	143	2	125	2
Aalborg	241	4	253	4
Øvrige bykommuner	1.453	23	1.481	23
Landkommuner	913	14	976	15
I alt	6.431	100	6.431	100

Der er for de fleste af kategorierne ikke nogen stor forskel på antallet af hjemløse personer, der er registreret i de enkelte geografiske kategorier, og antallet af personer, der hjemmehørende i de tilsvarende områder. En undtagelse er dog Frederiksberg, hvor der er registreret væsentligt flere, 222 personer, end der er hjemmehørende, som er 167 personer. Det skyldes generelt, at en del hjemløse borgere fra andre kommuner i hovedstadsområdet opholder sig i og benytter tilbud i Frederiksberg Kommune og derfor er registreret på disse tilbud. Det medvirker også til at forklare, at der er lidt færre personer registreret i København, end der er hjemmehørende, hvilket således kan skyldes, at nogle benytter tilbud i Frederiksberg eller i andre kommuner. I landkommunerne er der flere hjemmehørende, med 976 personer, end der er registreret i disse kommuner, med 913 personer. Det skyldes typisk, at hjemløse borgere, der er hjemmehørende i en landkommune, i en del tilfælde benytter et herberg i en nærliggende større by.

Opgørelsen i tabel 6.2 viser det aggregerede antal personer i hver kategori og viser således ikke, hvor mange borgere der er registreret i ét område men hjemmehørende i et andet. Den efterfølgende tabel 6.3 uddyber forskellen yderligere, idet den viser kombinationerne af registrerings- og hjemkommuner for hver af de otte kategorier af geografiske områder.

Tabel 6.3 Hjemløse borgere, fordelt efter registreringskommune (lodret/søjler) og hjemkommune (vandret/rækker). Antal.

Byområde	København	Frederiksberg	Københavns omegn	Aarhus	Odense	Aalborg	Øvrige bykommuner	Landkommuner	I alt, antal
København	1.233	48	114	5	4	1	17	20	1.442
Frederiksberg	5	151	7	0	0	1	2	1	167
Københavns omegn	75	13	1.096	1	1	1	22	28	1.237
Aarhus	13	3	1	718	1	0	10	4	750
Odense	4	0	5	2	107	1	2	4	125
Aalborg	9	0	1	3	3	203	6	28	253
Øvrige bykommuner	41	4	26	27	9	17	1.304	53	1.481
Landkommuner	28	3	31	14	18	17	90	775	976
I alt, antal	1.408	222	1.281	770	143	241	1.453	913	6.431

Det ses fx, at 1.233 af de hjemløse borgere, der blev registreret i København, også var hjemmehørende i byen, mens der fx var 48 af de personer, der var hjemmehørende i København, der blev registreret på Frederiksberg, mens 114 blev registreret i en af omegnskommunerne. Tilsvarende var der 75 af dem, der var hjemmehørende i omegnskommunerne, der blev registreret i København. Ser vi på dem, som er hjemmehørende i landkommunerne, var der 90 af de 976 personer, der blev registreret i de øvrige bykommuner, hvilket som tidligere nævnt er udtryk for, at en del benytter fx et herberg i en nærliggende by.

Opgørelserne i tabel 6.3 viser også, at bevægelserne mellem forskellige områder af landet og mellem store og mindre byer i vid udstrækning går "begge veje". Der er således ikke blot hjemløse borgere, der er hjemmehørende i de mindre kommuner, som søger mod de store byer, men også hjemløse borgere fra de store byer, der opholder sig (er blevet registreret) i de mindre kommuner. Ligeledes er der bevægelser begge veje af borgere mellem de øvrige bykommuner og landkommunerne.

Ud over disse "bevægelser", der kan ses ud fra tabellen, er der også borgere, der opholder sig i og er hjemmehørende i forskellige kommuner *inden for* de kategorier, der indbefatter flere kommuner, det vil sige indbyrdes mellem de københavnske omegnskommuner, de øvrige bykommuner eller indbyrdes mellem landkommunerne. Disse bevægelser har vi ikke opgjort, men der er taget højde for dem ved opgørelsen af borgernes hjemkommune, som rapportens tabeller generelt er baseret på.

6.3 Hjemløshedsprofil og byområder

Tabel 6.4 viser, hvor stor en andel af de hjemløse borgere inden for hvert byområde der befinder sig i de enkelte hjemløshedssituationer. Tabel 6.5 viser, hvor stor en procentdel blandt de hjemløse borgere inden for hver hjemløshedssituation, der befinder sig i hvert af de forskellige byområder.

Tabel 6.4 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent	I alt, antal
København	14	7	42	1	19	1	1	2	4	9	100	1.442
Frederiksberg	16	4	37	5	28	0	0	1	4	5	100	167
Københavns omegn	11	1	27	5	30	4	1	3	6	11	100	1.237
Aarhus	9	9	28	2	39	2	0	3	3	6	100	750
Odense	11	11	37	1	24	1	1	3	9	2	100	125
Aalborg	23	21	36	0	12	0	0	0	5	2	100	253
Øvrige bykommuner	10	2	40	4	23	3	1	2	8	6	100	1.481
Landkommuner	8	2	35	3	25	1	2	2	8	14	100	978
I alt	11	5	36	3	25	2	1	2	6	9	100	6.431

Anm.: P = 0,000.

Tabel 6.5 Hjemløse borgere, fordelt efter byområder (hjemkommuner). Særskilt for hjemløshedssituation. Procent og antal.

Byområde	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslusning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
København	27	34	27	8	17	7	24	22	15	23	22
Frederiksberg	4	2	3	4	3	0	0	1	2	2	3
Københavns omegn	19	5	15	32	23	36	21	26	20	26	19
Aarhus	9	21	9	6	18	10	3	14	6	8	12
Odense	2	4	2	1	2	1	1	3	3	1	2
Aalborg	8	17	4	1	2	1	0	1	3	1	4
Øvrige bykommuner	20	10	26	34	21	36	24	22	31	16	23
Landkommuner	11	7	15	15	15	9	28	11	21	25	15
I alt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
I alt, antal	732	313	2.290	191	1.630	121	72	148	380	554	6.431

Anm.: P = 0,000.

Som det fremgår af tabel 6.4, er procentandelen af gadesovere lidt højere i København og på Frederiksberg, samt i Aalborg, sammenlignet med de øvrige områder. Andelen af gadesovere er højest i Aalborg, hvor 23 pct. af de hjemløse borgere, har været gadesovere i tælleugen, mens der er 16 pct. gadesovere på Frederiksberg og 14 pct. i København. Andelen af gadesovere er derimod lavest i landkommunerne med 8 pct. Af tabel 6.5 fremgår det, at 27 pct. af alle gadesovere er hjemmehørende i København, og ser vi på hovedstadsområdet som helhed (København, Frederiksberg og Københavns omegn) er det 50 pct. af alle gadesovere, der er hjemmehørende i det samlede hovedstadsområde.

Andelen af herbergsbrugere er højest i København, hvor 42 pct. af alle hjemløse borgere er herbergsbrugere, mens den er lavest i Københavns omegn med 27 pct. efterfulgt af Aarhus, hvor 28 pct. af de hjemløse borgere er herbergsbrugere (tabel 6.4). Derimod er det i Aarhus, at vi finder den højeste andel sofasovere med 39 pct. efterfulgt af Københavns omegn, hvor denne andel er 30 pct.

Tabel 6.6 viser fordelingen på aldersgrupper inden for hvert byområde. Der er generelt en del variation mellem byerne i aldersprofilen. Mens der i Aarhus er forholdsvis mange unge, er der i København og Odense derimod relativt flere fra 50-årsalderen og opefter, sammenlignet med landsgennemsnittet. Selvom hjemløsheden blandt unge er faldet i Aarhus sammenlignet med den forrige kortlægning, er det fortsat i Aarhus, at vi finder den højeste andel af unge blandt de hjemløse med 24 pct. Andelen af unge mellem 18 og 24 er derimod lavest i Odense (7 pct.) efterfulgt af Aalborg (8 pct.) og København (11 pct.).

Tabel 6.6 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgruppe. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt, procent	I alt, antal
København	11	11	22	25	23	7	100	1.364
Frederiksberg	15	7	20	31	20	6	100	161
Københavns omegn	16	16	21	21	18	8	100	1.183
Aarhus	24	20	22	16	13	5	100	719
Odense	7	16	20	27	23	7	100	122
Aalborg	8	10	29	27	22	4	100	248
Øvrige bykommuner	19	16	20	23	16	7	100	1.412
Landkommuner	20	14	21	19	19	7	100	941
I alt	17	15	21	22	18	7	100	6.150

Anm.: Internt bortfald: 268. P = 0,000.

Der er også en variation mellem byerne i varigheden af hjemløsheden (se tabel 6.7). Her finder vi relativt flest i København, der har været hjemløse i 2 år eller derover, hvilket gælder 43 pct. af alle de hjemløse, der er hjemmehørende i København, mens denne andel derimod er lavest i Odense med kun 14 pct. I Odense finder vi derimod den højeste andel, der har været hjemløse i under 3 måneder, med 37 pct. Sammenholdt med det forholdsvis lave antal hjemløse borgere i Odense generelt, er det tegn på, at varigheden af hjemløsheden er kortere i Odense, og at hovedparten af dem, som er registreret som hjemløse i Odense, således er blevet hjemløse for forholdsvis kort tid siden.

Tabel 6.7 Hjemløse borgere, fordelt efter varigheden af deres hjemløshed. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent	I alt, antal
København	10	23	24	43	100	1.074
Frederiksberg	13	36	17	34	100	149
Københavns omegn	17	34	23	26	100	1.004
Aarhus	15	38	21	27	100	618
Odense	37	34	15	14	100	104
Aalborg	13	32	25	30	100	224
Øvrige bykommuner	24	35	20	21	100	1.257
Landkommuner	27	36	18	18	100	821
I alt	19	33	21	27	100	5.251

Anm.: Internt bortfald: 1.167. P = 0,000. Tabellen er opgjort uden de 0-17-årige.

6.4 Fordeling på regioner og kommuner

Tabel 6.8-6.12 viser antallet af hjemløse borgere, fordelt på hjemløshedssituationer, inden for hver af de fem regioner. Tallene er opgjort for hjemkommuner, det vil sige den kommune, hvor den hjemløse borger er hjemmehørende. Tabellerne angiver også det samlede antal hjemløse borgere i hver kommune ved både denne og den forrige kortlægning. Endelig er antallet af hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere i 2019 opgjort for hver kommune og region.

6.4.1 Region hovedstaden

Tabel 6.8 viser antallet af hjemløse borgere for kommunerne i Region Hovedstaden. Der er i alt registreret 2.666 hjemløse borgere i regionen ved kortlægningen i 2019, hvilket er et fald sammenlignet med de 3.017 personer, der blev registreret ved den forrige kortlægning i 2017. Set i forhold til indbyggertallet er der registreret 1,5 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere i Region Hovedstaden, hvilket på trods af et faldende antal registrerede borgere i hjemløshed fortsat er væsentligt højere end i de øvrige regioner og på landsplan, hvor der som tidligere nævnt er 1,1 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere.

Tallet er faldet lidt i både København og på Frederiksberg, og antallet er faldet en del i de københavnske omegnskommuner set under ét. For nogle af omegnskommunerne kan en del af faldet som tidligere nævnt tilskrives, at der er flere relevante enheder og tilbud, der ikke har deltaget i kortlægningen i 2019 sammenlignet med 2017. Af hensyn til anonymiteten af enhederne og tilbuddene vil vi ikke udpege de kommuner, hvor der har været en større usikkerhed i indberetningen. Samtidig skal det påpeges, at sammenlignet med de store bykommuner, er der absolut set tale om et forholdsvis lille antal hjemløse personer i mange af de enkelte omegnskommuner, og når vi ser på de tidligere kortlægninger, er de københavnske omegnskommuner generelt der, hvor der har været størst udsving i tallene. Der er således en generel usikkerhed på de relativt små tal, og der kan også være tilfældige udsving i, hvor mange personer der har været i en hjemløshedssituation i tælleugen i den enkelte kommune.

Cirka halvdelen af de hjemløse borgere i Region Hovedstaden er hjemmehørende i Københavns Kommune, hvor vi også finder den højeste andel af hjemløse borgere set i forhold til indbyggertallet med 2,3 pr. 1.000 indbyggere. Der er dog også et betydeligt antal hjemløse

borgere i en del af omegnskommunerne. Det gælder en række af de vestlige forstadskommuner som Albertslund, Glostrup, Hvidovre og Høje Taastrup, samt også i Tårnby, hvor andelen af hjemløse borgere sat i forhold til indbyggertallet er forholdsvis højt. Derimod er der en væsentligt lavere andel af hjemløse borgere i de nordlige forstadskommuner som Allerød, Furesø, Gentofte og Lyngby-Taarbæk. Bevæger vi os lidt længere væk fra det centrale storbyområde, finder vi også en forholdsvis høj andel af hjemløse borgere i både Hillerød og Helsingør Kommuner.

Der er i Region Hovedstaden registreret 348 gadesovere, svarende til næsten halvdelen af alle gadesovere på landsplan. Det største antal gadesovere er hjemmehørende i København, hvor der er registreret 198 gadesovere i 2019, mens der blev registreret 26 gadesovere på Frederiksberg. Det skal samtidig ikke overses, at der også er et betydeligt antal gadesovere hjemmehørende i regionens øvrige kommuner, med 124 gadesovere.

Tabel 6.8 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Hovedstaden. 2019. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ningsbolig	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017	Indb. i kommunen, 2019	Hjemløse pr. 1.000 indb., 2019
Albertslund	12	0	32	0	11	1	1	0	1	0	58	44	27.877	2,1
Allerød	0	0	0	0	1	0	1	1	1	19	23	5	25.646	0,9
Ballerup	0	1	16	2	8	0	0	5	1	0	33	79	48.458	0,7
Bornholm	4	0	6	1	13	0	0	0	1	3	28	40	39.572	0,7
Brøndby	1	0	6	0	9	1	1	1	1	5	25	58	35.397	0,7
Dragør	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	28	14.270	0,1
Egedal	2	0	3	1	7	0	0	2	1	0	16	23	43.335	0,4
Fredensborg	1	1	6	0	6	3	0	1	3	0	21	25	40.819	0,5
Frederiksberg	26	7	62	8	46	0	0	2	7	9	167	242	103.960	1,6
Frederikssund	1	0	9	1	7	0	0	0	3	1	22	26	45.332	0,5
Furesø	0	0	3	0	1	0	0	0	4	0	8	22	41.069	0,2
Gentofte	6	1	9	0	18	0	0	5	3	1	43	38	75.176	0,6
Gladsaxe	7	1	35	2	12	0	1	6	0	7	71	84	69.681	1,0
Glostrup	0	0	8	0	7	1	0	1	1	27	45	50	22.615	2,0
Gribskov	5	1	13	0	6	0	0	0	5	1	31	16	41.195	0,8
Halsnæs	0	0	5	0	3	0	0	0	2	0	10	26	31.271	0,3
Helsingør	16	3	34	4	15	0	1	1	5	10	89	94	62.567	1,4
Herlev	0	1	4	0	5	0	0	1	3	3	17	24	28.786	0,6
Hillerød	5	0	7	0	36	19	2	2	3	1	75	113	50.998	1,5
Hvidovre	13	1	42	2	43	1	1	1	4	7	115	119	53.416	2,2
Høje-Taastrup	15	3	22	1	24	2	1	1	3	12	84	80	50.686	1,7
Hørsholm	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0	6	5	25.007	0,2
Ishøj	5	1	9	0	17	6	0	2	0	4	44	46	22.946	1,9
København	198	105	610	16	272	8	17	32	58	126	1.442	1.482	623.404	2,3
Lyngby-Taarbæk	5	0	7	1	6	0	1	2	2	0	24	30	55.790	0,4
Rudersdal	1	0	6	0	3	5	0	0	4	0	19	28	56.509	0,3
Rødovre	15	0	6	0	24	0	3	1	3	3	55	94	40.052	1,4
Tårnby	8	0	20	0	31	3	0	2	9	19	92	88	42.984	2,1
Vallensbæk	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	9	16.654	0,1
I alt	348	127	983	39	633	51	30	69	128	258	2.666	3.017	1.835.472	1,5

6.4.2 Region Sjælland

I Region Sjælland er antallet af hjemløse borgere steget fra 853 personer ved kortlægningen i 2017 til 895 personer ved kortlægningen i 2019 (se tabel 6.9). Dermed fortsætter den stigning, vi har observeret gennem de seneste kortlægninger, idet tallet i 2015 var på 628 personer, og i 2019 ligger antallet af hjemløse borgere på samme niveau som landsgennemsnittet med 1,1 borger i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere. Det højeste antal finder vi i Slagelse Kommune med 170 personer, hvilket svarer til 2,1 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere. Antallet af hjemløse borgere er ved de seneste kortlægninger steget betydeligt i Slagelse. Der er også et forholdsvis højt antal hjemløse i Guldborgsund Kommune, hvor der ved kortlægningen i 2019 er registreret 100 borgere i hjemløshed, svarende til 1,6 pr. 1000 indbyggere.

I Næstved Kommune er der sket en stigning fra 58 hjemløse borgere i 2017 til 94 hjemløse borgere i 2019. Der er også sket en stigning i Køge fra 59 personer i 2017 til 76 personer i 2019. Derimod steg antallet af hjemløse borgere i Roskilde markant ved den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 138 hjemløse borgere, men tallet er nu faldet til 70 personer og dermed til et leje, der i højere grad svarer til niveauet i de tidligere kortlægninger.

Tabel 6.9 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Sjælland. 2019. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ningsbolig	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017	Indb. i kommu- nen, 2019	Hjemløse pr. 1.000 indb.,2019
Faxe	1	0	7	1	0	0	0	0	1	0	10	13	36.513	0,3
Greve	4	0	10	1	17	1	0	2	2	10	47	49	50.267	0,9
Guldborgsund	8	0	68	2	12	0	1	0	4	5	100	90	60.930	1,6
Holbæk	2	1	21	0	3	0	3	0	0	1	31	47	71.297	0,4
Kalundborg	0	2	6	3	23	0	0	0	6	9	49	19	48.681	1,0
Køge	3	1	9	45	12	0	0	0	3	3	76	59	60.675	1,3
Lejre	3	0	6	1	6	0	1	0	3	16	36	26	27.775	1,3
Lolland	3	0	24	1	5	0	0	0	1	1	35	37	41.615	0,8
Næstved	5	4	49	3	12	5	0	0	9	7	94	58	82.991	1,1
Odsherred	0	0	4	1	4	0	0	0	1	0	10	31	33.122	0,3
Ringsted	8	0	8	2	25	0	1	1	5	6	56	46	34.725	1,6
Roskilde	14	1	9	0	31	0	2	0	3	10	70	138	87.577	0,8
Slagelse	16	3	55	46	23	1	0	4	14	8	170	147	79.073	2,1
Solrød	0	0	0	1	5	0	0	2	6	1	15	19	23.065	0,7
Sorø	0	0	2	2	7	1	7	0	8	14	41	34	29.834	1,4
Stevns	2	1	2	1	10	0	1	1	3	7	28	11	22.782	1,2
Vordingborg	3	1	21	0	2	0	0	0	0	0	27	29	45.816	0,6
I alt	72	14	301	110	197	8	16	10	69	98	895	853	836.738	1,1

6.4.3 Region Syddanmark

Tabel 6.10 viser antallet af hjemløse borgere i kommunerne i Region Syddanmark, hvor der i alt er registreret 1.032 hjemløse borgere ved kortlægningen i 2019. Det er en stigning fra 919 personer i 2017. Antallet svarer i 2019 til 0,8 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere, hvilket fortsat er under landsgennemsnittet på 1,1.

Det højeste antal finder vi i regionens større byer – Esbjerg, Odense og Vejle. Selvom antallet af hjemløse borgere er faldet lidt i Esbjerg fra 182 personer i 2017 til 169 personer i 2019 er det bemærkelsesværdigt, at antallet af hjemløse i Esbjerg fortsat er væsentligt højere end i Odense, selvom Odense Kommune er næsten dobbelt så stor som Esbjerg. I Odense er antallet steget lidt fra 113 personer i 2017 til 125 personer i 2019. Derimod er der sket et fald i Vejle fra 121 personer i 2017 til 102 personer i 2019. I den fjerde af regionens større byer, Kolding, er antallet af hjemløse borgere på 72 personer, hvilket er stort set uændret i forhold til 67 personer i 2017.

Det skal endvidere ikke overses, at der også i nogle af regionens lidt mindre byer, navnlig i Haderslev og Aabenraa, også er en del hjemløse borgere med henholdsvis 70 og 65 hjemløse borgere i de to kommuner. Også i en af regionens landkommuner, Faaborg-Midtfyn, er der registreret et forholdsvis højt antal hjemløse borgere, 75 personer, hvilket er væsentligt flere end i 2017. Det kan dog også skyldes en øget opmærksomhed på hjemløseproblematikken i nogle af landkommunerne og dermed en bedre registrering. Ligeledes ser vi på Langeland, der er en af regionens mindste kommuner, at der er registreret 35 hjemløse borgere, hvilket svarer til 2,7 pr. 1.000 indbyggere. Det skal således ikke overses, at også nogle landkommuner, har et hjemløshedsp problem, og som tidligere nævnt har der på landsplan været en forholdsvis kraftig stigning i antallet af hjemløse borgere i landkommunerne set under ét.

Tabel 6.10 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Syddanmark. 2019. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ningsbolig	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017	Indb. i kommun- nen, 2019	Hjemløse pr. 1.000 indb., 2019
Assens	3	0	3	0	9	0	0	0	4	2	21	15	41.212	0,5
Billund	1	0	3	1	2	0	0	3	0	0	10	10	26.629	0,4
Esbjerg	16	3	82	2	24	11	1	2	7	21	169	182	115.652	1,5
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3.404	0,0
Fredericia	6	0	6	1	21	1	0	0	4	2	41	57	51.427	0,8
Faaborg-Midtfyn	7	0	11	1	33	1	0	2	5	15	75	19	51.809	1,4
Haderslev	5	2	30	0	10	0	0	1	22	0	70	60	55.857	1,3
Kerteminde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	23.773	0,0
Kolding	5	1	32	1	23	0	2	1	5	2	72	67	92.893	0,8
Langeland	1	0	4	0	5	0	0	0	18	7	35	10	12.560	2,7
Middelfart	3	0	7	0	3	6	0	0	1	0	20	14	38.553	0,4
Nordfyn	2	0	9	0	11	0	0	0	1	1	24	12	29.693	0,4
Nyborg	0	0	3	0	7	1	1	1	4	20	37	34	32.042	1,2
Odense	14	14	46	1	30	1	1	4	11	3	125	113	204.182	0,6
Svendborg	6	1	17	5	6	0	1	2	2	0	40	45	58.599	0,7
Sønderborg	2	0	34	0	4	0	0	2	0	3	45	35	74.561	0,6
Tønder	3	0	7	4	5	0	1	1	0	0	21	20	37.587	0,6
Varde	1	0	16	0	4	1	1	0	0	9	32	34	50.129	0,6
Vejen	3	1	3	1	4	0	0	0	2	3	17	41	42.863	0,4
Vejle	20	1	32	1	29	6	1	2	1	9	102	121	114.830	0,9
Ærø	0	0	1	1	3	0	0	0	0	6	11	0	6.058	1,8
Aabenraa	14	10	18	3	12	0	2	2	4	0	65	27	59.035	1,1
I alt	112	33	364	22	245	28	11	23	91	103	1.032	919	1.223.348	0,8

6.4.4 Region Midtjylland

I Region Midtjylland er antallet af hjemløse borgere stort set helt uændret med 1.464 personer i 2019 mod 1.467 personer i 2017 (se tabel 6.11). Det svarer til, at der er 1,1 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere i regionen, og niveauet af hjemløsheden i regionen ligger dermed på landsgennemsnittet.

Særligt kan det fremhæves, at antallet af hjemløse borgere i Aarhus er faldet lidt fra 767 personer i 2017 til 750 personer ved denne kortlægning. Kortlægningen i Aarhus er generelt meget robust, og der er således sket en opbremsning i den kraftige stigning, der har været i hjemløsheden i Aarhus over de tidligere kortlægninger, hvor antallet steg fra 668 personer i 2015 til 767 personer i 2017. Med 2,2 borgere i hjemløshed pr. 1.000 indbyggere ligger antallet af hjemløse borgere i Aarhus forholds-mæssigt tæt på niveau med København, hvor der som tidligere nævnt er registreret 2,3 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere. Ud af de 750 hjemløse borgere i Aarhus var der 69 gadesovere.

Derimod har der været en fortsat kraftig stigning i hjemløsheden i Horsens, hvor der i 2019 er registreret 181 borgere i hjemløshed, mod 136 personer i 2017 og 102 personer i 2015. Der er i Horsens også registeret et forholdsvist højt antal gadesovere med 21 personer.

I Silkeborg er antallet af hjemløse borgere stort set uændret med 82 personer i 2019, mens der var 83 i 2017, og ligeledes er tallet stort set uændret i Herning med 102 personer i 2019 og 104 personer i 2017. I Randers og Viborg er der derimod registeret små fald i tallet fra 86 til 72 personer i Randers og fra 85 til 62 personer i Viborg.

Tabel 6.11 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Midtjylland. 2019. Antal.

Hjemkommune	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udstus- ningsbolig	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017	Indb. i kommune- nen, 2019	Hjemløse pr. 1.000 indb., 2019
Favrskov	0	0	0	0	8	1	0	0	0	5	14	19	48.374	0,3
Hedensted	0	0	5	0	5	0	0	0	0	0	10	10	46.747	0,2
Herning	10	8	47	0	19	4	1	5	5	3	102	104	88.917	1,1
Holstebro	1	0	25	1	1	3	3	2	0	0	36	48	58.504	0,6
Horsens	21	2	30	0	88	1	1	4	22	12	181	136	90.370	2,0
Ikast-Brande	0	4	15	1	7	0	3	1	0	1	32	27	41.282	0,8
Lemvig	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	10	10	19.998	0,5
Norddjurs	2	1	5	0	7	0	1	0	1	2	19	14	37.680	0,5
Odder	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	14	22.675	0,2
Randers	4	1	19	1	22	12	0	2	4	7	72	86	97.909	0,7
Ringkøbing-Skjern	1	1	14	0	2	0	0	0	0	0	18	16	56.930	0,3
Samsø	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3.684	0,3
Silkeborg	9	1	37	1	19	0	0	1	10	4	82	83	93.054	0,9
Skanderborg	9	0	10	0	12	0	0	0	0	9	40	15	61.974	0,6
Skive	4	2	3	0	2	0	1	0	0	0	12	11	46.224	0,3
Struer	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	3	7	21.143	0,1
Syddjurs	0	0	7	1	4	0	0	1	1	1	15	15	42.768	0,4
Viborg	5	1	45	0	8	0	1	0	2	0	62	85	97.113	0,6
Aarhus	69	65	213	12	291	12	2	21	22	43	750	767	345.332	2,2
I alt	135	86	488	17	500	33	13	38	67	87	1.464	1.467	1.320.678	1,1

6.4.5 Region Nordjylland

I region Nordjylland er hjemløsheden stort set uændret med 374 personer i 2019 mod 379 personer i 2017. Størstedelen af de hjemløse borgere i Nordjylland er hjemmehørende i Aalborg, hvor der i 2019 er registreret 253 hjemløse borgere, hvilket er stort set samme niveau som i 2017, hvor der blev registreret 261 hjemløse personer. Det svarer til 1,2 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere. I sammenligning med landets øvrige store byer kan det anføres, at mens niveauet af hjemløsheden er væsentligt lavere i Aalborg end i Aarhus, er der væsentligt flere hjemløse borgere i Aalborg end i Odense, selvom de to kommuner, er af næsten helt samme størrelse.

Der er generelt et lavt antal hjemløse borgere i de øvrige kommuner i regionen, med eksempelvis 25 personer i Hjørring og 19 i Frederikshavn.

Tabel 6.12 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for hjemkommuner. Region Nordjylland. 2019. Antal

Hjemkommune	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ningsbolig	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017	Indbyg. i kommune- nen, 2019	Hjemløse pr. 1.000 indb., 2019
Brønderslev	0	0	4	0	8	0	0	1	4	1	18	27	36.370	0,5
Frederikshavn	1	0	10	0	4	0	0	3	1	0	19	23	59.987	0,3
Hjørring	1	0	14	0	5	0	1	0	3	1	25	17	64.665	0,4
Jammerbugt	0	0	4	0	1	0	0	0	0	0	5	7	38.460	0,1
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.806	0,0
Mariagerfjord	0	1	11	0	1	0	0	0	0	0	13	18	42.055	0,3
Morsø	4	0	6	0	0	0	1	0	3	0	14	5	20.403	0,7
Rebild	1	0	5	1	2	0	0	0	0	0	9	8	29.916	0,3
Thisted	1	0	2	0	1	0	0	1	0	0	5	8	43.660	0,1
Vesthimmerland	0	0	6	1	2	0	0	2	2	0	13	5	37.121	0,4
Aalborg	57	52	92	1	31	1	0	1	12	6	253	261	215.312	1,2
I alt	65	53	154	3	55	1	2	8	25	8	374	379	589.755	0,6

6.5 Udviklingen i hjemløsheden i storbyerne

I dette afsnit belyses udviklingen i hjemløsheden i landets største byområder, hvor hovedparten af de hjemløse borgere er hjemmehørende. Vi ser på udviklingen i København, Frederiksberg, Københavns omegn, Aarhus, Odense og Aalborg. Der er tilsammen registreret 3.974 hjemløse borgere som hjemmehørende i disse storbyområder, svarende til 62 pct. af alle hjemløse borgere i hele landet.

6.5.1 København

Antallet af hjemløse borgere i København har haft nogenlunde samme omfang over de seks sammenlignelige kortlægninger fra 2009 til 2019 (se tabel 6.13). Hvor tallet i 2009 var 1.494 personer, er der i 2019 registreret 1.442 hjemløse borgere, der er hjemmehørende i København. Det er et lille fald, sammenlignet med den forrige kortlægning i 2017, hvor der blev registreret 1.482 hjemløse borgere, og 2015, hvor 1.562 hjemløse borgere blev opgjort som hjemmehørende i København. Det skal i den forbindelse tages i betragtning, at befolkningstallet i København er steget betydeligt i perioden. Målt relativt i forhold til indbyggertallet er der sket et fald fra 2,9 hjemløse borgere pr. 1.000 indbyggere i 2009 til 2,3 i 2019 (ikke vist). Tallet er dog absolut set stadig forholdsvist højt og ligger således på trods af det lille fald stadig i samme absolutte størrelsesorden.

Der skal også gøres opmærksom på, at der generelt er en usikkerhed forbundet med at opgøre omfanget af hjemløsheden i landets største kommune, hvor det absolutte omfang af hjemløsheden er væsentligt større end i landets øvrige kommuner, og hvor der samtidig er et langt større antal lokale aktører involveret i kortlægningen end i andre kommuner. Det spiller også ind, at der er en betydelig gruppe af gadesovere og brugere af natvarmestuer, som det er vanskeligt at registrere helt præcist. Disse grupper fluktuerer generelt rundt mellem forskellige tilbud

Antallet af gadesovere er steget lidt fra 185 i 2017 til 198 i 2019. Her skal der gøres opmærksom på, at dette tal er fraregnet dem, hvor det er oplyst, at der er tale om hjemløse migranter uden fast ophold i Danmark. Denne gruppe beskrives særskilt i rapportens kapitel 12.

Tabel 6.13 Hjemløse borgere i Københavns Kommune, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	174	139	259	227	185	198
Natvarmestue	213	128	175	168	117	105
Herberg	637	527	524	545	595	610
Hotel	36	18	14	28	14	16
Familie/venner	181	287	295	288	351	272
Udslusning	36	56	61	34	6	8
Kriminalforsorgen	13	18	9	17	11	17
Hospital	38	42	24	32	31	32
Andet	102	172	145	143	33	58
Uoplyst	64	120	75	80	139	126
I alt	1.494	1.507	1.581	1.562	1.482	1.442

6.5.2 Frederiksberg

Antallet af hjemløse borgere på Frederiksberg har fluktueret lidt i perioden, men ved den seneste kortlægning er tallet faldet betydeligt fra 242 personer i 2017 til 167 personer i 2019 (tabel 6.14). Dermed ligger omfanget af hjemløsheden i 2019 tæt på antallet i 2013. Det kan også bemærkes, at antallet af gadesovere er faldet tilbage til cirka samme niveau som i 2015, efter at der havde været en stigning i 2017. Ligesom for de øvrige byer er tabellen opgjort efter hjemkommune, og hjemløse borgere fra andre kommuner, der er registreret på Frederiksberg, er ikke medregnet i tallet for Frederiksberg, mens hjemløse borgere fra Frederiksberg, der opholder sig på tilbud i fx København, er medregnet.

Tabel 6.14 Hjemløse borgere i Frederiksberg Kommune, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløsheds-situation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	28	13	18	30	51	26
Natvarmestue	11	19	17	17	10	7
Herberg	64	71	68	74	60	62
Hotel	15	5	5	4	5	8
Familie/venner	56	51	35	54	76	46
Udslusning	5	15	8	12	4	0
Kriminalforsorgen	5	1	0	1	2	0
Hospital	11	11	3	4	1	2
Andet	15	8	12	7	6	7
Uoplyst	23	9	12	23	27	9
I alt	233	203	178	226	242	167

6.5.3 Københavns omegn

Kommunerne, der betegnes som "Københavns Omegn", omfatter alle kommunerne i Region Hovedstaden (undtaget de to centralkommuner, København og Frederiksberg, og undtaget Bornholm), samt kommunerne Greve, Køge, Roskilde og Solrød i Region Sjælland, der funktionelt er en del af det storkøbenhavnske byområde. Der er ved kortlægningen i 2019 registreret et fald i antallet af hjemløse borgere i Københavns omegn fra 1.518 personer i 2017 til 1.237 personer i 2019 (tabel 6.15). Det ses, at særligt antallet af sofasovere er faldet – fra 622 personer i 2017 til 367 personer i 2019. Som beskrevet i kortlægningens metodekapitel (kapitel 3) er det imidlertid primært i nogle af hovedstadens omegnskommuner, at der har været et fald i indberetningen sammenlignet med de tidligere kortlægninger. Det betyder, at antallet af hjemløse borgere i omegnskommunerne (set under ét) vil være underestimeret sammenlignet med tidligere. Samtidig vurderer vi, at der primært vil være tale om en underestimering af antallet af sofasovere, da det i særlig høj grad er sofasovere, der indberettes fra jobcentre og socialcentre. Det skal dog understreges, at der altid vil være en usikkerhed på de opgjorte tal, og at der også ved de tidligere kortlægninger har været lokale enheder, der ikke har deltaget i kortlægningen.

Der er også ved denne kortlægning registreret et forholdsvist stort antal gadesovere, med 141 personer, der er hjemmehørende i omegnskommunerne. Her er der ikke nødvendigvis tale om borgere, der opholder sig i København, da der i kommentarer til indberetningerne blandt andet

meldes om borgere, der overnatter i skove og øvrige grønne områder rundt i omegnskommunerne.

Tabel 6.15 Hjemløse borgere i Københavns omegn, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	81	100	107	140	157	141
Natvarmestue	9	12	15	34	29	17
Herberg	172	234	293	337	349	333
Hotel	16	8	21	33	54	61
Familie/venner	231	361	538	539	622	367
Udslusning	8	60	80	58	57	44
Kriminalforsorgen	17	19	14	22	11	15
Hospital	27	37	36	34	41	39
Andet	82	85	100	75	97	76
Uoplyst	58	112	137	92	101	144
I alt	701	1.028	1.341	1.364	1.518	1.237

6.5.4 Aarhus

I Aarhus er der ved denne kortlægning registreret et lille fald i antallet af hjemløse borgere sammenlignet med den forrige kortlægning, fra 767 personer i 2017 til 750 personer i 2019 (tabel 6.16). Dermed er den kraftige stigning, der er sket i hjemløsheden i Aarhus hen over perioden siden kortlægningernes start, ikke fortsat ved denne kortlægning. Der er tale om små udsving inden for de enkelte hjemløshedssituationer. For eksempel er der i 2019 registreret 69 gadesovere mod 66 gadesovere i 2017. Antallet af herbergsbrugere er lidt højere med 213 i 2019 mod 180 i 2017, mens antallet af sofasovere derimod er faldet lidt fra 327 til 291. Faldet i antallet af sofasovere kan primært tilskrives et fald i antallet af hjemløse unge (jf. kapitel 10), idet hjemløse unge i højere grad er sofasovere end de midaldrende og ældre aldersgrupper.

Tabel 6.16 Hjemløse borgere i Aarhus Kommune, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	66	53	61	56	66	69
Natvarmestue	49	45	60	35	66	65
Herberg	106	159	152	206	180	213
Hotel	2	6	1	11	7	12
Familie/venner	128	209	211	261	327	291
Udslusning	59	41	38	15	19	12
Kriminalforsorgen	10	5	8	7	8	2
Hospital	12	13	10	13	17	21
Andet	14	18	17	11	21	22
Uoplyst	20	39	59	53	56	43
I alt	466	588	617	668	767	750

6.5.5 Odense

Udviklingen i Odense adskiller sig fra den, vi generelt har set i de øvrige større byer, ved at omfanget af hjemløsheden generelt er markant lavere end i de øvrige større byer. Hjemløsheden er faldet hen over perioden, dog med en vis fluktuation. Antallet af hjemløse borgere ligger ved denne kortlægning med 125 personer på nogenlunde samme niveau som ved den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 113 personer i hjemløshed (tabel 6.17).

Der er registreret lidt flere gadesovere med 14 personer i 2019 sammenlignet med 8 personer i 2017, men sammenlignet med de øvrige større byer er antallet af gadesovere lavt i Odense. Der er registreret lidt færre herbergsbrugere, mens der omvendt er registreret lidt flere sofasovere end ved den forrige kortlægning. Når det har været muligt at holde hjemløsheden i Odense på et lavt niveau – ikke mindst sammenlignet med de andre store byer – hænger det blandt andet sammen med, at der ikke er et ligeså stort pres på boligmarkedet generelt i Odense som i København og Aarhus. Samtidig har Odense Kommune ført en meget systematisk indsats for at hjælpe socialt udsatte borgere med at finde en bolig ud fra Housing First-metoden. Det indebærer blandt andet, at kommunen og boligorganisationerne regelmæssigt mødes og tildeler ledige boliger til borgere i hjemløshed, samtidig med at der tilknyttes social støtte fra kommunen.

Tabel 6.17 Hjemløse borgere i Odense Kommune, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	34	8	9	17	8	14
Natvarmestue	13	20	14	13	18	14
Herberg	85	91	47	59	54	46
Hotel	0	1	1	3	0	1
Familie/venner	37	32	28	48	20	30
Udslusning	7	7	0	4	1	1
Kriminalforsorgen	6	1	1	2	1	1
Hospital	4	2	0	4	2	4
Andet	10	11	7	11	3	11
Uoplyst	12	5	3	12	6	2
I alt	208	178	110	173	113	125

6.5.6 Aalborg

Antallet af hjemløse borgere i Aalborg ligger med 253 personer på nogenlunde samme niveau som ved den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 261 personer i hjemløshed (tabel 6.18). Der har generelt været en vis fluktuation i antallet af hjemløse borgere i Aalborg hen over perioden fra 2009 og frem, men med en gennemgående tendens omkring samme niveau. Omfanget af hjemløsheden i Aalborg er således væsentligt lavere end i hovedstaden og i Aarhus set i forhold til indbyggertallet, mens det er væsentligt højere end i Odense. Der er dog sket en forskydning mellem kategorierne ved denne kortlægning, idet antallet af gadesovere er steget betydeligt fra 22 i 2017 personer til 57 personer i 2019, mens omvendt antallet af sofasovere er faldet betydeligt fra 82 personer i 2017 til 31 personer i 2019.

Tabel 6.18 Hjemløse borgere i Aalborg Kommune, fordelt efter hjemløshedssituation.
Særskilt for 2009-2019. Antal.

Hjemløshedssituation	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Gaden	13	24	20	23	22	57
Natvarmestue	15	5	14	9	25	52
Herberg	94	87	84	96	78	92
Hotel	1	0	6	3	6	1
Familie/venner	45	65	89	79	82	31
Udslusning	1	5	2	8	21	1
Kriminalforsorgen	1	9	1	2	3	0
Hospital	9	15	8	8	5	1
Andet	32	8	16	5	11	12
Uoplyst	7	13	19	8	8	6
I alt	218	231	259	241	261	253

7 Helbred og misbrug

I dette kapitel belyses helbredsforholdene blandt borgere i hjemløshed. Der ses på forekomsten af fysisk og psykisk sygdom, og om borgeren har et stof- eller alkoholmisbrug. Det belyses også, i hvilken grad disse forhold hænger sammen med køn og alder, og hvilken hjemløshedssituation borgeren befinder sig i. I en del af personskeamærne er der svaret 'ved ikke' til oplysningerne om helbred og misbrug. Disse borgere er fraregnet i opgørelserne, der således udgør fordelingerne for de borgere, hvor der enten er svaret 'ja' eller 'nej' til de pågældende forhold. Bortfaldet på grund af 'ved-ikke'-svar er angivet i anmærkningerne til tabellerne. Desuden er børn under 18 år udeladt af opgørelserne i kapitlet.

7.1 Fysisk sygdom

Tabel 7.1 viser andelen af hjemløse personer med fysisk sygdom opgjort for hver enkelt hjemløshedssituation. Det er 24 pct. af de hjemløse borgere, der har en fysisk sygdom. Den højeste andel med fysisk sygdom er på 29 pct. blandt dem, der overnatter på hotel e.l. på grund af hjemløshed, og andelen er med 28 pct. næsten lige så høj blandt gadesoverne og herbergsbrugerne. Derimod er andelen med fysisk sygdom noget lavere, med 20 pct., blandt de hjemløse, der overnatter hos familie og venner. Ud over at livet på gaden generelt slider på helbredet, afspejler forskellen også, at der er flere midaldrende og ældre blandt gadesoverne og herbergsbrugerne, mens der er flere yngre blandt sofasoverne.

Tabel 7.1 Andelen med fysisk sygdom. Særsilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	28	72	100	458
Natvarmestue	22	78	100	219
Herberg	28	72	100	1.855
Hotel	29	71	100	111
Familie/venner	20	80	100	1.229
Udslusning	11	89	100	99
Kriminalforsorgen	18	82	100	49
Hospital	13	87	100	128
Andet	26	74	100	238
Uoplyst	22	78	100	133
I alt	24	76	100	4.519

Anm.: Internt bortfald: 1.899. P = 0,000.

I tabel 7.2 og 7.3 er andelen af hjemløse borgere med fysisk sygdom opgjort for henholdsvis mænd og kvinder, særsilt for aldersgrupper. Andelen med fysisk sygdom er generelt højere i de midaldrende og ældre aldersgrupper, mens der ikke er nogen væsentlig forskel på andelen med fysisk sygdom, når vi sammenligner de hjemløse mænd og kvinder. Det er særligt i de ældre aldersgrupper, at andelen med fysisk sygdom er forholdsvis høj med henholdsvis 44 pct. og 46 pct. blandt de hjemløse mænd og kvinder på 60 år og derover. Det skal dog ikke overses, at der er 11 pct. med fysisk sygdom blandt både de unge mænd og kvinder mellem 18 og 24

år, og blandt de 25-29-årige hjemløse kvinder er andelen 19 pct. sammenlignet med 10 pct. blandt hjemløse mænd i samme aldersgruppe.

Tabel 7.2 Andelen med fysisk sygdom blandt de hjemløse mænd. Særsilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	11	89	100	552
25-29 år	10	90	100	534
30-39 år	17	83	100	750
40-49 år	32	68	100	749
50-59 år	39	61	100	585
≥ 60 år	44	56	100	234
I alt	24	76	100	3.404

Anm.: Internt bortfald: 1.519. P = 0,000.

Tabel 7.3 Andelen med fysisk sygdom blandt de hjemløse kvinder. Særsilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Har en fysisk sygdom	Har ikke en fysisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	11	89	100	206
25-29 år	19	81	100	138
30-39 år	18	82	100	193
40-49 år	37	63	100	222
50-59 år	34	66	100	201
≥ 60 år	46	54	100	56
I alt	26	74	100	1.016

Anm.: Internt bortfald: 438. P = 0,000.

7.2 Psykisk sygdom

I kortlægningens personskema stilles der ét enkelt spørgsmål om, hvorvidt borgeren har en psykisk sygdom. I en del tilfælde vil medarbejderne i de sociale tilbud have en viden om, hvorvidt borgeren er diagnosticeret med en psykisk sygdom, men i andre tilfælde vil der være tale om skøn. Af hensyn til omfanget af personskemaet og byrden for personalet ved at udfylde mange spørgsmål om hver enkelt borger er det ikke muligt inden for rammerne af personskemaet at stille yderligere spørgsmål om borgerens psykiske helbred.

Tabel 7.4 viser andelen med psykisk sygdom opgjort for de enkelte hjemløshedssituationer. For gruppen af hjemløse borgere som helhed, på tværs af hjemløshedssituationerne, er det 59 pct., der vurderes at have en psykisk sygdom. Andelen med en psykisk sygdom er højest med 97 pct., blandt dem, der afventer en snarlig udskrivning fra hospital, uden at der er en boligløsning, og hvoraf en stor del er registreret på de psykiatriske afdelinger. Andelen med en psykisk sygdom er også høj blandt gadesoverne, med 64 pct., mens den er 58 pct. blandt de personer, der har overnattet på natvarmestuer og 57 pct. blandt herbergsbrugerne. Blandt dem, der overnatter hos familie og venner, er andelen med psykisk sygdom 55 pct. Blandt dem, der afventer en løsladelse fra Kriminalforsorgen, uden at der er en boligløsning er det 36 pct., der vurderes at have en psykisk sygdom.

Tabel 7.4 Andelen med psykisk sygdom, særsilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	64	36	100	485
Natvarmestue	58	42	100	211
Herberg	57	43	100	1.815
Hotel	58	42	100	105
Familie/venner	55	45	100	1.188
Udslusning	59	41	100	92
Kriminalforsorgen	36	64	100	42
Hospital	97	4	100	136
Andet	60	40	100	240
Uoplyst	64	36	100	153
I alt	59	41	100	4.467

Anm.: Internt bortfald: 1.951. P = 0,000.

Andelen med psykisk sygdom er højest blandt de hjemløse kvinder, med 66 pct. (tabel 7.6), mens den er 56 pct. blandt de hjemløse mænd (tabel 7.5). Både blandt de hjemløse mænd og kvinder, er andelen med psykisk sygdom lavere i de ældre aldersgrupper sammenlignet med de yngre aldersgrupper. Det er blandt yngre hjemløse kvinder, at vi finder den højeste andel med psykisk sygdom, med den højeste andel på 72 pct. blandt de 25-29-årige hjemløse kvinder. Ligeledes blandt mændene er det blandt de 25-29-årige, at der med 60 pct. er den højeste andel med psykisk sygdom. Den laveste andel med en psykisk sygdom er blandt hjemløse mænd på 60 år og derover, hvor 43 pct. har en psykisk sygdom.

Tabel 7.5 Andelen af hjemløse mænd med psykisk sygdom, særsilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	53	47	100	507
25-29 år	60	40	100	511
30-39 år	55	35	100	735
40-49 år	59	41	100	767
50-59 år	45	55	100	573
≥ 60 år	43	57	100	245
I alt	56	44	100	3.338

Anm.: Internt bortfald: 1.585. P = 0,000.

Tabel 7.6 Andelen af hjemløse kvinder med psykisk sygdom, særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Har en psykisk sygdom	Har ikke en psykisk sygdom	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	70	30	100	192
25-29 år	72	28	100	138
30-39 år	71	29	100	201
40-49 år	63	37	100	232
50-59 år	59	41	100	206
≥ 60 år	63	37	100	54
I alt	66	34	100	1.023

Anm.: Internt bortfald: 431. P = 0,034.

Andelen af hjemløse med psykisk sygdom har generelt været stigende hen over perioden, hvor kortlægningerne har været foretaget. Denne stigning er vist i Tabel 7.7 både for hjemløse mænd og kvinder samt i alt. I 2009 var andelen af hjemløse med psykisk sygdom 37 pct. og derfra steg den til 2019, hvor den ligger på 59 pct. Andelen med psykisk sygdom er således også steget ved denne kortlægning, hvor det samlede antal hjemløse borgere ellers er faldet lidt.

Tabel 7.7 Udviklingen i andelen med psykisk sygdom blandt hjemløse mænd og kvinder, 2009-2019. Procent.

Køn	2009	2011	2013	2015	2017	2019
Mænd	37	43	46	47	50	56
Kvinder	39	48	49	57	61	66
I alt	37	44	47	49	53	59

Kilde: Kortlægninger af hjemløshed 2009-2019.

7.3 Misbrug

Andelen med misbrugsproblemer er generelt høj blandt de hjemløse borgere, med 66 pct. for gruppen som helhed. Det er en lidt højere andel end ved den forrige kortlægning i 2017, hvor andelen med misbrugsproblemer var 61 pct.

Tabel 7.8 viser andelen af hjemløse borgere med forskellige former for misbrug inden for kategorierne af hjemløshedssituationer. Andelen med misbrugsproblemer er forholdsvis høj blandt både gadesoverne, natvarmestuebrugere og herbergsbrugere med henholdsvis 70 pct., 74 pct. og 73 pct. Den højeste andel med misbrugsproblemer er registreret i den forholdsvis lille gruppe af borgere, der afventer en løsladelse fra kriminalforsorgen inden for en måned, uden at der er fundet en boligløsning, hvor 80 pct. har misbrugsproblemer.

Sammenlignet med kortlægningen i 2017 skal det bemærkes, at andelen med misbrugsproblemer i gruppen af hjemløse, der overnatter hos familie og venner er steget fra 47 pct. til 57 pct. (ikke vist). Det kan hænge sammen med, at antallet af hjemløse borgere, der overnatter hos familie og venner, generelt er faldet, og at dem, der er registreret sofasovere ved denne kortlægning i 2019, er en mere 'selekteret' gruppe med en højere kompleksitet i udsathed.

Ved den forrige kortlægning i 2017 sås netop det omvendte mønster, hvor andelen med misbrugsproblemer i kategorien af sofasovere faldt, samtidig med at antallet af sofasovere steg betydeligt sammenholdt med 2015.

Tabel 7.8 Andelen af hjemløse borgere med misbrug af forskellige rusmidler. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Alkohol*	Hash/khat*	Narkotika*	Medicin*	Mindst en af de fire kategorier*	Substitution	I alt, antal
Gaden	46	43	33	16	70	9	548
Natvarmestue	49	38	25	13	74	9	243
Herberg	41	40	24	8	73	8	2.068
Hotel	39	21	7	2	50	4	104
Familie/venner	21	37	22	7	57	7	1.208
Udslusning	32	21	18	0	49	9	99
Kriminalforsorgen	22	48	43	7	80	11	54
Hospital	29	30	30	8	60	7	122
Andet	29	32	20	9	56	9	247
Uoplyst	29	34	26	9	68	10	157
I alt	35	38	24	9	66	8	4.850

Anm.: Internt bortfald: 1.568. Med *) er angivet signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Tabellerne 7.9 og 7.10 viser andelen af hjemløse borgere med stof- og alkoholmisbrug, fordelt på aldersgrupper, for henholdsvis mænd og kvinder. Andelen med misbrug set under ét er væsentligt højere blandt mændene med 69 pct. sammenlignet med 54 pct. blandt kvinderne. Mens andelen med psykisk sygdom er højest blandt de hjemløse kvinder, er andelen med misbrugsproblemer således højest blandt de hjemløse mænd. Ved den forrige kortlægning i 2017 var andelen med misbrugsproblemer stort set den samme blandt mændene med 67 pct., mens den var væsentligt lavere blandt kvinderne med 42 pct. (ikke vist). Som tidligere nævnt er antallet af kvinder, der er registreret ved kortlægningen 2019 lavere end i 2017, men en højere andel af dem, der er registreret i 2019 har således misbrugsproblemer.

Blandt mænd i hjemløshed er andelen med misbrugsproblemer forholdsvis høj i alle aldersgrupper, og den højeste andel på 72 pct. finder vi både blandt de 25-29-årige, 30-39-årige og 40-49-årige mænd. Den laveste andel med misbrugsproblemer blandt mændene er blandt dem på 60 år og derover, hvor 61 pct. har misbrugsproblemer. Blandt kvinder i hjemløshed er andelen med misbrugsproblemer højest blandt de 40-49-årige, hvor 62 pct. har misbrugsproblemer, mens den laveste andel er blandt dem på 60 år og derover, med 33 pct. Både for de hjemløse mænd og kvinder er det blandt de 30-39-årige og de 40-49-årige, at vi finder den højeste andel i substitutionsbehandling.

Tabel 7.9 Andelen af hjemløse mænd med misbrug af forskellige rusmidler. Særsklit for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Alkohol*	Hash/khat	Narkotika*	Medicin*	Mindst en af de fire kate- gorier*	Substitution*	I alt, antal
18-24 år	11	57	23	6	65	3	538
25-29 år	20	55	33	7	72	5	527
30-39 år	35	46	33	8	72	10	778
40-49 år	44	37	29	13	72	14	819
50-59 år	53	27	14	7	68	7	674
≥ 60 år	52	16	6	2	61	5	249
I alt	36	41	25	8	69	8	3.585

Anm.: Internt bortfald: 1.338. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

Tabel 7.10 Andelen af hjemløse kvinder med misbrug af forskellige rusmidler. Særsklit for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Alkohol*	Hash/khat*	Narkotika*	Medicin*	Mindst en af de fire kate- gorier*	Substitution*	I alt, antal
18-24 år	19	38	19	6	50	3	216
25-29 år	19	34	26	6	50	6	145
30-39 år	29	35	28	14	60	10	219
40-49 år	39	29	27	13	62	15	259
50-59 år	44	19	9	7	54	6	230
≥ 60 år	28	11	7	2	33	4	57
I alt	31	29	21	9	54	8	1.126

Anm.: Internt bortfald: 326. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

Det er således en høj andel af de hjemløse borgere, der enten har en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer, og en del har både en psykisk sygdom og misbrugsproblemer. Tabel 7.11 viser andelen af psykisk syge misbrugere inden for hver hjemløshedssituation, mens tabel 7.12 viser de tilsvarende andele for hver aldersgruppe. Begge tabeller er opdelt på køn.

For de hjemløse borgere med valide oplysninger om både psykisk sygdom og misbrug er andelen af psykisk syge misbrugere opgjort til 38 pct. for hjemløsegruppen som helhed og 38 pct. og 36 pct. for henholdsvis mænd og kvinder. Blandt gadesoverne er andelen 44 pct., ligeledes med nogenlunde samme andele for både mænd og kvinder. Blandt dem, der overnatter hos familie og venner, er det 30 pct. der både har en psykisk lidelse og et misbrugsproblem, hvilket understreger, at der også er en høj kompleksitet i støttebehovene i en del af denne gruppe.

Tabel 7.11 Andelen af psykisk syge misbrugere, særskilt for hjemløshedssituationer og køn. Procent og antal.

Psykisk syge misbrugere			
Hjemløshedssituation	Mænd, procent	Kvinder, procent	I alt, procent
Gaden	44	46	44
Natvarmestue	33	50	38
Herberg	41	36	40
Hotel	27	15	24
Familie/venner	32	27	30
Udslusning	24	20	24
Kriminalforsorgen	32	100	33
Hospital	62	51	58
Andet	40	35	38
Uoplyst	37	56	42
I alt, procent	38	36	38
Beregningsgrundlag, antal	2.962	930	3.892

Anm.: Internt bortfald: Mænd, 1.961. Kvinder, 524.

Som det fremgår af tabel 7.12 er der en høj andel med både psykisk sygdom og misbrugsproblemer både blandt de unge og midaldrende, mens denne andel generelt er lavere i de ældre aldersgrupper.³

Tabel 7.12 Andelen af psykisk syge misbrugere, særskilt for aldersgrupper og køn. Procent og antal.

Psykisk syge misbrugere			
Alder	Mænd, procent	Kvinder, procent	I alt, procent
18-24 år	37	35	36
25-29 år	44	35	42
30-39 år	47	43	46
40-49 år	40	39	40
50-59 år	29	29	29
≥ 60 år	22	16	21
I alt, procent	38	35	38
Beregningsgrundlag, antal	2.898	917	3.815

Anm.: Internt bortfald: Mænd, 2.025. Kvinder, 537.

Mens det er en høj andel af de hjemløse borgere, der enten har psykisk sygdom, misbrugsproblemer eller begge dele, skal det ikke overses, at der også er en gruppe af hjemløse borgere, som hverken har en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer, hvilket er opgjort i tabel 7.13 og 7.14 for henholdsvis hjemløshedssituationer og aldersgrupper.

³ Når andelen blandt kvinderne i alt er 1 procentpoint lavere i tabel 7.12, hvor opgørelsen er fordelt på aldersgrupper, end i tabel 7.11, hvor andelen er opgjort for hjemløshedssituationerne, skyldes det, at der er et lidt større bortfald i tabel 7.12 pga. personer med manglende aldersoplysninger.

Tabel 7.13 Andelen uden psykisk sygdom eller misbrug, særskilt for hjemløshedssituationer og køn. Procent og antal.

Uden psykisk sygdom eller misbrugsproblemer			
Hjemløshedssituation	Mænd, procent	Kvinder, procent	I alt, procent
Gaden	15	6	13
Natvarmestue	18	2	13
Herberg	12	17	13
Hotel	17	35	22
Familie/venner	21	28	23
Udslusning	14	20	15
Kriminalforsorgen	18	0	18
Hospital	0	0	0
Andet	19	26	21
Uoplyst	25	8	20
I alt, procent	15	18	16
Beregningsgrundlag, antal	2.962	930	3.892

Anm.: Internt bortfald: Mænd, 1.961. Kvinder, 524.

Tabel 7.14 Andelen uden psykisk sygdom eller misbrug, særskilt for køn og aldersgrupper. Procent og antal.

Uden psykisk sygdom eller misbrugsproblemer			
Alder	Mænd, procent	Kvinder, procent	I alt, procent
18-24 år	19	19	17
25-29 år	13	16	14
30-39 år	13	14	13
40-49 år	11	18	13
50-59 år	19	22	20
≥ 60 år	22	26	22
I alt, procent	15	18	16
Beregningsgrundlag, antal	2.898	917	3.815

Anm.: Internt bortfald: Mænd, 2.025. Kvinder, 537.

Andelen, der hverken har en psykisk sygdom eller et misbrugsproblem er 15 pct. af de hjemløse mænd og 18 pct. af de hjemløse kvinder (tabel 7.13). Blandt dem, som overnatter hos familie og venner, er det 21 pct. af mændene og 28 pct. af kvinderne, der hverken har en psykisk lidelse eller et misbrugsproblem (tabel.7.13).

Opgjort for hver aldersgruppe (tabel 7.14) er andelen, der hverken har en psykisk sygdom eller et misbrugsproblem, højest blandt dem på 60 år og derofter, hvor det gælder for 22 pct., efterfulgt af dem mellem 50 og 59 år med 20 pct. Blandt de hjemløse unge mellem 18 og 24 år er det 17 pct., der hverken har en psykisk sygdom eller et misbrugsproblem. Den laveste andel uden psykisk sygdom og misbrugsproblemer finder vi derimod blandt de 30-39-årige og 40-49-årige med 13 pct. i begge aldersgrupper, og kun 11 pct. blandt de 40-49-årige mænd, hvor det således er langt hovedparten, der enten har en psykisk lidelse, et misbrugsproblem eller begge dele.

Selvom det således er hovedparten af de hjemløse borgere, der har psykiske lidelser eller misbrugsproblemer, understreger opgørelserne i tabel 7.12 og 7.13, at der kan være andre faktorer bag hjemløsheden end de psykosociale forhold. De belyser vi nærmere i kapitel 8 om årsagerne til hjemløsheden. Det skal dog i den forbindelse også tages i betragtning, at der i nogle tilfælde kan være tale om manglende kendskab til psykiske lidelser og misbrugsproblemer i de tilfælde, hvor det er personalet på de sociale tilbud, der har udfyldt personskeemaerne.

7.4 Geografisk variation i andelen med sygdom og misbrug

Tabel 7.15 og 7.16 viser for henholdsvis mænd og kvinder andelen med fysisk sygdom, psykisk sygdom eller misbrug, andelen af psykisk syge misbrugere samt andelen uden psykisk sygdom og misbrug, opgjort for hvert af de forskellige byområder.

Andelene med henholdsvis psykisk sygdom og misbrugsproblemer er generelt høj i alle områderne, men der er også visse forskelle, der særligt træder frem, når vi ser på andelen, der både har en psykisk lidelse og et misbrugsproblem. Denne andel er generelt højere i landkommunerne og de øvrige bykommuner sammenlignet med de største byer. Det kan hænge sammen med, at hjemløsheden i de mindre byer og landkommunerne i de fleste tilfælde er lavere målt pr. 1.000 indbyggere, end i storbyerne, men at hjemløsheden i de mindre byer netop derfor i højere grad er koncentreret blandt borgere med de mest komplekse problemer. Tilsvarende er det også i de øvrige bykommuner og i landkommunerne, at der er den laveste andel *uden* misbrug eller psykisk sygdom. Det indikerer, at i de største byer, hvor bolig manglen generelt er størst, rammer hjemløsheden i lidt højere grad også borgere uden psykiske lidelser og misbrugsproblemer.

Tabel 7.15 Andelen af hjemløse mænd med psykisk sygdom og/eller misbrug, særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	Fysisk sygdom	Psykisk sygdom*	Misbrug*	Psykisk syge misbrugere*	Uden misbrug og psykisk sygdom
København	26	43	68	27	19
Frederiksberg	22	53	50	20	24
Københavns omegn	22	58	67	38	16
Aarhus	25	61	65	41	17
Odense	14	48	66	23	14
Aalborg	20	49	73	38	17
Øvrige bykommuner	24	66	76	48	9
Landkommuner	24	59	74	46	13
I alt, procent	24	56	70	38	15
Beregningsgrundlag, antal	3.481	3.418	3.693	2.962	2.962

Anm.: Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$. Tabellens nederste række henviser til det samlede beregningsgrundlag for hver indikator.

Tabel 7.16 Andelen af hjemløse kvinder med psykisk sygdom og/eller misbrug, særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	Fysisk sygdom	Psykisk sygdom	Misbrug*	Psykisk syge misbrugere	Uden misbrug og psykisk sygdom
København	27	64	47	31	18
Frederiksberg	36	66	63	21	21
Københavns omegn	22	66	52	34	21
Aarhus	32	65	51	30	21
Odense	14	58	41	25	13
Aalborg	13	65	31	48	14
Øvrige bykommuner	29	73	35	46	13
Landkommuner	24	68	48	38	21
I alt, procent	26	67	45	36	18
Beregningsgrundlag, antal	1.035	1.044	1.153	930	930

Anm.: Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$. Tabellens nederste række henviser til det samlede beregningsgrundlag for hver indikator.

8 Faktorer bag hjemløsheden

I dette kapitel afdækkes det, hvilke faktorer der ligger bag, at de hjemløse borgere befinder sig i en hjemløshedssituation. Det gennemgås, hvilke årsager der nævnes som de væsentligste årsager til hjemløsheden for borgeren. Årsagerne opgøres fordelt på køn, alder, hjemløshedssituation, byområde og i forhold til varigheden af hjemløsheden. Dernæst ses nærmere på gruppen af funktionelt hjemløse, det vil sige borgere, der har en bolig, men som ikke kan benytte den som følge af psykiske og/eller sociale problemer. I slutningen af kapitlet ser vi på antallet af veteraner blandt de hjemløse borgere.

I kapitlet afrapporteres generelt de oplysninger om de væsentligste årsager til hjemløsheden, der er oplyst i personskemaerne. Det skal understreges, at disse spørgsmål først og fremmest indfanger årsager til hjemløsheden for den enkelte borger, det vil sige de individnære årsager til hjemløsheden. I den forbindelse kan det påpeges, at også samfundsmæssige, strukturelle forhold – som fx boligmangel – har betydning for omfanget og karakteren af hjemløshed, ligesom også velfærdssystemets indretning – fx tilgængeligheden af social støtte til socialt udsatte borgere – har en indvirkning på risikoen for hjemløshed (Fitzpatrick, 2005). Hvor vi i dette kapitel ser på de væsentligste årsager til hjemløsheden for den enkelte, ser vi i det efterfølgende kapitel på, hvilke sociale indsatser borgerne modtager.

8.1 Årsager til hjemløsheden, fordelt på køn og alder

I personskemaet har det været muligt at angive de væsentligste årsager til, at borgeren er hjemløs. Tabel 8.1 viser andelen for de angivne årsager for henholdsvis mænd og kvinder, mens de samme andele i tabel 8.2 er opgjort for hver aldersgruppe. Det har været muligt at angive flere svar, og procentandelene summerer derfor ikke til 100 pct. Det ses, at der er angivet mange forskellige årsager til, at borgeren er hjemløs.

Den hyppigst angivne årsag er psykisk sygdom, der er angivet som en væsentlig årsag for 41 pct., med 36 pct. for mændene og 47 pct. for kvinderne (se tabel 8.1). Denne andel er højest blandt de 30-39-årige med 47 pct., efterfulgt af de 25-29-årige med 45 pct. Den laveste andel, hvor psykisk sygdom er angivet som væsentlig årsag, er blandt de 50-59-årige med 34 pct., og i denne aldersgruppe er det derimod alkoholmisbrug, der hyppigst angives som den væsentligste årsag med 37 pct. (se tabel 8.2).

Blandt hjemløse mænd angives stofmisbrug som en væsentlig årsag for 34 pct., mens denne andel er lavere blandt hjemløse kvinder, med 28 pct. Det er særligt i de yngre aldersgrupper, at stofmisbrug angives som en væsentlig årsag, med 42 pct. blandt de 25-29-årige, 41 pct. blandt de 30-29-årige og 38 pct. blandt de 18-24-årige.

Økonomiske vanskeligheder angives som en væsentlig årsag for 26 pct. med en nogenlunde lige høj andel blandt mænd og kvinder. Blandt de unge mellem 18 og 24 år angives økonomiske vanskeligheder for 29 pct. og blandt de 25-29-årige er det tilfældet for 30 pct. Der er også 7 pct., hvor gæld til det offentlige nævnes som en væsentlig årsag, mens gæld til private nævnes som væsentlig årsag for 6 pct.

For 17 pct. af kvinderne og 12 pct. af mændene er en skilsmisse angivet som en væsentlig årsag til hjemløsheden. I forhold til aldersgrupperne topper denne andel blandt de 40-49-årige

og de 50-59-årige, hvor en skilsmisse angives som en væsentlig årsag for 17 pct. i begge aldersgrupper.

For 8 pct. af de hjemløse mænd er løsladelse fra fængsel en væsentlig årsag. Dette tal kan sammenholdes med antallet på 72 personer, der er opgjort som hjemløse, fordi de står foran en løsladelse fra fængsel inden for den næste måned, uden at der er etableret en boligløsning (tabel 4.1, kapitel 4). I den forbindelse skal det påpeges, at denne kategori kun indfanger de personer, der aktuelt i uge 6 var i denne hjemløshedssituation, mens spørgsmålet om løsladelse fra fængsel som en væsentlig årsag også indfanger dem, der er blevet løsladt fra fængsel til hjemløshed for længere tid siden. De 8 pct. af de hjemløse mænd, hvor løsladelse fra fængsel angives som en væsentlig årsag, understreger, at en løsladelse fra fængsel uden en boligløsning fortsat er en væsentlig vej ud i hjemløshed for en del af de hjemløse mænd, mens denne årsag kun angives for 1 pct. af de hjemløse kvinder.

Endelig er der de direkte boligrelaterede årsager. For 19 pct. af de hjemløse borgere angives udsættelse af boligen som en væsentlig årsag, og for 22 pct. angives mangel på egnet bolig eller botilbud som en væsentlig årsag. Endvidere er der 18 pct., hvor en væsentlig årsag til hjemløsheden var, at de ikke længere kunne bo hos familie og venner. Sidstnævnte andel er særligt høj blandt de hjemløse unge, med 38 pct. blandt de 18-24-årige og 25 pct. blandt de 25-29-årige. Det kan være tegn på, at sammenbrud i familierelationer er en væsentlig vej ud i hjemløshed for de unge, fx ved at de bliver 'smidt ud' hjemmefra eller selv flytter væk på grund af konflikter med forældrene eller andre problemer.

Tabel 8.1 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for køn. Procent og antal.

Årsager til hjemløshed	Mand	Kvinde	I alt
Psykisk sygdom*	36	47	41
Stofmisbrug*	34	28	33
Alkoholmisbrug	25	22	24
Fysisk/somatisk sygdom	5	5	5
Skilsmisse*	12	17	13
Økonomiske vanskeligheder	27	25	26
Gæld til det offentlige*	7	6	7
Gæld til private*	7	5	6
Løsladt fra fængsel*	8	1	6
Udskrevet fra hospital	3	3	3
Udsættelse af bolig	18	20	19
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud	22	23	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	17	21	18
Nervøsitet ved at bo alene*	8	10	8
Ludomani*	2	1	1
Beregningsgrundlag, antal	4.048	1.248	5.296

Anm.: Internt bortfald: 1.122. Med *) er angivet signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Tabel 8.2 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Arsager til hjemløshed	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år +	I alt
Psykisk sygdom*	38	45	47	43	34	38	41
Stofmisbrug*	38	42	41	33	19	10	33
Alkoholmisbrug*	7	12	24	32	37	35	24
Fysisk/somatisk sygdom*	2	2	4	7	10	9	5
Skilsmisse*	7	11	13	17	17	14	13
Økonomiske vanskeligheder*	29	30	25	26	24	24	27
Gæld til det offentlige	7	8	7	8	6	5	7
Gæld til private*	8	7	6	7	5	3	6
Løsladt fra fængsel*	8	10	8	5	4	<1	6
Udskrevet fra hospital	2	3	5	3	3	3	3
Udsættelse af bolig*	15	18	20	19	20	20	19
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud*	27	27	20	20	19	21	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	38	25	13	11	11	10	18
Nervøsitet ved at bo alene	7	9	8	9	8	9	8
Ludomani	1	1	1	1	2	1	1
Beregningsgrundlag, antal	847	759	1.091	1.180	948	325	5.150

Anm.: Internt bortfald: 1.268. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

8.2 Årsager og hjemløshedssituation

Tabel 8.3 viser de væsentligste årsager til hjemløsheden opgjort inden for hver hjemløshedssituation. Særligt blandt gadesoverne angives psykisk sygdom som en væsentlig årsag til hjemløsheden for en høj andel på 47 pct., ligesom også stofmisbrug og alkoholmisbrug udgør væsentlige årsager for en betydelig andel af gadesoverne, med henholdsvis 33 pct. og 29 pct. Disse andele er også høje blandt brugerne af natvarmestuer og herberger, hvor psykisk sygdom er en væsentlig årsag for henholdsvis 42 pct. og 41 pct. i de to grupper. Stofmisbrug angives som en væsentlig årsag blandt 39 pct. af herbergsbrugerne, mens alkoholmisbrug angives for 34 pct. af herbergsbrugerne.

Psykisk sygdom angives også som en væsentlig årsag for en forholdsvis høj andel blandt dem, der overnatter hos familie og venner med 37 pct. mens stofmisbrug angives som væsentlig årsag for 27 pct. i denne gruppe. Også økonomiske vanskeligheder angives som en væsentlig årsag, 30 pct., for en forholdsvis høj andel af de hjemløse borgere, der overnatter hos familie og venner. Selvom kompleksiteten af de psykiske og sociale problemer umiddelbart er størst blandt gadesoverne og herbergsbrugerne, er der således også en betydelig del af dem, der overnatter hos familie og venner, der har væsentlige problemer i form af psykiske lidelser eller misbrugsproblemer. Her skal der også gøres opmærksom på, at en del sofasovere formentlig overnatter hos venner og bekendte, der også er socialt udsatte. Det kan fx være hjemløse unge, der overnatter hos jævnaldrende, udsatte unge, som har en bolig.

Tabel 8.3 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Årsager til hjemløshed	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie og venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
Psykisk sygdom*	47	42	41	37	37	43	21	85	40	30	41
Stofmisbrug*	33	32	39	9	27	35	48	34	25	24	32
Alkoholmisbrug*	29	31	34	15	12	26	15	19	16	11	24
Fysisk/somatisk sygdom*	6	6	7	3	4	2	6	4	5	1	5
Skilsmisse*	9	8	15	18	15	12	2	7	14	8	13
Økonomiske vanskeligheder*	29	32	25	26	30	23	25	7	24	14	26
Gæld til det offentlige*	8	3	8	11	7	7	10	0	7	4	7
Gæld til private*	7	4	7	10	7	4	10	1	5	3	6
Løsladt fra fængsel*	5	5	5	5	10	4	31	<1	2	5	6
Udskrevet fra hospital*	4	3	4	2	2	6	4	6	1	<1	3
Udsættelse af bolig*	19	19	22	12	16	16	12	17	16	14	19
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud*	21	17	25	16	22	22	17	28	14	8	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	15	12	22	6	18	26	10	9	8	8	18
Nervøsitet ved at bo alene*	6	14	11	2	6	7	0	2	6	2	8
Ludomani	<1	2	2	2	<1	<1	2	0	1	<1	1
Beregningsgrundlag, antal	625	273	2.119	132	1.352	113	52	138	291	237	5.332

Anm.: Internt bortfald: 1.086. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

Tabel 8.4 viser årsagerne til hjemløsheden opgjort inden for kategorierne af byområder. Andelen, hvor de forskellige typer af årsager er angivet, er overvejende ret ensartede på tværs af byområderne, men der er dog visse forskelle. For eksempel er andelen, hvor psykisk sygdom angives som en væsentlig årsag, højest i de øvrige bykommuner med 46 pct. samt på Frederiksberg med 45 pct., mens den er noget lavere i Odense med 33 pct. Omvendt er andelen, hvor stofmisbrug angives som væsentlig årsag, relativt høj i Odense med 36 pct., men også her topper andelen i de øvrige bykommuner med 38 pct. Når vi finder de højeste andele, hvor psykisk sygdom og stofmisbrug angives som væsentlige årsager i de øvrige bykommuner, skyldes det formentlig, at hjemløsheden uden for storbyerne i endnu højere grad er koncentreret blandt borgere med komplekse problematikker, mens hjemløsheden i storbyen rammer lidt bredere, på grund af at boligmangel i højere grad spiller ind. Det ser vi også en indikation på, ved at andelen, hvor mangel på en egnet bolig eller botilbud, angives som væsentlig årsag, er højest i København med 27 pct., mens denne andel er lavest i landkommunerne med 16 pct. Samlet set er andelen, hvor psykisk sygdom, stof- eller alkoholmisbrug angives som væsentlige årsager, dog relativt høje på tværs af alle områderne, hvilket understreger, at en stor del af hjemløsheden i Danmark rammer borgere med alvorlige psykosociale problemer.

Tabel 8.4 Årsager til borgerens hjemløshed. Særskilt for byområder. Procent og antal.

Arsager til hjemløshed	København	Frederiksberg	Københavns omegn	Aarhus	Odense	Aalborg	Øvrige bykommuner	Land- kommuner	I alt, procent
Psykisk sygdom*	38	45	40	43	33	38	46	40	41
Stofmisbrug*	32	21	28	30	36	36	38	31	32
Alkoholmisbrug*	24	20	19	19	19	41	29	23	24
Fysisk/somatisk sygdom	7	7	5	5	3	4	5	4	5
Skilsmisse*	11	25	17	14	17	10	11	14	13
Økonomiske vanskeligheder*	23	23	24	24	28	30	32	27	26
Gæld til det offentlige*	5	7	8	6	5	2	9	8	7
Gæld til private*	5	6	7	7	5	3	9	6	6
Løsladt fra fængsel*	5	4	9	8	6	3	5	6	6
Udskrevet fra hospital	3	4	4	5	2	3	3	2	3
Udsættelse af bolig*	16	23	22	13	25	19	20	19	19
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud*	27	21	23	23	25	17	19	16	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	16	22	22	19	25	9	17	14	18
Nervøsitet ved at bo alene*	4	10	5	6	18	19	10	12	8
Ludomani	1	2	2	2	4	0	1	1	1
I alt, antal	1.200	137	953	682	117	234	1.291	718	5.332

Anm.: Internt bortfald: 1.086. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

8.3 Årsager og varigheden af hjemløsheden

Psykisk sygdom angives generelt som en væsentlig årsag til hjemløsheden både for dem med en kortere varighed og dem med en længere varighed af hjemløsheden, om end andelen er lidt højere blandt de langvarigt hjemløse, der har været hjemløse i 1-2 år eller i mere end to år (se tabel 8.5). Ligeledes angives stofmisbrug og alkoholmisbrug for en højere andel af de langvarigt hjemløse. Tallene understreger kompleksiteten af de psykiske og sociale problemer for de langvarigt hjemløse. Psykisk sygdom og misbrugsproblemer er også væsentlige årsager for en betydelig del af dem, der har været hjemløse i kortere tid, hvilket understreger, at psykosociale sårbarheder generelt er en meget væsentlig risikofaktor for hjemløshed.

Andelen, hvor økonomiske vanskeligheder angives, er stort set lige høj uanset varigheden af hjemløsheden, med 26 pct. både blandt dem, der har været hjemløse i under 3 måneder, og blandt dem, der har været hjemløse i mere end to år. Det kan dog også nævnes, at skilsmisse angives for en væsentlig del af de korterevarende hjemløse, med 18 pct. af dem, der har været hjemløse i under tre måneder. Endelig er det tydeligt, at en del af dem, der er kommet ud i hjemløsheden for kort tid siden, er blevet sat ud af boligen, idet en udsættelse angives som en væsentlig årsag for 26 pct. af dem, der har været hjemløse i 3 måneder eller kortere tid.

Tabel 8.5 Årsager til borgerens hjemløshed. Særsilt for varighed af hjemløsheden. Procent og antal.

Årsager til hjemløshed	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent
Psykisk sygdom*	38	41	45	43	42
Stofmisbrug*	29	30	35	35	32
Alkoholmisbrug*	23	21	26	32	25
Fysisk/somatisk sygdom	4	5	5	6	5
Skilsmisse*	18	15	14	10	14
Økonomiske vanskeligheder	26	27	30	26	27
Gæld til det offentlige	7	7	8	8	8
Gæld til private	7	7	7	7	7
Løsladt fra fængsel*	6	5	6	7	6
Udskrevet fra hospital*	4	3	4	2	3
Udsættelse af bolig*	26	23	20	13	20
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud*	18	21	23	27	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	20	22	20	12	18
Nervøsitet ved at bo alene*	7	7	10	10	9
Ludomani	1	2	2	1	1
I alt, antal	891	1.501	960	1.236	4.588

Anm.: Internt bortfald: 1.825. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

8.4 Funktionelt hjemløse

I personschemaet har det været muligt at angive, om borgeren er funktionelt hjemløs, det vil sige, at vedkommende har en bolig, der ikke kan benyttes af den ene eller anden årsag. Denne gruppe indgår i opgørelserne af hjemløshed i kortlægningen i det omfang, de angives at befinde sig i en af de forskellige hjemløshedssituationer, fx at de i kortlægningssugen har benyttet

overnatningstilbud, henvendt til hjemløse borgere, det vil sige natvarmestuer og herberger, eller hvis de har overnattet på gaden.

Når gruppen af funktionelt hjemløse inkluderes i opgørelsen, skyldes det den definition og afgrænsning af hjemløshed, der i den danske sociallovgivning er vedtaget med servicelovens § 110, der definerer målgruppen for § 110-boformerne som borgere, der ikke har en bolig eller ikke kan benytte boligen på grund af sociale problemer. Det kan fx være, at boligen ikke kan benyttes på grund af angst for at opholde sig alene i boligen, eller at boligen benyttes af andre, fx bekendte fra misbrugsmiljøet. Dermed understreges det, at nogle borgere befinder sig i hjemløshedens grænseområde. Det er borgere, der befinder sig i en høj risiko for at blive sat ud af boligen. Da den danske sociallovgivning således tillader, at tilbud, målrettet hjemløse, også er åbne for funktionelt hjemløse, er denne gruppe også inkluderet i kortlægningens opgørelser, i det omfang de befinder sig i en af hjemløshedssituationerne i løbet af kortlægningsugen.

Det er 6 pct. af de hjemløse borgere, der kan betegnes som funktionelt hjemløse, idet de har en bolig, som de ikke benytter (se tabel 8.6). Det er samme andel som ved den forrige kortlægning i 2017. Andelen af funktionelt hjemløse er højest på natvarmestuerne, hvor 18 pct. af de brugere, der er registreret i kortlægningen, er funktionelt hjemløse. I gruppen af herbergsbrugere er andelen af funktionelt hjemløse 6 pct., mens den er 5 pct. blandt gadesoverne.

Tabel 8.6 Hjemløse borgere, fordelt efter, om de er funktionelt hjemløse (har egen bolig) eller ej. Særskilt for hjemløshedssituation. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Funktionelt hjemløs	Ikke funktionelt hjemløs	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	5	95	100	588
Natvarmestue	18	82	100	251
Herberg	6	94	100	2.077
Hotel	3	97	100	119
Familie/venner	5	96	100	1.325
Udslusning	4	96	100	112
Kriminalforsorgen	2	98	100	50
Hospital	13	87	100	132
Andet	13	87	100	271
Uoplyst	5	95	100	168
I alt	6	94	100	5.093

Anm.: Internt bortfald: 1.325. P = 0,000.

Fordelt på byområder (se tabel 8.7) er andelen af funktionelt hjemløse lavest i København med 4 pct., efterfulgt af 5 pct. i både Københavns omegn og de øvrige bykommuner. Den højeste andel af funktionelt hjemløse er registreret i Aalborg, hvor denne gruppe udgør 16 pct. af alle, der er registreret i kortlægningen.

Tabel 8.7 Hjemløse borgere, fordelt efter, om de er funktionelt hjemløse (har egen bolig) eller ej. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	Funktionelt hjemløs	Ikke funktionelt hjemløs	I alt, procent	I alt, antal
København	4	94	100	1.124
Frederiksberg	9	91	100	136
Københavns omegn	5	95	100	911
Aarhus	6	94	100	654
Odense	10	91	100	116
Aalborg	16	84	100	227
Øvrige bykommuner	5	95	100	1.233
Landkommuner	10	90	100	692
I alt	6	94	100	5.093

Anm.: Internt bortfald: 1.325. P = 0,000.

Det er særligt blandt de midaldrende og ældre hjemløse, at flest er opgjort som funktionelt hjemløse, med 11 pct. af dem på 60 år og derover, mens andelen er lavest blandt de hjemløse unge med 3 pct. blandt både de 18-24-årige og de 25-29-årige (se tabel 8.8).

Tabel 8.8 Hjemløse borgere, fordelt efter, om de er funktionelt hjemløse (har egen bolig) eller ej. Særskilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Funktionelt hjemløs	Ikke funktionelt hjemløs	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	3	97	100	824
25-29 år	3	97	100	733
30-39 år	6	94	100	1.063
40-49 år	8	92	100	1.123
50-59 år	8	93	100	905
≥ 60 år	11	89	100	315
I alt	6	94	100	4.963

Anm.: Internt bortfald: 818. P = 0,000.

8.5 Hjemløse veteraner

Vi har i kortlægningen spurgt til, om borgeren er veteran/tidligere udsendt for det danske forsvaret/Beredskabsstyrelsen. Der er i alt 100 af de hjemløse borgere, der er veteraner/tidligere udsendte (se tabel 8.9). Det er et højere antal end ved den forrige kortlægning, hvor der blev registreret 70 hjemløse veteraner.

Fordelingen på hjemløshedssituationer blandt veteranerne er lidt anderledes end fordelingen blandt ikke-veteraner. Der er lidt færre gadesovere (7 pct.) og væsentligt færre, der har overnattet hos familie og venner (11 pct.), sammenlignet med henholdsvis 11 pct. og 27 pct. blandt ikke-veteraner, mens andelen af herbergsbrugere omvendt er lidt højere blandt veteranerne med 49 pct. end blandt ikke-veteraner, med 41 pct. Der er også flere veteraner registreret i andet-kategorien, hvilket fx kan dække over ophold i kolonihavehuse eller campingvogne.

Tabel 8.9 Antal hjemløse veteraner, fordelt på hjemløshedssituationer, samt procentfordeling på hjemløshedssituationer for hjemløse veteraner og ikke-veteraner

Hjemløshedssituation	Antal hjemløse veteraner	Procentfordeling blandt veteraner	Procentfordeling blandt ikke-veteraner
Gaden	7	7	11
Natvarmestue	3	3	5
Herberg	49	49	41
Hotel	1	1	2
Familie/venner	11	11	27
Udslusning	11	11	2
Kriminalforsorgen	0	0	1
Hospital	1	1	3
Andet	16	16	5
Uoplyst	1	1	3
I alt	100	100 (n = 100)	100 (n = 4.825)

Anm.: Internt bortfald: 1.616.

De fleste af de hjemløse veteraner er mellem 30 og 59 år (se tabel 8.10). Det gælder i alt 93 af de 98 hjemløse veteraner, som der er aldersoplysninger for. Af de hjemløse veteraner er 96 mænd, mens 4 er kvinder (ikke vist).

Tabel 8.10 Antal hjemløse veteraner, fordelt på alder, samt procentfordeling på hjemløshedssituationer for hjemløse veteraner og ikke-veteraner

Alder	Antal hjemløse veteraner	Procentfordeling blandt veteraner	Procentfordeling blandt ikke-veteraner
18-24 år	1	1	18
25-29 år	1	1	15
30-39 år	27	28	21
40-49 år	47	48	22
50-59 år	19	19	18
≥ 60 år	3	3	6
I alt	98	100 (n = 98)	100 (n = 4.704)

Anm.: Internt bortfald: 1.714. Heraf mangler aldersoplysninger på to hjemløse veteraner.

9 Sociale indsatser

I dette kapitel belyses, hvilke sociale indsatser de hjemløse borgere modtager. Kapitlet er baseret på oplysningerne i personskemaet om, hvilke indsatser borgerne modtager. Her skal det tages i betragtning, at det primært er personalet på de sociale tilbud, der har indberettet oplysningerne, og at der kan være tilfælde, hvor personalet på ét tilbud ikke har kendskab til de indsatser, borgerne modtager på andre tilbud. I det omfang, der har været flere indberetninger for samme borger, er oplysningerne om indsatserne samlet på tværs af de skemaer, der er indsendt for samme borger.

9.1 Sociale indsatser, fordelt på køn og alder

I personskemaet indgår der spørgsmål om, hvorvidt borgeren deltager i en række forskellige indsatser i form af psykiatrisk behandling, alkoholbehandling, stofmisbrugsbehandling, om borgeren har en bostøttemedarbejder eller en støttekontaktperson (SKP) tilknyttet, og om borgeren er i tilsyn fra Kriminalforsorgen, er i aktivering eller modtager uddannelse. Der indgår også spørgsmål om, hvorvidt borgeren har en kommunal handleplan, og om borgeren er opskrevet til en bolig, hvor der skelnes mellem egen bolig (fx i en boligorganisation eller gennem kommunal anvisning) eller i et botilbud, som på en § 107- eller en § 108-boform efter serviceloven. Disse spørgsmål skal ses i lyset af, at forskningen på hjemløseområdet generelt viser, at kombinationen af en permanent boligløsning og en individuelt tilpasset social støtte er en forudsætning for, at borgeren kan komme ud af hjemløshed igen (se fx Tsemberis, 2010; Padgett, Henwood & Tsemberis, 2016, Rambøll & SFI, 2013; Benjaminsen et al., 2017).

Tabel 9.1 viser andelen tilknyttet de forskellige indsatser for henholdsvis mænd og kvinder, og for hele gruppen af hjemløse borgere, og tabel 9.2 viser de tilsvarende andele for hver aldersgruppe. Det har været muligt at angive flere indsatser for hver borger, og procentandelene summerer derfor ikke til 100 pct.

Der er flere af de hjemløse kvinder end mænd, der modtager psykiatrisk behandling, med 29 pct. blandt kvinderne og 21 pct. blandt mændene. Det afspejler også, at der er flere hjemløse kvinder end mænd, der har en psykisk sygdom. Derimod er der næsten lige mange af de hjemløse mænd og kvinder i misbrugsbehandling, med 18 pct. af mændene der i behandling for stofmisbrug, mens det er 16 pct. blandt kvinderne. Der er 8 pct. af mændene og 7 pct. af kvinderne i behandling for alkoholmisbrug.

Det er 28 pct. af de hjemløse mænd og 32 pct. af de hjemløse kvinder, der angives at modtage støtte fra en bostøttemedarbejder eller en støttekontaktperson. Det er en lidt lavere andel end ved kortlægningen i 2017, hvor andelen med en bostøttemedarbejder var henholdsvis 29 pct. og 34 pct. blandt mænd og kvinder.

Andelen af hjemløse borgere, der har en kommunal handleplan, ligger på 28 pct. mod 30 pct. ved den forrige kortlægning i 2017. En handleplan er den samlede plan, der beskriver borge-rens støttebehov, og hvilke indsatser borgeren modtager. Der skal dog tages forbehold for, at der kan være tilfælde, hvor de sociale tilbud, som har udfyldt skemaerne, ikke har haft kendskab til, om borgeren har en handleplan. Tallene viser, at der fortsat er behov for et øget fokus på at udarbejde en samlet handleplan for den enkelte hjemløse borger.

Det er 24 pct. af de hjemløse borgere, der er skrevet op til egen bolig, med 26 pct. blandt de hjemløse kvinder og 24 pct. blandt de hjemløse mænd. Det er et lidt lavere antal end ved kortlægningen i 2017, hvor det var 28 pct., der var skrevet op til en bolig. Derudover er der 5 pct., der er skrevet op til et botilbud. Da en boligløsning er en helt afgørende forudsætning for at komme ud af hjemløshed, er det en udfordring, at så relativt få af de hjemløse borgere er skrevet op til en bolig. Det kan blandt andet afspejle de udfordringer, der er i en del kommuner med at skaffe boliger til målgruppen. Sammen med de forholdsvist lave andele med bostøtte og med en handleplan, understreger det behovet for en mere sammenhængende boligmæssig og social indsats for de hjemløse borgere.

Tabel 9.1 Andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige indsatser. Særsilt for køn. Procent og antal.

Indsats	Mand	Kvinde	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	21	29	23
Behandling, stofmisbrug*	18	16	17
Behandling, alkoholmisbrug	8	7	8
Bostøtte, SKP e.l.*	28	32	29
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	7	3	6
Aktivering/revalidering	12	13	12
Uddannelse/undervisning*	3	4	3
Kommunal handleplan	28	28	28
Opskrevet til egen bolig	24	26	24
Opskrevet til botilbud	5	4	5
Andet tilbud*	13	16	14
Ingen øvrige tilbud*	20	16	19
Beregningsgrundlag, antal	4.091	1.216	5.307

Anm.: Internt bortfald: 1.111. Med *) er angivet signifikante forskelle, $p < 0,05$.

Det fremgår af tabel 9.2, at udfordringen med den forholdsvis lave andel af hjemløse med social bostøtte, kommunale handleplaner, eller som er opskrevet til bolig, går igen for alle aldersgrupperne. Der er dog en højere andel med social bostøtte blandt de 18-24-årige med 35 pct., mens andelen er lavest blandt de ældre på 60 år og derover med 26 pct. Det er også blandt de ældre, at vi finder de laveste andele i psykiatrisk behandling og misbrugsbehandling, mens disse andele er højere i de yngre og midaldrende aldersgrupper.

Andelen med en kommunal handleplan og andelen, der er skrevet op til egen bolig, er generelt lav i alle aldersgrupperne. I forhold til handleplaner kan det bemærkes, at andelen er lavest, med 25 pct. blandt dem på 60 år og derover. Det er således flere af indsatserne, hvor de ældre aldersgrupper ligger lavt sammenlignet med de øvrige aldersgrupper. Set i forhold til, at antallet af hjemløse fra 50-årsalderen og opefter generelt er steget ved denne kortlægning, kan det bemærkes, at tallene tyder på udfordringer i den sociale indsats med at nå de ældre aldersgrupper. Der er dog flere blandt de ældre hjemløse, med 8 pct. blandt dem på 60 år og derover, der er skrevet op til et botilbud, hvilket formentlig afspejler tiltagende støttebehov og helbredsproblemer med alderen.

Tabel 9.2 Andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige indsatser. Særsilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Indsats	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år +	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	24	25	28	23	17	15	23
Behandling, stofmisbrug*	19	20	21	20	11	5	17
Behandling, alkoholmisbrug*	3	5	9	11	12	6	8
Bostøtte, SKP e.l.*	35	30	27	28	27	26	29
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	7	11	7	5	3	2	6
Aktivering/revalidering*	19	17	11	9	10	10	13
Uddannelse/undervisning*	8	5	2	<1	<1	<1	3
Kommunal handleplan	29	29	27	29	30	25	28
Opskrevet til egen bolig	25	25	23	25	26	24	25
Opskrevet til botilbud*	3	4	5	6	4	8	5
Andet tilbud	13	14	13	15	14	12	14
Ingen øvrige tilbud*	13	15	19	19	23	28	17
Beregningsgrundlag, antal	868	777	1.091	1.171	931	334	5.172

Anm.: Internt bortfald: 1.246. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

9.2 Sociale indsatser og hjemløshedssituation

Tabel 9.3 viser andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige sociale indsatser, opgjort for de forskellige hjemløshedssituationer. Andelen med en handleplan og andelen, der er opskrevet til en bolig, er væsentligt højere blandt herbergsbrugerne end blandt både gadesoverne og natvarmestuebrugerne. Det er således 48 pct. af herbergsbrugerne, der har en handleplan, sammenlignet med kun 14 pct. blandt både gadesoverne og natvarmestuebrugerne. Tilsvarende er 36 pct. af herbergsbrugerne skrevet op til egen bolig, mens det kun er henholdsvis 13 pct. og 14 pct. blandt gadesoverne og natvarmestuebrugerne. Der er også 8 pct. af herbergsbrugerne, der er skrevet op til et botilbud, mod kun 3 pct. og 4 pct. blandt gadesoverne og natvarmestuebrugerne. Der er også væsentligt flere af herbergsbrugerne, der modtager psykiatrisk behandling eller misbrugsbehandling. Tallene peger på udfordringer med at nå gadesoverne og natvarmestuebrugerne i indsatsen. Når de hjemløse borgere kommer ind på herbergerne (§ 110-boformerne) er det tydeligt, at væsentligt flere får en handleplan og bliver skrevet op til en bolig.

Det er også væsentligt færre blandt dem, der overnatter hos familie og venner, der har en handleplan, 20 pct., og det er samtidig kun 20 pct. i denne gruppe, der er skrevet op til en bolig. Ligeledes er der kun 24 pct. af dem, der overnatter hos familie og venner, der har en bostøtte-medarbejder eller lignende tilknyttet. Tallene tyder således på, at en del sofasovere har en mere sporadisk tilknytning til det sociale hjælpesystem.

Det er også ret få af dem, der står foran en løsladelse fra fængsel eller udskrivning fra hospital uden en boligløsning, der er skrevet op til en bolig. I begge tilfælde er der tale om kritiske overgangssituationer, hvor en boligløsning med den fornødne sociale støtte spiller en væsentlig rolle for at undgå tilbagefald i kriminalitet eller genindlæggelse. Det indikerer en fortsat udfordring med at tilvejebringe en boligløsning efter et fængselsophold og efter et ophold på et hospital eller behandlingstilbud.

Tabel 9.3 Andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige indsatser. Særsomt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Indsats	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie og venner	Udslusning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	13	19	24	14	20	22	5	81	27	11	22
Behandling, stofmisbrug*	13	13	20	4	19	20	23	17	16	10	17
Behandling, alkoholmisbrug*	3	4	13	5	5	8	7	8	7	3	8
Bostøtte, SKP e.l.*	24	34	37	18	24	51	7	13	25	9	29
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	4	6	4	4	8	3	21	9	5	5	6
Aktivering/revalidering*	9	4	11	15	19	18	5	<1	11	7	12
Uddannelse/undervisning*	<1	1	4	5	3	7	0	<1	1	2	3
Kommunal handleplan	14	14	48	20	16	34	11	15	14	6	28
Opskrevet til egen bolig*	13	14	36	20	20	44	7	13	9	6	24
Opskrevet til botilbud*	3	4	8	0	1	2	5	20	4	2	5
Andet tilbud	13	11	14	18	14	7	32	10	17	8	14
Ingen øvrige tilbud*	36	34	12	25	19	10	30	3	19	33	19
Beregningsgrundlag, antal	607	222	2.080	137	1.441	108	56	144	294	253	5.342

Anm.: Internt bortfald: 1.076. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

9.3 Sociale indsatser og byområde

Tabel 9.4 viser, at der er en betydelig forskel mellem byområderne i andelen af de hjemløse borgere, der er tilknyttet de forskellige indsatser. Andelen med en kommunal handleplan er højest på Frederiksberg med 57 pct., mens den er lavest i Aalborg med 13 pct. Her skal der igen tages forbehold for, at der kan være tilfælde, hvor de sociale tilbud ikke er bekendt med, at borgeren har en kommunal handleplan, hvilket dog samtidig er en indikation på, at handleplanen ikke spiller så væsentlig en rolle i indsatsen for borgeren i praksis.

Andelen af hjemløse, der har en støtteperson (bostøtte, SKP eller lignende), er derimod højest i Aalborg med 42 pct. mens den er lavest i København og i Københavns omegn med 25 pct. i begge områder. Det tyder på, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem, om man har en handleplan, og om man fx har tilknyttet en bostøttemedarbejder.

Der er også en stor variation i andelen, som er skrevet op til egen bolig. Denne andel er lavest i Aalborg med 13 pct. efterfulgt af landkommunerne med 16 pct. og København med 17 pct. Flest er derimod skrevet op til egen bolig i Odense med 38 pct. efterfulgt af Frederiksberg, hvor det gælder 37 pct.

Tallene tyder generelt på, at der i mange områder fortsat er udfordringer med at skabe en sammenhængende indsats for borgeren, der involverer en (handle)plan for at etablere en boligløsning og at få tilknyttet den fornødne sociale støtte, samt de øvrige indsatser borgeren måtte have behov for.

Tabel 9.4 Andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige indsatser. Særsilt for byområder. Procent og antal.

Indsats	København	Frederiksberg	Københavns omegn	Aarhus	Odense	Aalborg	Øvrige bykommuner	Land- kommuner	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	23	25	25	26	22	14	21	19	22
Behandling, stofmisbrug*	17	12	17	11	25	12	21	19	17
Behandling, alkoholmisbrug*	7	9	10	4	6	7	8	11	8
Bostøtte, SKP e.l.*	25	36	25	35	28	42	32	26	29
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	3	2	8	5	6	5	7	7	6
Aktivering/revalidering*	13	19	14	15	3	4	11	11	12
Uddannelse/undervisning*	4	7	2	3	<1	2	2	3	3
Kommunal handleplan*	31	57	25	20	27	13	31	26	28
Opskrevet til egen bolig*	17	37	34	32	38	13	23	16	24
Opskrevet til botilbud*	8	<1	3	4	<1	5	4	4	5
Andet tilbud	15	10	13	12	10	9	15	14	14
Ingen øvrige tilbud*	18	12	18	18	18	27	17	26	19
Beregningsgrundlag, antal	1.228	154	965	677	109	216	1.294	699	5.342

Anm.: Internt bortfald: 1.076. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

Tabel 9.5 viser andelen af hjemløse tilknyttet de forskellige indsatser, fordelt på varigheden af hjemløsheden. Andelen med en handleplan er lavest blandt dem, der har været hjemløse i mere end 2 år, med kun 25 pct. i denne gruppe, der er oplyst at have en handleplan. Andelen er næsten ligeså lav blandt dem, der er kommet ud i hjemløshed for nylig (inden for 3 måneder), hvor det er 26 pct., der har en handleplan. Flest har derimod en handleplan blandt dem, der har været hjemløse i mellem 4 og 11 måneder og mellem 1 og 2 år med henholdsvis 34 pct. og 33 pct., der har en handleplan i de to grupper. Det tager således typisk noget tid, før der bliver udarbejdet en handleplan, men tallene tyder særligt på, at der er udfordringer med at udarbejde en plan for indsatsen for de langvarigt hjemløse.

Det er også blandt de langvarigt hjemløse at færrest er i psykiatrisk behandling, mens andelen i misbrugsbehandling er nogenlunde ens, uanset varigheden af hjemløsheden. Det kan være tegn på, at det er sværere at fastholde de langvarigt hjemløse, der typisk har de mest komplekse støttebehov, i det psykiatriske behandlingssystem.

Andelen, der er skrevet op til en bolig, er også lavest blandt de langvarigt hjemløse med kun 20 pct., blandt dem, der har været hjemløse i mere end 2 år. Der er dog flere blandt de langvarigt hjemløse, der er skrevet op til et botilbud, hvilket afspejler de mere komplekse støttebehov i gruppen af langvarigt hjemløse.

Tabel 9.5 Andelen af hjemløse borgere, der modtager forskellige indsatser. Særsålt for varigheden af hjemløsheden. Procent og antal.

Indsats	0-3 mdr.	4-11 mdr.	1-2 år	Mere end 2 år	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	26	25	24	19	23
Behandling, stofmisbrug	16	17	18	17	17
Behandling, alkoholmisbrug*	10	9	8	6	8
Bostøtte/SKP	29	32	32	30	31
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	8	6	5	4	6
Aktivering/revalidering*	11	12	16	13	13
Uddannelse/undervisning*	3	4	3	2	3
Handleplan hos kommunen*	26	34	33	25	30
Opskrevet til egen bolig*	23	31	27	20	26
Opskrevet til botilbud*	3	4	6	8	5
Andet tilbud	15	14	12	14	14
Ingen øvrige tilbud*	17	15	16	25	18
Beregningsgrundlag, antal	843	1.464	985	1.251	4.543

Anm.: Internt bortfald: 1.875. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

10 De hjemløse unge

I dette kapitel belyses hjemløsheden blandt unge mellem 18 og 24 år. Der ses på udviklingen gennem de senere år, og på hvilken hjemløshedssituation de unge befinder sig i. Der ses også på, hvad der kendetegner de hjemløse unge i forhold til helbred og misbrug, og på årsagerne til, at de unge er hjemløse, samt hvilke indsatser de modtager.

10.1 Udviklingen i hjemløshed blandt unge

Kortlægningen viser, at antallet af hjemløse unge mellem 18 og 24 år er faldet sammenholdt med den forrige kortlægning i 2017. Dermed er der sket en ændring set i forhold til den ellers kraftige stigning, der er sket i antallet af hjemløse unge siden de første kortlægninger. Tabel 10.1 viser antallet af hjemløse unge mellem 18 og 24 år i alt, samt fordelt på byområder, for perioden 2009 til 2019. Fra 2009 til 2017 skete der mere end en fordobling i antallet af hjemløse unge, fra 633 personer i 2009 til 1.278 personer i 2017. Ved denne kortlægning i 2019 er antallet imidlertid faldet til 1.023 hjemløse unge mellem 18 og 24 år. Det svarer til et fald på 20 pct. siden 2017.

Tabel 10.1 Hjemløse unge mellem 18 og 24 år. 2009-2019. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Antal og procentvis ændring.

Byområder	2009, antal	2011, antal	2013, antal	2015, antal	2017, antal	2019, antal	Procentvis ændring 2009-2019	Procentvis ændring 2017-2019
København	150	228	225	202	184	152	1	-17
Frederiksberg	25	38	24	29	33	24	-4	-27
Københavns omegn	112	246	312	257	314	190	70	-39
Aarhus	52	119	148	171	205	172	231	-16
Odense	31	25	16	30	20	9	-71	-55
Aalborg	14	33	38	55	61	19	36	-69
Øvrige bykommuner	129	193	253	290	297	271	110	-9
Land- kommuner	120	120	122	138	164	186	55	13
I alt	633	1.002	1.138	1.172	1.278	1.023	62	-20

Faldet i antallet af hjemløse unge gør sig gældende i alle de geografiske områder, undtagen i landkommunerne, hvor antallet af hjemløse unge er steget med 13 pct. I de store byer er antallet af hjemløse unge generelt faldet. I København og Aarhus er antallet af hjemløse unge faldet med henholdsvis 17 pct. og 16 pct. I Odense var antallet af hjemløse unge i forvejen meget lavt med 20 personer i 2017, men det er nu faldet til kun 9 hjemløse unge registreret ved kortlægningen i 2019. Også i Aalborg ses et markant fald fra 61 til kun 19 hjemløse unge. Særligt i de københavnske omegnskommuner ses et stort fald i antallet af hjemløse unge på 39 pct. fra 314 unge i 2017 til 190 unge i 2019. Her er der imidlertid en større sandsynlighed for, at en del af faldet kan tilskrives de manglende indberetninger fra flere jobcentre og socialcentre i nogle af omegnskommunerne, og hvor man typisk vil være i kontakt med en del hjemløse unge. For omegnskommunernes vedkommende er det ikke muligt præcist at vurdere, hvor stor en del, der er udtryk for et reelt fald, og hvor stor en del, der skyldes de manglende indberetninger.

10.2 De unges hjemløshedssituation

Tabel 10.2 viser, hvilken hjemløshedssituation de unge befinder sig i på landsplan, opgjort for henholdsvis unge mænd og kvinder. Det er en relativt lille del af de hjemløse unge, som er gadesovere, med 7 pct. på landsplan. Andelen af gadesovere er lige så høj blandt de unge kvinder som blandt de unge mænd med 7 pct. i begge grupper. Det er en højere andel af gadesovere blandt de unge kvinder end ved den forrige kortlægning, hvor denne andel var 3 pct. Få af de unge benytter natvarmestuerne, mens det er 29 pct., der opholder sig på et herberg. Det kan bemærkes, at andelen af herbergsbrugere er højere blandt de unge kvinder, hvor denne andel er 35 pct. sammenholdt med 27 pct. blandt de unge mænd. Den største gruppe af både de unge mænd og kvinder, henholdsvis 39 pct. og 37 pct. overnatter midlertidigt hos familie og venner, hvilket formentlig er udtryk for, at de unge forsøger at trække på deres netværk – så længe de kan.

Tabel 10.2 Andelen af 18-24-årige hjemløse, fordelt på hjemløshedssituationer. Særsilt for mænd og kvinder. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Mænd	Kvinder	I alt, procent
Gaden	7	7	7
Natvarmestue	3	1	2
Herberg	27	35	29
Hotel	2	1	2
Familie/venner	39	37	39
Udslusning	3	3	3
Kriminalforsorgen	3	0	2
Hospital	2	4	2
Andet	6	6	6
Uoplyst	9	6	8
I alt	100	100	100
I alt, antal	747	276	1.023

Anm.: P = 0,001.

Tabel 10.3 viser de unges hjemløshedssituation, opgjort for hver enkelt kategori af byområder. Det ses særligt, at der er en højere andel af de hjemløse unge i København, der overnatter på herberg, mens dette tal er væsentligt lavere i de øvrige områder, på nær i Aalborg, hvor der dog absolut set er tale om et ret lavt antal unge. I Københavns omegn og i Aarhus er der derimod en væsentligt højere andel af de hjemløse unge, der midlertidigt overnatter hos familie og venner, ligesom denne andel også er højere i de øvrige bykommuner og i landkommunerne end i København. Det kan blandt andet hænge sammen med, at der i København eksisterer enkelte skærmede § 110-boformer, der kun er henvendt til unge, og at der dermed findes alternativer til et ophold på en almindelig § 110-boform for voksne.

Tabel 10.3 18-24-årige hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for byområder. Procent og antal.

Byområde	Gaden	Natvarme- stue	Herberg	Hotel	Familie/ venner	Udslus- ning	Kriminal- forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt, procent	I alt, antal
København	11	2	45	1	22	1	3	3	5	6	100	152
Frederiksberg	4	8	17	0	58	0	0	0	4	8	100	24
Københavns omegn	7	2	22	4	41	4	3	4	7	8	100	190
Aarhus	10	3	27	1	48	1	1	2	3	5	100	172
Odense	22	11	33	0	22	0	0	0	11	0	100	9
Aalborg	11	16	42	0	21	0	0	0	11	0	100	19
Øvrige bykommuner	4	1	33	2	38	6	1	1	7	7	100	271
Landkommuner	4	1	19	2	41	4	4	3	6	16	100	186
I alt	7	2	29	2	39	3	2	2	6	8	100	1.023

Anm.: P = 0,000.

10.3 Hjemløse unge med indvandrerbaggrund

Tabel 10.4 viser andelen af indvandrere og efterkommere blandt de unge hjemløse mænd og kvinder. Det er 24 pct. af de hjemløse unge mellem 18 og 24 år, der enten er indvandrere eller efterkommere, med 9 pct., der er indvandrere, og 15 pct., der er efterkommere. Andelen af indvandrere og efterkommere er højest blandt de hjemløse unge mænd med 26 pct., mens denne andel er 17 pct. blandt de hjemløse unge kvinder.

Tabel 10.4 18-24-årige hjemløse borgere, fordelt efter, om de har indvandrerbaggrund. Særskilt for køn. Procent og antal.

Køn	Ikke indvandrerbaggrund	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Mænd	74	10	16	100	661
Kvinder	83	5	12	100	244
I alt	76	9	15	100	905

Anm.: Internt bortfald: 118. P = 0,017.

Tabel 10.5 viser andelen af indvandrere og efterkommere blandt de hjemløse unge for hvert byområde. Andelen med indvandrerbaggrund blandt de hjemløse unge er væsentligt højere i storbyerne end i de øvrige dele af landet. Den højeste andel af indvandrere og efterkommere blandt de unge findes i Aarhus med 18 pct. af de hjemløse unge, der er indvandrere og 31 pct. der er efterkommere. Det vil sige, at cirka halvdelen af de hjemløse unge i Aarhus er enten indvandrere eller efterkommere. I København er 37 pct. af de hjemløse unge indvandrere eller efterkommere, i kategorierne øvrige bykommuner og landkommuner er det derimod kun henholdsvis 14 pct. og 10 pct. af de hjemløse unge, der er indvandrere eller efterkommere. Disse forskelle afspejler, at der i storbyerne generelt også er en væsentligt højere andel af indvandrere og efterkommere blandt de unge i befolkningen som helhed.

Tabel 10.5 18-24-årige hjemløse borgere, fordelt efter, om de har indvandrerbaggrund. Særskilt for byområder (hjemkommuner). Procent og antal.

Byområde	Ikke indvandrerbaggrund	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
København	63	8	29	100	120
Frederiksberg	54	17	29	100	24
Københavns omegn	85	5	10	100	172
Aarhus	51	18	31	100	150
Odense	67		33	100	9
Aalborg	78	11	11	100	18
Øvrige bykommuner	86	7	7	100	246
Landkommuner	90	5	5	100	166
I alt	76	9	15	100	905

Anm.: Internt bortfald: P = 0,000. På grund af afrunding summer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

10.4 Psykisk sygdom og misbrug blandt de hjemløse unge

Det er en betydelig del af de hjemløse unge, der har en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer. Tabel 10.6 viser disse andele for de 18-24-årige hjemløse mænd, og tabel 10.7 viser de tilsvarende andele for kvinderne. Begge tabeller er opdelt på hjemløshedssituationer. Det er 53 pct. af de hjemløse unge mænd, der har en psykisk sygdom, mens denne andel er endnu højere, med 70 pct., blandt de hjemløse unge kvinder. Omvendt er andelen med misbrugsproblemer højere blandt de hjemløse unge mænd, hvor 65 pct. har misbrugsproblemer, sammenlignet med 50 pct. af de hjemløse unge kvinder. Der er en høj andel af de hjemløse unge mænd, der har et misbrug af hash, med 57 pct., mens 23 pct. har et misbrug af hårde stoffer. Også blandt de hjemløse unge kvinder er det særligt hashmisbruget, der er fremtrædende, med 38 pct., mens 19 pct. har et misbrug af hårde stoffer. Der er dog en højere andel på 19 pct. af de hjemløse unge kvinder, der har et alkoholmisbrug, mens denne andel er lavere med 11 pct. blandt de hjemløse unge mænd. Der er 37 pct. af de unge hjemløse mænd, der både har en psykisk sygdom og et misbrugsproblem, mens det gælder 35 pct. af de unge hjemløse kvinder. Blandt både de hjemløse unge mænd og kvinder er der 19 pct., der hverken har en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer.

Tabel 10.6 Andelen af 18-24-årige hjemløse mænd med psykisk sygdom og/eller misbrug. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløsheds-situation	Psykisk sygdom*	Alkohol	Hash/khat*	Narkotika	Medicin	Mindst én af de fire misbrugs-kategorier*	Psykisk syge misbrugere*	Uden misbrug og psykisk sygdom*
Gaden	56	21	54	28	13	62	42	24
Natvarmestue	55	14	50	36	0	57	40	40
Herberg	55	14	62	24	5	72	39	13
Hotel	60	11	22	0	0	33	22	22
Familie/venner	48	6	58	21	6	65	34	21
Udslusning	71	11	21	5	0	26	17	17
Kriminalforsorgen	15	0	58	42	0	75	20	30
Hospital	100	15	77	31	15	92	92	0
Andet	46	17	50	29	13	58	29	29
Uoplyst	83	0	50	6	6	56	33	11
I alt, procent	53	11	57	23	6	65	37	19
I alt, antal	507	538	538	538	538	538	428	428

Anm.: Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

Tabel 10.7 Andelen af 18-24-årige hjemløse kvinder med psykisk sygdom og/eller misbrug. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløsheds-situation	Psykisk sygdom	Alkohol	Hash/khat*	Narkotika	Medicin	Mindst én af de fire misbrugs-kategorier	Psykisk syge misbrugere*	Uden misbrug og psykisk sygdom*
Gaden	62	41	65	41	24	65	46	8
Natvarmestue	0	0	50	0	0	50	0	0
Herberg	71	17	39	13	6	50	34	15
Hotel	50	0	0	0	0	0	0	100
Familie/venner	66	13	27	21	5	41	24	29
Udslusning	60	14	43	29	0	43	20	40
Kriminalforsorgen	-	-	-	-	-	-	-	-
Hospital	100	75	25	38	0	88	100	0
Andet	86	13	40	13	0	53	54	8
Uoplyst	100	0	100	25	0	100	100	0
I alt, procent	70	19	38	19	6	50	35	19
I alt, antal	192	216	216	216	216	216	173	173

Anm.: Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

10.5 Årsager til hjemløsheden blandt de unge

I tabel 10.8 angives de væsentligste årsager til hjemløsheden blandt de hjemløse unge, opgjort særskilt for unge mænd og kvinder. Blandt de hjemløse unge kvinder er det psykisk sygdom, der er den hyppigst oplyste årsag med 44 pct., mens det derimod er stofmisbrug, der angives som den hyppigste årsag blandt de hjemløse unge mænd med 42 pct.

Blandt både de unge mænd og kvinder angives det også hyppigt som en årsag, at man ikke længere kunne bo hos familie og venner, med 37 pct. blandt de unge mænd og 41 pct. blandt de unge kvinder. Det kan både være udtryk for, at den unge ikke længere kunne bo hjemme hos forældrene, fx på grund af konflikter, eller at den unge fx er flyttet fra en kæreste eller ikke længere kunne bo sammen med en ven.

Af andre fremtrædende årsager nævnes også økonomiske vanskeligheder for 29 pct. af de hjemløse unge mænd og for 26 pct. af de hjemløse unge kvinder, mens manglen på en egnet bolig eller botilbud angives for henholdsvis 27 pct. og 30 pct. Det kan også bemærkes, at for henholdsvis 15 og 14 pct. af de unge mænd og kvinder er udsættelse af bolig angivet som en væsentlig årsag til hjemløsheden. Endelig angives skilsmisse som en væsentlig årsag for 13 pct. af de hjemløse unge kvinder, mens det kun er tilfældet for 5 pct. af de hjemløse unge mænd.

Tabel 10.8 Andelen af 18-24-årige hjemløse borgere med forskellige årsager til hjemløshed. Særskilt for køn. Procent og antal.

Arsager til hjemløshed	Mænd	Kvinder	I alt, procent
Psykisk sygdom*	35	44	38
Stofmisbrug*	42	28	38
Alkoholmisbrug	6	9	7
Fysisk/somatisk sygdom	2	2	2
Skilsmisse*	5	13	7
Økonomiske vanskeligheder	29	26	29
Gæld til det offentlige	8	6	7
Gæld til private	9	5	8
Løsladt fra fængsel*	10	<1	8
Udskrevet fra hospital	3	<1	2
Udsættelse af bolig	15	14	15
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud	27	30	27
Kunne ikke længere bo hos familie/venner	37	41	38
Nervøsitet ved at bo alene	6	9	7
Ludomani	2	0	1
I alt, antal	618	229	847

Anm.: Internt bortfald: 176. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

10.6 Sociale indsatser blandt de hjemløse unge

I tabel 10.9 angives andelen af de 18-24-årige hjemløse unge, der modtager forskellige sociale indsatser. Det er en forholdsvis høj andel på 34 pct. af de hjemløse unge kvinder, der er i psykiatrisk behandling, hvilket også afspejler den høje andel med psykisk sygdom i denne

gruppe. Denne andel er væsentligt lavere blandt de hjemløse unge mænd med 20 pct., mens det derimod er blandt de unge mænd, at vi finder den højeste andel i stofmisbrugsbehandling med 21 pct. mod 12 pct. blandt de unge kvinder.

Det er 35 pct. af de hjemløse unge, der har en bostøttemedarbejder eller lignende tilknyttet, og det er kun 29 pct., der er oplyst at have en handleplan. Her skal det anføres, at de unge kan have takket nej til en handleplan, ligesom der kan være tilfælde af, at personalet i de sociale tilbud ikke har haft kendskab til, om de unge har en handleplan.

Endelig er det kun 25 pct. af de unge, der er skrevet op til egen bolig, og yderligere 3 pct., der er skrevet op til et botilbud. Da kombinationen af en boligløsning og social støtte i hverdagen for langt de fleste hjemløse unge vil være en forudsætning for, at de kan komme ud af hjemløshed, er det således en udfordring, at under en tredjedel af de hjemløse unge er skrevet op til en boligløsning, og at det kun er lidt over en tredjedel, der får social bostøtte.

Tabel 10.9 Andelen af 18-24-årige, der modtager forskellige indsatser. Særskilt for køn. Procent og antal.

Indsats	Mænd	Kvinder	I alt, procent
Psykiatrisk behandling*	20	34	24
Behandling, stofmisbrug*	21	12	19
Behandling, alkoholmisbrug	3	4	3
Bostøtte/SKP e.l.	34	38	35
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	9	3	7
Aktivering/revalidering	19	19	19
Uddannelse/undervisning	7	10	8
Handleplan hos kommunen	28	29	29
Opskrevet til egen bolig	25	26	25
Opskrevet til botilbud	3	3	3
Andet tilbud	12	16	13
Ingen øvrige tilbud	14	11	13
I alt, antal	630	238	868

Anm.: Internt bortfald: 155. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

11 Etniske minoriteter blandt de hjemløse

I dette kapitel belyser vi de hjemløse borgeres etniske baggrund. Opgørelserne bygger på oplysningerne i personschemaet om, hvilken nationalitet de hjemløse borgere har, samt om borgerne har indvandrerbaggrund eller er efterkommere af indvandrere. Det har endvidere været muligt at angive, om personen ikke har fast ophold i Danmark. De hjemløse migranter uden fast ophold i landet indgår ikke i kapitlets opgørelser, og denne gruppe belyses særskilt i kapitel 12.

11.1 Nationalitet

I tabel 11.1 er de hjemløse borgeres nationalitet opgjort inden for hver enkelt hjemløshedssituation. Det er i alt 82 pct. af de hjemløse borgere, der har dansk nationalitet, hvoraf de 8 pct. (procentpoint) er danskere med grønlandsk baggrund. Ved kortlægningen i 2017 var det også 82 pct., der havde dansk nationalitet, hvoraf de 7 pct. (procentpoint) havde grønlandsk baggrund.

Fordelt på de øvrige nationaliteter er der 1 pct. fra de øvrige nordiske lande, 3 pct. fra det øvrige EU og yderligere 2 pct. med en anden europæisk baggrund, hvilket også inkluderer Rusland. Der er 6 pct. med mellemøstlig baggrund og 5 pct. med afrikansk baggrund, mens 2 pct. kommer fra øvrige verdensdele.

Borgere med dansk eller grønlandsk baggrund udgør hovedparten af personerne inden for de enkelte hjemløshedssituationer, og i alle hjemløshedssituationerne er det således et mindretal, der ikke har dansk baggrund. For eksempel er det 81 pct. af gadesoverne, der har dansk eller grønlandsk baggrund, mens det er 19 pct., der har en anden nationalitet end dansk eller grønlandsk.

Der er en forholdsvis høj andel med grønlandsk baggrund blandt brugerne af natvarmestuer, hvor 19 pct. har grønlandsk baggrund, mens det kun gælder 7 pct. blandt gadesoverne. Det er 11 pct. af dem, der har overnattet på herberger, der har grønlandsk baggrund.

Der er 5 pct. af gadesoverne, der er opgjort med nationalitet i øvrige EU-lande ud over de nordiske lande. Det kan ikke udelukkes, at der er nogle i denne gruppe, der tilhører gruppen af migranter uden fast ophold i landet, uden at dette fremgår af personschemaerne.

Tabel 11.1 Hjemløse borgere, fordelt efter nationalitet. Særskilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Danmark	Danmark med grønlandsk baggrund	Øvrige nordiske lande	EU	Øvrige Europa	Mellemøsten	Afrika	Andet	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	74	7	3	5	2	4	3	2	100	705
Natvarmestue	55	19	3	11	2	4	4	2	100	298
Herberg	70	11	1	2	1	6	7	2	100	2.223
Hotel	86	<1	0	3	2	5	2	2	100	177
Familie/venner	77	4	1	1	2	8	5	2	100	1.548
Udslusning	84	3	0	2	0	4	4	4	100	115
Kriminalforsorgen	75	3	0	0	3	11	6	3	100	72
Hospital	87	1	1	1	<1	3	4	1	100	140
Andet	83	4	<1	3	<1	5	2	2	100	369
Uoplyst	76	4	<1	4	2	7	5	2	100	432
I alt	74	8	1	3	2	6	5	2	100	6.079

Anm.: Internt bortfald: 339. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

11.2 Indvandrere og efterkommere

Det andet spørgsmål, der belyser hjemløshed blandt indvandrere, er spørgsmålet om, hvorvidt personen er indvandrer eller efterkommer, hvor efterkommere er defineret ved, at begge forældre er indvandrere. Tabel 11.2 viser, at 11 pct. af de hjemløse borgere er indvandrere, mens 7 pct. er efterkommere. Det er en overrepræsentation i forhold til den danske befolkning som helhed, hvor 11 pct. er indvandrere og 3 pct. er efterkommere.⁴ Det er 13 pct. af gadesoverne og 19 pct. af herbergsbrugerne, der er indvandrere eller efterkommere.

Den højeste andel af indvandrere og efterkommere er på 24 pct. i den gruppe, der overnatter hos familie og venner. Denne andel finder vi hos både mænd og kvinder, men andelen er størst blandt mændene, hvor 26 pct. af de hjemløse mænd, der overnatter hos familie og venner, er indvandrere eller efterkommere (se tabel 11.3), mens der blandt de hjemløse kvinder, der overnatter hos familie og venner, er 16 pct., der er indvandrere eller efterkommere (se tabel 11.4).

Tabel 11.2 Andelen af hjemløse borgere med indvandrerbaggrund. Særsilt for hjemløshedssituationer. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Ikke indvandrer	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	87	7	6	100	623
Natvarmestue	81	15	4	100	251
Herberg	83	12	5	100	2.079
Hotel	89	8	3	100	163
Familie/venner	77	12	12	100	1.395
Udslusning	89	10	1	100	112
Kriminalforsorgen	79	9	12	100	65
Hospital	86	7	7	100	128
Andet	86	8	6	100	338
Uoplyst	83	10	7	100	359
I alt	82	11	7	100	5.513

Anm.: Internt bortfald: 905. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Tabel 11.3 Andelen af hjemløse mænd med indvandrerbaggrund. Særsilt for hjemløshedssituation. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Ikke indvandrer	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	86	8	7	100	520
Natvarmestue	75	19	6	100	175
Herberg	82	13	5	100	1.565
Hotel	88	8	4	100	120
Familie/venner	74	14	12	100	1.058
Udslusning	93	7	0	100	91
Kriminalforsorgen	78	9	13	100	64
Hospital	81	10	10	100	82
Andet	85	8	7	100	256
Uoplyst	84	9	7	100	287
I alt	81	12	7	100	4.218

Anm.: Internt bortfald: 705. P = 0,000. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

⁴ www.statistikbanken.dk

Tabel 11.4 Andelen af hjemløse kvinder med indvandrerbaggrund. Særsilt for hjemløshedssituation. Procent og antal.

Hjemløshedssituation	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
Gaden	91	6	3	100	103
Natvarmestue	92	7	1	100	75
Herberg	84	10	6	100	514
Hotel	93	7	0	100	43
Familie/venner	84	7	9	100	337
Udslusning	71	24	5	100	21
Kriminalforsorgen	100	0	0	100	1
Hospital	96	2	2	100	46
Andet	90	8	3	100	80
Uoplyst	80	13	7	100	70
I alt	86	9	6	100	1.290

Anm.: Internt bortfald: 164 P = 0,021. På grund af afrunding summerer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

11.3 Alder og indvandrerbaggrund

Det er særligt blandt de hjemløse unge, at vi finder en betydelig del af efterkommere, med 15 pct. blandt både de hjemløse 18-24-årige og de 25-29-årige (se tabel 11.5). Det er blandt de 25-29-årige, at vi samlet finder den højeste andel af indvandrere og efterkommere på i alt 25 pct. Den højeste andel af førstegenerationsindvandrere finder vi derimod blandt de hjemløse mellem 30 og 39 år, hvor det er 13 pct., der er indvandrere, mens 8 pct. er efterkommere.

Tabel 11.5 Hjemløse borgere, fordelt efter indvandrerbaggrund. Særsilt for aldersgrupper. Procent og antal.

Alder	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
18-24 år	76	9	15	100	905
25-29 år	75	10	15	100	755
30-39 år	79	13	8	100	1.099
40-49 år	86	12	2	100	1.198
50-59 år	87	12	<1	100	1.003
≥ 60 år	91	9	0	100	374
I alt	82	11	7	100	5.334

Anm.: Internt bortfald: 1.084. P = 0,000. På grund af afrunding summer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

11.4 Byområde og indvandrerbaggrund

Andelen af indvandrere og efterkommere er markant højere i landets største byer, sammenlignet med de øvrige områder. Det hænger også sammen med, at andelen af indvandrere og efterkommere i befolkningen generelt er højere i de store byer end i resten af landet. I tabel 11.6 og 11.7 er de hjemløse borgere opgjort efter henholdsvis nationalitet og indvandrerbaggrund inden for hvert byområde.

Det er i København og Aarhus, samt på Frederiksberg, at vi finder den laveste andel med dansk nationalitet blandt de hjemløse borgere. I København er det i alt 69 pct., der har dansk

baggrund, heraf 12 pct. (procentpoint) med grønlandsk baggrund (se tabel 11.6). Det er således 31 pct. af de hjemløse i København, der har udenlandsk nationalitet, hvor gruppen med afrikansk nationalitet er størst med 10 pct. Heraf er som nævnt fraregnet dem, der i personske-maerne er angivet at være udenlandske hjemløse uden fast ophold i landet. I Aarhus er der ligeledes en forholdsvis stor gruppe blandt de hjemløse, som har enten mellemøstlig eller afri-kansk nationalitet, med henholdsvis 15 pct. og 10 pct. af alle de hjemløse borgere i byen.

Det er i Aalborg, at der er den højeste andel med grønlandsk baggrund med 27 pct. af alle de hjemløse, der er registreret i byen. Derimod er der forholdsvis få af de hjemløse i Aalborg med øvrige nationaliteter.

Den højeste andel med dansk baggrund blandt de hjemløse borgere finder vi i landkommunerne, hvor 88 pct. har dansk baggrund, mens der er yderligere 3 pct. med grønlandsk baggrund.

Den højere andel med etnisk minoritetsbaggrund blandt de hjemløse i storbyerne viser sig også, når vi samlet set ser på andelen, der er enten indvandrere eller efterkommere (se tabel 11.7). Den højeste andel af indvandrere og efterkommere finder vi blandt de hjemløse i Aarhus med 41 pct., efterfulgt af 27 pct. i København og 25 pct. på Frederiksberg. Blandt de hjemløse i Aarhus er der både en høj andel af indvandrere med 23 pct. og efterkommere med 19 pct.

Tabel 11.6 Hjemløse borgere, fordelt efter nationalitet. Særskilt for byområde. Procent og antal.

Byområde	Danmark	Danmark med grønlandsk baggrund	Øvrige nordiske lande	Øvrige EU	Øvrige Europa	Mellemøsten	Afrika	Andet	I alt, procent	I alt, antal
København	57	12	4	5	2	7	10	3	100	1.336
Frederiksberg	67	8	3	4	2	6	10	3	100	158
Københavns omegn	83	1	<1	2	2	7	3	1	100	1.147
Aarhus	63	7	<1	2	1	15	10	2	100	718
Odense	73	15	<1	3	0	2	2	2	100	123
Aalborg	60	27	1	6	3	<1	2	1	100	250
Øvrige bykommuner	82	7	<1	1	1	4	2	2	100	1.421
Landkommuner	88	3	<1	2	<1	3	2	1	100	926
I alt	74	8	1	3	2	6	5	2	100	6.079

Anm.: Internt bortfald: 339. P = 0,000. På grund af afrunding summer de enkelte procenttal ikke altid til 100.

Tabel 11.7 Hjemløse borgere, fordelt efter indvandrerbaggrund. Særskilt for byområde. Procent og antal.

Byområde	Ikke indvandrer	Indvandrer	Efterkommer	I alt, procent	I alt, antal
København	73	19	8	100	1.088
Frederiksberg	75	15	11	100	152
Københavns omegn	84	8	7	100	1.063
Aarhus	59	23	19	100	635
Odense	89	4	7	100	115
Aalborg	90	10	<1	100	238
Øvrige bykommuner	81	5	4	100	1.334
Landkommuner	93	5	2	100	888
I alt	82	11	7	100	5.513

Anm.: Internt bortfald: 905. P = 0,000. På grund af afrunding summerer procenttallene ikke altid til 100.

11.5 Psykisk sygdom og misbrug blandt hjemløse indvandrere og efterkommere

Der er en væsentlig forskel i andelen med en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer, når vi sammenligner personer uden indvandrerbaggrund med indvandrere og efterkommere (se tabel 11.8). Andelen med psykisk sygdom og misbrugsproblemer er således lavere blandt hjemløse indvandrere og efterkommere end blandt hjemløse uden indvandrerbaggrund. Det er 61 pct. i gruppen af hjemløse uden indvandrerbaggrund, der har en psykisk sygdom, mens denne andel er 52 pct. blandt hjemløse indvandrere og 49 pct. blandt hjemløse efterkommere. En tilsvarende forskel ses for andelen med misbrugsproblemer, hvor der er 69 pct. blandt hjemløse uden indvandrerbaggrund, mens der er 51 pct. af de hjemløse med indvandrerbaggrund og 54 pct. af efterkommerne, der har misbrugsproblemer. Ligeledes er andelen af psykisk syge misbrugere højere med 40 pct. blandt hjemløse borgere uden indvandrerbaggrund, mens denne andel er 28 pct. blandt både de hjemløse indvandrere og efterkommere.

Tilsvarende er andelen uden hverken psykisk sygdom eller misbrugsproblemer højere blandt hjemløse indvandrere og efterkommere, med henholdsvis 29 pct. og 25 pct., sammenlignet med 13 pct. blandt hjemløse uden indvandrerbaggrund. Det hænger formentlig sammen med, at der i højere grad ligger andre årsager end en psykisk sygdom eller misbrugsproblemer bag hjemløsheden blandt indvandrere og efterkommere.

Tabel 11.8 Hjemløse borgere med psykisk sygdom og/eller misbrug, særskilt for indvandrerbaggrund. Procent og antal.

Indvandrerbaggrund	Psykisk sygdom*	Mindst én af de fire misbrugs-kategorier*	Psykisk syge misbrugere*	Uden misbrug og psykisk sygdom*
Ikke indvandrer	61	69	40	13
Indvandrer	52	51	28	29
Efterkommer	49	54	28	25
I alt, procent	59	66	38	16
Beregningsgrundlag, antal	4.015	4.363	3.553	3.553

Anm.: Med *) er angivet signifikante sammenhænge, p < 0,05. Børn under 18 år er udeladt af opgørelsen.

11.6 Årsager til hjemløsheden blandt indvandrere og efterkommere

Forskellen i profilen på de hjemløse indvandrere og efterkommere afspejles særligt i en lavere andel, hvor misbrugsproblemer angives som en væsentlig årsag til hjemløsheden, sammenlignet med hjemløse uden indvandrerbaggrund. Blandt de hjemløse med indvandrerbaggrund angives skilsmisse derimod i højere grad som en væsentlig årsag med 22 pct., mens der særligt blandt efterkommerne (hvoraf mange er unge) er en højere andel (32 pct.), der ikke længere kunne bo hos familie og venner. Det kan fx dække over konflikter med forældrene, hvor den unge ikke længere kan bo hjemme.

Tabel 11.9 Årsager til hjemløsheden, særskilt for indvandrerbaggrund. Procent og antal.

Årsager til hjemløshed	Ikke indvandrer	Indvandrere	Efterkommer	Alle, procent
Psykisk sygdom	43	42	36	42
Stofmisbrug*	35	26	27	33
Alkoholmisbrug*	28	17	7	25
Fysisk/somatisk sygdom	5	6	3	5
Skilsmisse*	12	22	11	13
Økonomiske vanskeligheder	27	28	30	27
Gæld til det offentlige	7	5	8	7
Gæld til private	7	6	6	7
Løsladt fra fængsel*	5	7	15	6
Udskrevet fra hospital	3	4	2	3
Udsættelse af bolig*	20	21	12	19
Mangel på egnet bolig e.l. botilbud	22	21	23	22
Kunne ikke længere bo hos familie/venner*	17	17	32	18
Nervøsitet ved at bo alene*	10	4	6	9
Ludomani	1	1	2	1
I alt, antal	3.833	542	341	4.716

Anm.: Internt bortfald: 1.702. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

11.7 Sociale indsatser blandt hjemløse indvandrere og efterkommere

Forskellen i profilerne blandt de hjemløse borgere med og uden indvandrerbaggrund afspejler sig også i andelen, der modtager de forskellige sociale indsatser, hvor det særligt er en lavere andel blandt de hjemløse indvandrere og efterkommere, der er i misbrugsbehandling (tabel 11.10). For de fleste øvrige indsatser er der derimod ikke væsentlig forskel på andelen med disse indsatser mellem hjemløse indvandrere og efterkommere sammenlignet med dem uden indvandrerbaggrund. Der er dog lidt flere af de hjemløse efterkommere, der er i aktivering eller revalidering, eller modtager uddannelse eller undervisning. Det kan dels være udtryk for, at der er flere unge blandt efterkommerne, men det kan også hænge sammen med den lavere andel med psykisk sygdom og misbrugsproblemer blandt de hjemløse efterkommere, hvilket er tegn på, at en del i denne gruppe ikke har lige så komplekse psykosociale problematikker som i de øvrige grupper, men som nævnt i højere grad bliver hjemløse af andre grunde.

Tabel 11.10 Sociale indsatser, særskilt for indvandrerbaggrund. Procent og antal.

Indsats	Ikke indvandrere	Indvandrere	Efterkommer	I alt, procent
Psykiatrisk behandling	23	26	21	23
Behandling, alkoholmisbrug*	10	5	3	9
Behandling, stofmisbrug*	20	12	11	18
Bostøtte, SKP e.l.	31	26	29	30
Tilsyn fra Kriminalforsorgen*	6	6	9	6
Aktivering/revalidering*	12	13	18	12
Uddannelse/undervisning*	2	4	6	3
Handleplan hos kommunen	29	30	29	29
Opskrevet til egen bolig	25	28	26	25
Opskrevet til botilbud	5	5	3	5
Ingen øvrige tilbud	19	19	16	19
I alt, antal	3.842	532	341	4.715

Anm.: Internt bortfald: 1.703. Med *) er angivet signifikante sammenhænge, $p < 0,05$.

12 Hjemløse migranter

I dette kapitel belyses de hjemløse migranter uden fast ophold, der er registreret i kortlægningen. I personschemaet er det muligt at angive, at personen ikke har fast ophold i landet; det vil sige, at personen har et "uregistreret" ophold i landet. Der vil i en del tilfælde være foretaget et skøn, da medarbejderen i de sociale tilbud ikke altid har et præcist kendskab til personens opholdsstatus, ligesom det kan være vanskeligt præcist at afgøre, hvornår der er tale om fast ophold eller ikke fast ophold, herunder i forhold til EU-lovgivningens bestemmelser om ophold i andre EU-lande. Da de hjemløse migranter uden fast ophold samtidig ikke har et CPR-nummer, og der i øvrigt ofte er mere sparsomme oplysninger tilgængelig om disse borgere fra personschemaerne, er også kontrollen for dobbelttællinger væsentligt vanskeligere i denne gruppe. Derfor er denne gruppe opgjort særskilt i dette kapitel, og de hjemløse migranter indgår ikke i opgørelserne i de tidligere kapitler i rapporten. I kapitlet opgøres antallet af hjemløse migranter, der er registreret i kortlægningen, samt hvilken hjemløshedssituation de befinder sig i, og hvor i landet de opholder sig.

12.1 Hjemløshedssituation for migranter uden fast ophold

Tabel 12.1 viser antallet af hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter hjemløshedssituation. Der er ved kortlægningen i 2019 registreret i alt 519 hjemløse migranter uden fast ophold i landet. Antallet i denne gruppe var på 438 personer i 2017, mens det var 125 personer ved kortlægningen i 2015. Selvom kontrollen for dobbelttællinger som nævnt er vanskeligere i denne gruppe på grund af fraværet af CPR-numre, skal det anføres, at der for hovedparten af de hjemløse migranter har været oplysninger om initialer og i mange tilfælde også oplysninger om fødselsdato. Derved har det været muligt at identificere tilfælde, hvor samme person er blevet registreret mindst to gange, hvilket der er taget højde for i opgørelserne.

Tabel 12.1 Hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter hjemløshedssituation. Antal.

Hjemløshedssituation	I alt, antal
Gaden	205
Natvarmestue	87
Herberg (inkl. nødherberg)	163
Hotel	2
Familie/venner	10
Udslusning	1
Kriminalforsorgen	6
Hospital	1
Andet	10
Uoplyst	34
I alt, antal	519

En betydelig del af de hjemløse migranter uden fast ophold er gadesovere, hvilket er tilfældet for 205 ud af de 519 personer. Der er 87, som har overnattet på natvarmestuerne, mens 163 personer er opgjort i kategorien 'herberg'. Heri indgår også de nødherberger for migrantgruppen, som etableres om vinteren. Der skal endvidere gøres opmærksom på, at kategorierne er

opgjort hierarkisk, og at en del af de udenlandske gadesovere også har benyttet natvarmestuerne. Der er kun ret få hjemløse migranter registreret i de øvrige hjemløshedssituationer.

12.2 Øvrige karakteristika

Langt hovedparten af de hjemløse migranter uden fast ophold er registreret i København med 471 personer, mens der kun er registreret ret få i denne gruppe i landets øvrige byer (se tabel 12.2).

Tabel 12.2 Hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter byområde. Antal.

Byområde	I alt, antal
København	471
Frederiksberg	12
Københavns omegn	7
Aarhus	12
Odense	1
Aalborg	3
Øvrige bykommuner	9
Landkommuner	4
I alt, antal	519

Langt hovedparten, 90 pct., af de hjemløse migranter uden fast ophold er mænd, mens 10 pct. er kvinder (tabel 12.3). Aldersmæssigt fordeler de sig med hovedvægten i aldersgrupperne fra 30-39 år, med 38 pct. og 40-49 år med 30 pct. Der er forholdsvis få helt unge og ligeledes forholdsvis få ældre blandt de hjemløse migranter uden fast ophold (tabel 12.4).

Tabel 12.3 Hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter køn. Antal og procent.

Køn	Antal	Procent
Mænd	446	90
Kvinder	49	10
I alt	495	100

Anm.: Internt bortfald: 24.

Tabel 12.4 Hjemløse migranter uden fast ophold, fordelt efter aldersgruppe. Antal og procent.

Alder	Antal	Procent
18-24 år	33	7
25-29 år	54	11
30-39 år	189	38
40-49 år	150	30
50-59 år	46	9
≥ 60 år	26	5
I alt	498	100

Anm.: Internt bortfald: 21

Langt hovedparten af de hjemløse migranter uden fast ophold kommer fra de øvrige EU-lande, hvilket gælder cirka tre ud af fire, mens 13 pct. af de hjemløse migranter uden fast ophold kommer fra lande i Afrika (se tabel 12.5). Det er kun 1 pct. af de hjemløse migranter uden fast ophold, der kommer fra lande i Mellemøsten.

Tabel 12.5 De hjemløse migranter, fordelt efter nationalitet. Antal og procent.

Alder	Antal	Procent
Øvrige nordiske lande	12	2
Øvrige EU	388	76
Øvrige Europa (inkl. Rusland)	25	5
Mellemøsten	5	1
Afrika	64	13
Andet	15	3
I alt	509	100

Anm.: Internt bortfald: 10

Tabel 12.6 viser årsagerne til hjemløsheden opgjort blandt de hjemløse migranter uden fast ophold. De angivne årsager er væsentligt anderledes end blandt gruppen af hjemløse borgere som helhed, idet langt færre af de hjemløse migranter har psykisk sygdom eller misbrugsproblemer som væsentligste årsager, mens økonomiske vanskeligheder nævnes for en stor dels vedkommende. I den sammenhæng skal man være opmærksom på, at de økonomiske vanskeligheder også kan indbefatte fattigdommen i migranternes hjemlande, som ofte er den primære årsag til, at de er rejst væk.

Tabel 12.6 Hjemløse migranter uden fast/legalt ophold, fordelt efter årsag til deres hjemløshed. Procent.

Årsag til hjemløshed	Procent
Psykisk sygdom	8
Stofmisbrug	4
Alkoholmisbrug	6
Fysisk/somatisk sygdom	1
Skilsmisse/samlivsophør	1
Økonomiske vanskeligheder	53
Gæld til det offentlige	<1
Gæld til private	2
Blevet løsladt fra fængsel	<1
Udskrevet fra hospital/behandling	0
Nervøsitet ved at bo alene	0
Udsættelse af bolig	1
Mangel på egnet bolig eller botilbud	4
Kunne ikke længere bo hos familie/venner	1
Ludomani	0

Anm.: Internt bortfald: 53. Det interne bortfald dækker personer, hvor der er svaret 'ved ikke' eller ikke er oplysninger (hverken er svaret 'ja' eller 'nej') for disse spørgsmål. For nogle personer, der indgår i tabellen, er der svaret 'nej' til alle de enkelte spørgsmål.

Litteratur

- Benjaminsen, L. & I. Christensen (2007): *Hjemløshed i Danmark, 2007. National kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, rapport 07:22.
- Benjaminsen, L. (2009): *Hjemløshed i Danmark, 2009. National kortlægning*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, rapport 09:25.
- Benjaminsen L., T.M. Dyrby, M.H. Enemark, M.T. Thomsen, H.S. Dalum & U.L. Vinther (2017): *Housing First i Danmark. Evaluering af Implementerings- og forankringsprojektet i 24 kommuner*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd & Rambøll, rapport 17:03.
- Edgar, B. & H. Meert (2005): *Fourth Review of Statistics on Homelessness in Europe*. Brussels: FEANTSA - European Federation of National Organisations Working with the Homeless.
- Edgar, B., M. Harrison, P. Watson & V. Busch-Geertsema (2007): *Measurement of Homelessness at European Union Level*. Brussels: European Commission.
- Fitzpatrick, S. (2005): 'Explaining homelessness. A critical realist perspective'. *Housing, Theory and Society* 22(1), s. 1–17.
- Padgett, D., B. Henwood & S. Tsemberis (2016): *Housing First. Ending Homelessness, Transforming Systems, and Changing Lives*. New York City: Oxford University Press.
- Rambøll & SFI (2013): *Hjemløsestrategien. Afsluttende rapport*. København: Rambøll & SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Tsemberis, S. (2010): *Housing First: The Pathways Model to End Homelessness for People with Mental Illness and Addiction*. Minneapolis, MN: Hazelden Press.

Bilag 1 Vejledning og definition

Kortlægning af hjemløshed i Danmark 2019

Vejledning

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd - gennemfører i uge 6 (4.-10. februar 2019) i samarbejde med Danmark Statistik en kortlægning af hjemløshed i Danmark. Kortlægningen gennemføres for Børne- og Socialministeriet. Kortlægningen foretages for at kunne følge udviklingen i antallet af hjemløse borgere og derved give et bedre grundlag for udviklingen af indsatsen for hjemløse borgere.

Grundet større dokumentationskrav i forbindelse med EU's Databeskyttelsesforordning (GDPR) er processen omkring dataindsamlingen og denne tilhørende vejledning mere omfattende end tidligere.

Kortlægningen foregår ved, at alle myndigheder, sociale tilbud og behandlingssteder, der er i berøring med hjemløse borgere, udfylder ét såkaldt personschema for hver person, de har kontakt med eller har kendskab til er hjemløs i uge 6. Personschemaet er beregnet til, at socialrådgivere mv. i kommunerne og personalet i organisationer/tilbud udfylder skemaet. Der er mulighed for at udfylde skemaet både med eller uden medvirken af borgerne. Vi beder lederen/personalet om at foretage et skøn over, om det er hensigtsmæssigt, at borgere inddrages i udfyldelsen af skemaet ud fra deres situation. Om I vælger at inddrage borgere i udfyldelsen af personschemaet, har betydning for de vilkår og procedurer, der gælder for indsamlingen af data fra jeres enhed, og som beskrives i det følgende.

Vilkår for dataindsamlingen

Kortlægningen indebærer behandling af personoplysninger, og er derfor omfattet af databeskyttelseslovgivningen. VIVE er Dataansvarlig for kortlægningen af hjemløshed. Indsamling og videregivelse til VIVE sker for størstedelen af personoplysningerne i henhold til Databeskyttelseslovens § 10. Videregivelse af nogle af personoplysningerne sker dog i henhold til Sundhedsloven (Sundhedslovens § 46, stk. 1 og 2, og § 47, stk. 1). VIVE har indhentet forudgående tilladelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed til, at der videregives journalbaserede oplysninger fra hospitaler, behandlingsenheder o.l. til VIVE i forbindelse med gennemførelse af undersøgelsen.

De lokale enheder/tilbud vil enten videregive personoplysninger til VIVE, eller være databehandler for VIVE. Dette er afhængig af hvilken metode enheden/tilbuddet anvender i forbindelse med udfyldelse af personschemaerne. Det er vigtigt, at enheden/tilbuddet (du) tager stilling til de to nedenstående metoder *før* kortlægningen igangsættes:

Metode 1: Borgeren er ikke selv med til at udfylde personschemaet og det er udelukkende medarbejderne, der udfylder personschemaerne på baggrund af deres eksisterende kendskab til borgerne (fx på baggrund af journaliserede oplysninger eller kendskab på baggrund af borgernes ophold, brug af tilbuddet eller tidligere kontakt).

Metode 2: Borgeren er med til at udfylde skemaet, dvs. at medarbejderne interviewer den hjemløse borger for at udfylde personschemaet, eller at den hjemløse borger selv udfylder personschemaet.

Hvis metode 1 benyttes, det vil sige, at borgere ikke medvirker til at udfylde personschemaet, er der tale om en videregivelse af personoplysninger til VIVE. I dette tilfælde skal der IKKE udfyldes en databehandleraftale mellem VIVE og enheden.

Hvis metode 2 benyttes, dvs. at borgere medvirker til at udfylde personschemaet, er enheden/tilbuddet databehandler for VIVE, hvorved der SKAL udfyldes en databehandleraftale mellem VIVE og enheden/tilbuddet FØR dataindsamlingen fra borgerne påbegyndes. (se afsnit herom på side 2). Dette gælder også, hvis blot én enkelt borger medvirker til at udfylde personschemaet.

Ved brug af metode 2, hvor borgere medvirker til at udfylde personskemaet, er der endvidere oplysningspligt i forhold til at give en række informationer til borgeren (se afsnit herom på side 3).

Bemærk at hvis blot en enkelt borger medvirker til at udfylde personskemaet, er der tale om benyttelse af metode 2, det vil sige at der skal indgås en databehandleraftale. Oplysningspligten gælder kun de borgere, der medvirker til at udfylde personskemaet. Hvis du på forhånd forventer, at der vil være tilfælde, hvor I beder borgeren medvirke til at udfylde personskemaet, bedes I udfylde/indgå en databehandleraftale på forhånd (se neden for).

Bemærk også at det er muligt at udfylde personskemaerne enten elektronisk eller i papirform (mere herom følger senere), men hvorvidt personskemaerne udfyldes/indsendes elektronisk eller i papirform, er irrelevant for, om der er tale om brug af metode 1 eller 2, som beskrevet oven for. Hvis borgeren medvirker til at udfylde personskemaet (metode 2) – så skal du have en databehandleraftale og har oplysningspligt over for borgeren, uanset om personskemaerne indsendes elektronisk eller i papirform.

Ved anvendelse af metode 1 behøver du ikke læse de to efterfølgende afsnit om databehandleraftale og oplysningspligt. Efter disse afsnit følger den generelle information og vejledning om undersøgelsen, som vi beder alle om at læse (Læs fra afsnittet 'Øvrig vejledning til alle enheder/tilbud' på side 4).

Databehandleraftale (for enheder/tilbud, hvor borgeren medvirker til at udfylde personskemaet)

En databehandleraftale er den aftale, der skal indgås, når en myndighed/virksomhed vælger at benytte en anden myndighed/virksomhed til at behandle personoplysninger på sine vegne. Databehandleraftalen SKAL indgås, hvis enheden/tilbuddet har valgt, at borgeren medvirker til at udfylde personskemaet. Hvis ingen borgere medvirker til at udfylde personskemaet, skal der ikke indgås en databehandleraftale.

Databehandleraftalen, der skal udfyldes, er en skabelon der tager udgangspunkt i Datatilsynets standard. VIVE har tilpasset databehandleraftalen til konteksten for kortlægningen. Da der indgår et stort antal enheder/tilbud i kortlægningen, anvender vi en enkel, elektronisk løsning for at indgå en databehandleraftale med VIVE.

For at indgå databehandleraftalen med VIVE, skal du gå til www.vive.dk/da/hjem2019-databehandler for at gennemlæse og godkende databehandleraftalen. Det anbefales, at du først går ind på hjemmesiden, printer og læser databehandleraftalen. Godkendelsen sker først elektronisk, når du derefter indtaster nedenstående oplysninger på hjemmesiden og efterfølgende klikker på knappen afslut:

- Dit navn
- Enhedens/tilbuddets navn (evt. kommune, organisation e.l.)
- Enhedens/tilbuddets adresse (evt. kommune, organisation e.l.)
- Din e-mail
- Dit telefonnummer

Efter du har udfyldt oplysningerne klikker du på knappen afslut, hvorved du godkender databehandleraftalen. Bemærk venligst, at det ikke er nødvendigt med en elektronisk signatur e.l. for at underskrive aftalen, der accepteres ved at klikke ok til aftalen. Du skal således ikke printe og underskrive selve databehandleraftalen, da den ikke derved vil være gyldig.

Når du har trykket godkendt har du accepteret databehandleraftalen, hvorved den træder i kraft og derefter kan dataindsamlingen påbegyndes.

Inden for 3-5 dage vil du modtage en bekræftelse på mail fra VIVE, om at vi har modtaget din godkendelse. Bekræftelsesmailen er dokumentation på enhedens godkendelse af databehandleraftalen. Bekræftelsen bliver fremsendt elektronisk til den person som har angivet sig som godkender af databehandleraftalen. Denne bekræftelsesmail skal du opbevare sammen med databehandleraftalen som vil være vedhæftet.

Vi beder dig være opmærksom på, hvem i din organisation, der har bemyndigelse til at indgå en databehandleraftale, hvilket ofte vil være en chef/leder. Der hvor en kontaktperson er udpeget til at varetage udførelsen af kortlægningen beder vi dig således kontakte din chef/leder, i forhold til at godkende databehandleraftalen.

Der kan også være enheder/tilbud, der ikke selv har myndighed til at indgå en databehandleraftale. I det tilfælde beder vi enheden/tilbuddet få rette myndighedsniveau (fx i en kommune eller en organisation) til at godkende databehandleraftalen jf. ovenstående instruks, hvor samme elektroniske procedure benyttes. Hvis en overordnet enhed godkender databehandleraftalen på vegne af flere enheder (fx for en hel kommune/forvaltning eller anden form for organisation) bedes denne enhed videreformidle godkendelsen til de pågældende enheder (fx afdelinger, sociale tilbud, behandlingsenheder e.l.).

Bemærk ligeledes, at der udfyldes én databehandleraftale mellem VIVE og enheden/tilbuddet som helhed, hvilket derefter dækker alle de tilfælde, hvor en borger medvirker til at udfylde personskemaet.

3. Oplysningspligt (til borgere, der medvirker til at udfylde personskemaet)

Hvis den hjemløse borger selv medvirker til at udfylde personskemaet, skal borgeren informeres om undersøgelsen og om borgerens rettigheder i forbindelse med dataindsamlingen.

Medarbejderne skal informere borgerne om følgende skrevet med kursiv:

VIVE – Det Nationale Forsknings-og analysecenter for Velfærd er dataansvarlig for undersøgelsen. Undersøgelsens formål er udelukkende videnskabeligt, og dine personoplysninger vil aldrig blive anvendt til andre formål. VIVE vil behandle dine personoplysninger fortroligt, og det vil ikke være muligt at identificere dig som enkeltperson i formidlingen af undersøgelsen. Efter undersøgelsen vil VIVE arkivere alle besvarelser til fremtidig forskningsanvendelse efter gældende lovgivning herom.

På grund af undersøgelsens videnskabelige formål, kan du ikke få indsigt i behandlingen af dine personoplysninger, eller få dem slettet. Det ændrer ikke på, at dine oplysninger altid vil blive behandlet fortroligt og formidlet, uden at du kan genkendes. Du kan altid kontakte VIVE, hvis du har spørgsmål til undersøgelsen eller til dine rettigheder. Det er frivilligt, om du vil deltage i undersøgelsen eller ej – men vi håber du vil være med til at øge vores viden om hjemløshed.

Hvis borgeren udtrykker ønske om at kontakte VIVE, kan personen oplyses om følgende kontaktinformation:

Vedrørende undersøgelsen generelt: Seniorforsker Lars Benjaminsen, tlf.: 3348 0910, lab@vive.dk

Informationen til borgeren kan gives mundtligt eller skriftligt. Et skriftligt informationsdokument, som kan udleveres til borgeren, kan downloades/printes fra samme hjemmeside, som databehandleraftalen godkendes på:

www.vive.dk/da/hjem2019-databehandler

Informationsdokumentet indeholder ovenstående nødvendige information, samt lidt yderligere information om undersøgelsen.

Øvrig vejledning til alle enheder/tilbud

Fortrolighed

I analyser og rapporter vil det ikke være muligt at identificere personer og enkelttilbud. Vi understreger, at undersøgelsen er omfattet af fortrolighed for både de personer, der indberettes og de sociale tilbud, lokale myndigheder mv., der indsender skemaerne.

Efterfølgende slettepligt

Såfremt enheden/tilbuddet tager kopier af personskemaerne skal disse opbevares sikkert fx i et aflåst skab. Personskemaerne må ikke anvendes til andet formål end denne undersøgelse. Alle former for kopier (elektroniske såvel som på papir) skal efterfølgende destrueres/slettes i forbindelse med, at VIVE fører tilsyn. VIVE vil ca. 1 måned efter afslutningen af dataindsamlingen føre skriftligt tilsyn, hvor enheden efterfølgende skal bekræfte, at eventuelle kopier er slettet. Disse vilkår for sletning af oplysninger/kopier gælder både enheder/tilbud der videregiver oplysninger, og enheder hvor borgeren medvirker ved udfyldelsen af personskemaet.

Politiet må ikke bruge politimyndighed til at bede om udlevering af CPR-nummer i forbindelse med kortlægningen

I forhold til politiets medvirken i kortlægningen gør vi særligt opmærksom på, at politiet ikke må benytte politimyndighed til at bede om udlevering af CPR-nummer i forbindelse med kortlægningen.

Danmarks Statistik står for den praktiske del af dataindsamlingen

Den praktiske del af dataindsamlingen foretages af Danmarks Statistiks dataindsamlingsafdeling, DST-survey. Det betyder, at materialet til kortlægningen udsendes og indsamles af Danmarks Statistik, mens den efterfølgende behandling og analyse af datamaterialet foretages af VIVE.

Vi foretrækker, at du anvender den elektroniske indberetning, men for en del af enhederne/tilbuddene er der også mulighed for at udfylde og indsende personskemaerne i papirform

En række offentlige myndigheder og større tilbud er blevet bedt om udelukkende at benytte den elektroniske indberetning. For en række øvrige enheder/tilbud har vi opretholdt muligheden for at udfylde og indsende personskemaerne i papirform.

Hvis du har fået følgebrevet/vejledningen til kortlægningen tilsendt på mail er det fordi du tilhører gruppen af enheder/tilbud som vi har bedt om at benytte den elektroniske indberetning, eller at du efter udsendelsen af orienteringsbrevet i november har tilkendegivet, at du benytter den elektroniske indberetning.

Den **elektroniske** indtastning af personskemaerne foregår ved at gå ind på hjemmesiden www.dst.dk/hjemskema, hvor du skal bruge en adgangskode for at udfylde oplysninger i indberetningssystemet. Det er beskrevet på side 5.

På forsiden af indberetningssiden finder du samtidig en pdf-version af personskemaet og en vejledning i at benytte den elektroniske indberetning ('sådan gør du på din computer'). Selvom du benytter den elektroniske indberetning bedes du orientere dig i pdf-versionen af personskemaet, der giver dig et overblik over de oplysninger, du bedes udfylde for borgeren, og som udfyldes elektronisk ved at følge anvisningerne i indberetningssystemet.

Hvis du har fået tilsendt materialet (vejledning og personskeemaer) i papirform er der i materialet vedlagt en beskrivelse af, hvordan du indsender personskeemaerne til Danmarks Statistik, da denne procedure er ændret som følge af bestemmelser i EU's Databeskyttelsesforordning.

Selvom du har fået tilsendt materialet i papirform kan du også i stedet for at indsende papirskeemaer også vælge at benytte den elektroniske indberetning. Vi opfordrer alle enheder/tilbud til at benytte den elektroniske indberetning, hvis ikke praktiske hensyn hos jer tilsiger at benytte/indsende papirskeemaerne. Alle enheder/tilbud der deltager i kortlægningen kan således ligeledes benytte den elektroniske indberetning gennem indberetningssiden hos Danmarks Statistik. Hvis du har fået materialet tilsendt i papirform er koden til at benytte indberetningssystemet trykt i det blå felt i det vedlagte følgebrev.

Adgangen til den elektroniske indberetningsplatform hos Danmarks Statistik

For de enheder/tilbud, der udfylder personskeemaerne elektronisk, foregår dette gennem webadressen

www.dst.dk/hjemskema

Du går ind på denne side ved at indtaste webadressen i din internetbrowser. Derved kommer du ind på den hjemmeside hos Danmarks Statistik, hvor indberetningen foregår, og hvor der ligger information om, hvordan du foretager indberetningen elektronisk. For at foretage selve indberetningen bliver du spurgt om at indtaste din adgangskode, som er den kode, der identificerer jer som myndighed eller tilbud. De enheder/tilbud, der har fået materialet til kortlægningen tilsendt på mail, har fået tilsendt koden på mail, hvor den står i det blå felt i den ene af de to mails, der er blevet tilsendt (den anden mail indeholder denne vejledning til kortlægningen samt guiden 'sådan gør du på din computer').

For de enheder, som har fået tilsendt materialet i papirform, står koden til det elektroniske indberetningssystem i det blå felt i det **vedlagte følgebrev**. Alle de enheder, der har fået materialet tilsendt i papirform kan som nævnt også benytte den elektroniske indberetning.

Selve adgangskoden har 8 tegn, hvor af de første to tegn er bogstaverne KK og de efterfølgende seks cifre er en talkode. Alle 8 tegn indtastes uden mellemrum. Koden kan benyttes af alle medarbejdere i den pågældende enhed. Du skal dog sikre dig, at kun de medarbejdere, der skal deltage i kortlægningen får videresendt koden fra dig. Følg herefter den elektroniske vejledning.

Selve hjemmesiden og indberetningsplatformen åbner først mandag i uge 6, men går du ind på siden kommer du ind på en midlertidig side, der henviser til en testversion på websiden www.dst.dk/test, der er en fuld kopi af indberetningssiden, og hvor du kan afprøve funktionaliteten, og downloade materiale helt som på den rigtige indberetningsside. Vær særligt opmærksom på, at informationer der indtastes på testhjemmesiden ikke gemmes men slettes hver dag. Du kan således først oprette 'rigtige borgere' fra mandag d. 4. februar i uge 6.

Definition af hjemløshed

På side 9 i dette følgebrev findes en definition af hjemløshed samt en række situationer, som hjemløse borgere kan befinde sig i. Situationerne genfindes i personskeemaets spørgsmål 3. Vi beder jer grundigt læse definitionen igennem i forhold til hvilke situationer, der er omfattet af kortlægningens definition af hjemløshed, og hvilke der ikke er.

Vi beder jer særligt bemærke, at også personer, der overnatter midlertidigt og uden kontrakt hos familie og venner ("sofasovere") indgår i definitionen, ligesom også personer, der står foran en løsladelse/udskrivning fra fængsler/hospitaler/behandlingstilbud inden for én måned, men hvor en boligløsning ikke er etableret, indgår i definitionen.

Uge 6 er tælleuge

Undersøgelsen måler hjemløsheden i uge 6 (4.-10. februar 2019). Spørgsmålene gælder forhold i denne uge, hvis intet andet er angivet. Bemærk dog, at der er frist indtil d. 1. marts på at foretage indberetningen, dvs. indtaste eller indsende personskeemaerne for de borgere, der var hjemløse i uge 6.

Vi beder om oplysninger for samtlige personer, som er hjemløse i uge 6, og som I er i kontakt med/kender til

Det er vigtigt, at I indtaster/indsender oplysninger for hver person, I har kontakt med og/eller kendskab til er i en hjemløshedssituation i uge 6. Vi beder også om skemaer for børn og unge, som er hjemløse, herunder børn, der opholder sig sammen med deres hjemløse forældre.

Vi beder desuden om, at oplysningerne fra kommunerne er baseret på konkret kendskab til personerne frem for fx generelle lister/folkeregisteroplysninger over adresseløse personer, da sådanne lister erfaringsmæssigt også dækker over andre grupper end hjemløse.

Personskemaer og organisationsskema vedlagt

For de enheder/tilbud, der har fået tilsendt materialet i papirform, er der vedlagt et antal personskeemaer, der består af én dobbeltside per person. Vi vil bede jer notere myndigheden/organisationen/tilbuddets navn og adresse på hvert af de returnerede personskeemaer, evt. ved brug af label/stempel. Der er desuden vedlagt et **organisationsskema**, hvor vi beder den ansvarlige medarbejder påføre, hvor mange personskeemaer der samlet indsendes fra pågældende myndighed/tilbud. Vi beder jer også i organisationsskemaet anføre, hvis der indsendes skemaer samlet fra flere enheder (fx ved koordinering).

For de enheder/tilbud der har fået tilsendt materialet på mail findes alt materiale på indberetningssiden, og du udfylder alle informationer elektronisk og skal således ikke efterfølgende indsende nogen oplysninger. Vejledningen og personskeemaet er tilgængelige i pdf-versioner på indberetningssiden for alle enheder/tilbud, der deltager i kortlægningen. Du kan således altid downloade ekstra versioner af alt relevant materiale. Den eneste undtagelse herfra er som tidligere nævnt informationsdokumentet til de borgere, der selv medvirker til at udfylde personskeemaet, og som skal hentes på den webside, hvor databehandleraftalen udfyldes og godkendes for disse tilbud (jf. tidligere afsnit).

Bemærk at ved den elektroniske indberetning udfyldes personoplysningerne ikke gennem pdf-versionen af personskeemaet, med ved at følge anvisningerne på hjemmesiden. Først skal man indtaste enhedens/tilbuddet kontaktoplysninger under 'punkt 1'. Derefter skal en borger oprettes under 'punkt 2', før du kan udfylde personskeemaets oplysninger for borgeren under 'punkt 3', jf. vejledningen 'sådan gør du på din computer'.

Ledere/kontaktpersoner bedes rundsende materialet til relevante medarbejdere i deres enhed

I de kommunale forvaltninger vil vi bede modtagerne af dette brev organisere, at personskeemaerne udfyldes af sagsbehandlere/socialrådgivere/opsøgende medarbejdere mv., som er i kontakt med og/eller har kendskab til hjemløse borgere, og at skemaerne samles ind og returneres samlet.

I de kommunale og private/frivillige sociale tilbud samt behandlingssteder vil vi bede lederen/kontaktpersonen om at organisere, at skemaerne udfyldes af alle organisationens/tilbuddets afdelinger/enheder, og at skemaerne samles ind og returneres. Vi beder også den ansvarlige person om at omdele en kopi af dette følgebrev/vejledning, herunder definitionen af hjemløshed, til de medarbejdere, der deltager i udfyldelsen af personskeemaer.

Det kan være relevant, at koordinere dataindsamlingen mellem forskellige enheder i den enkelte kommune eller organisation for at sikre at alle relevante enheder i en kommune deltager i kortlægningen. Hvis I foretager en koordinering bedes I selv tage kontakt til de øvrige relevante tilbud og aftale denne koordinering. For enheder, der koordinerer indbyrdes (fx flere afdelinger i en forvaltning), men som har forskellige kodenumre, er det muligt at indberette på samme kodenummer, og blot benytte én af koderne. Ligeledes er det muligt at benytte papirskemaerne fra én enhed. Når I indsender personskemaerne bedes I anføre i det tilhørende organisationsskema, at de kommer fra forskellige afdelinger, men er indberettet under samme nummer. Hvis du koordinerer med eksterne enheder uden for fx din egen forvaltning og hvis I også koordinerer omkring hvilke borgere i hver især indberetter for, skal du selv sikre dig, at du har lov til at udveksle oplysningerne med den enhed du koordinerer med. Hvis du er i tvivl så husk, at vi efterfølgende foretager en omfattende kontrol for dobbelttælling på tværs af data fra alle enheder.

Vi vil også gerne vide, hvis I ikke har kontakt til eller kendskab til hjemløse personer

Vi sender dette brev til mange aktører for at afdække det fulde omfang af hjemløshed i Danmark. Derfor er det vigtigt, at også de, som ikke har kendskab til hjemløse personer, indsender organisationsskemaet til os og anfører, hvis I ikke har haft kontakt med/kendskab til hjemløse personer i uge 6.

Vi beder om personnumre og initialer for at kunne undgå dobbelttælling

Vi beder om personernes personnumre for at kunne vide, om der er indsendt skemaer om samme person fra forskellige tilbud, myndigheder eller organisationer og således kunne kontrollere for dobbelttælling.

Hvis I ikke kender/har adgang til hele personnummeret, beder vi jer udfylde de oplysninger, I har, fx fødselsdag, måned og år. Vi beder jer også udfylde personens initialer (første bogstav i første fornavn og første bogstav i sidste efternavn samt første bogstav i et mellemnavn) for at kunne foretage kontrol for dobbelttælling. Vi beder således også om initialer i det tilfælde, hvor det fulde personnummer er oplyst for at kunne kontrollere for dobbelttælling, hvis personen er registreret uden fuldt personnummer af et andet tilbud.

Eksempel på initialer:

Dorte Pedersen har initialerne DP.

Jens Erik Andersen har initialerne JEA.

Anne-Marie Bech-Petersen har initialerne AP.

Anfør i personskemaet hvis borgeren er hjemmehørende i en anden kommune, end der hvor registreringen sker

Hvis personen er hjemmehørende i en anden kommune, end hvor registreringen sker (fx har folkeregisteradresse i en anden kommune eller at en anden kommune er 'betalingskommune'), beder vi jer anføre dette i rubrikken på side 1 i personskemaet.

Hjemløse uden fast ophold

Der indsendes også skemaer for personer uden fast ophold i Danmark, såfremt personen befinder sig i én af de otte hjemløshedssituationer. Her beder vi jer sætte kryds i kategorien 'Har ikke fast ophold' i spørgsmål 8. For personer, som ikke har et CPR-nummer, beder vi jer oplyse om initialer og fødselsdato i det omfang, det er muligt.

Angiv de oplysninger, I har – selvom de ikke er fuldstændige

Der indgår i skemaet en række baggrundsoplysninger, som er vigtige for, at belyse, hvad der kendetegner den hjemløse borgers situation. Vi beder jer give de informationer, I har, også selvom I ikke kan besvare alle spørgsmål.

Nye spørgsmål om børn, der opholder sig med en hjemløs forælder

For at kunne belyse, om der er børn, der befinder sig i en hjemløshedssituation, har vi i forhold til de tidligere kortlægninger tilføjet to spørgsmål til personskemaet (spørgsmål 6B og 6C), om hvorvidt der opholder sig (egne) børn (under 18 år) sammen med den hjemløse borger/forælder (fx på et socialt tilbud eller som "sofasover" hos familie eller venner), samt hvor mange børn, det drejer sig om. Vi beder også om, at der udfyldes selvstændige personskemaer for børnene.

Hvis skemaet slipper op – kopier nye eller download skemaet

Til de enheder/tilbud, der udfylder personskemaerne i papirform, er det vanskeligt for os at beregne, hvor mange personskemaer I har brug for. Vi beder jer derfor kopiere nye skemaer (dobbeltsidet) efter behov eller ved at benytte linket på side 5 til den elektroniske indberetningsside på Danmarks Statistik, hvorfra det er muligt at downloade og udprinte personskemaet. Hvis I downloader nye skemaer, beder vi jer påføre tilbuddets 8-cifrede identifikationskode i samme rubrik, hvor I skriver tilbuddets navn.

Hvis du sender spørgeskemaet ind i papirform skal du følge anvisningen i brevet/pakken du fik tilsendt

Hvis der udfyldes personspørgeskemaer og organisationsskemaet på papir, sendes de retur med GLS til Danmarks Statistik. Brug den vejledning og det postmærkat (returpakkeseddel) der er vedlagt materialerne. Hvis I har brug for en returpakkeseddel bedes I kontakte VIVEs kontaktpersoner ved at sende en mail.

Vi beder om, at skemaer afleveres til den ansvarlige person inden for myndigheden/tilbuddet/organisationen, og at alle skemaer fra samme enhed sendes samlet retur.

Her er et link, hvor du kan finde den nærmeste GLS-pakkeshop ved at indtaste dit postnummer:

<https://gls-group.eu/DK/da/depoter-gls-pakke-shops>

Du har indtil **FREDAG DEN 1. MARTS** til at indsende besvarelsen (papirform) eller til at foretage den elektroniske indberetning

Spørgsmål besvares af VIVE

Helle Hansen, heh@vive.dk, telefon 3348 0927

Lars Benjaminsen, lab@vive.dk, telefon 3348 0910

På forhånd tak for jeres medvirken

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Definition af hjemløshed

Som hjemløse regnes personer, som ikke disponerer over egen (ejet eller lejet) bolig eller værelse, men som er henvist til midlertidige boalternativer, eller som bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte. Som hjemløse regnes også personer uden et opholdssted den kommende nat.

Desuden registreres personer, som befinder sig under kriminalforsorgen, psykiatriske hospitaler og behandlingsinstitutioner for stofmisbrugere eller lignende tilbud, hvis der er tale om personer, der skal løslades eller udskrives inden for den næste måned uden at have en bolig til rådighed, og uden at der er iværksat en boligløsning forud for løsladelsen/udskrivningen.

Nedenfor følger de situationer, der registreres i kortlægningen af hjemløshed i Danmark. Disse situationer genfindes i personskemaets spørgsmål 3, der beskriver personens bosituation i uge 6.

Tabel 1: Situationer, der registreres i personskemaet

Kategori	Situation
1	Personen mangler tag over hovedet den kommende nat. Herunder regnes personer, som sover på gaden, i en trappeopgang, i et skur e.l.
2	Personen overnatter på natvarmestue/værested med nødovernatning
3	Personen overnatter på et akut/midlertidigt botilbud, som fx herberger og forsorgshjem
4	Personen opholder sig på hotel, vandrehjem e.l. pga. hjemløshed
5	Personen bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte
6	Personen bor i midlertidig udslusningsbolig e.l. uden permanent kontrakt
7	Personen er under kriminalforsorgen, skal løslades inden for én måned, og der er IKKE iværksat en boligløsning forud for løsladelsen.
8	Personen er indlagt på en psykiatrisk afdeling eller opholder sig på en behandlingsinstitution og planlægges udskrevet inden for én måned, og der er IKKE iværksat en boligløsning forud for udskrivningen.

Campingvogne, kolonihavehuse o.l.: Hvis personen overnatter i en campingvogn, kolonihavehus e.l. pga. hjemløshed, beder vi jer anføre dette under kategorien andet i personskemaets spørgsmål 3.

Udslusningsboliger (kategori 6): Her medregnes personer i udslusningsboliger under § 110, samt lignende kortere varende tilbud. Personer i visiterede tilbud under servicelovens § 107 og § 108 regnes IKKE som hjemløse.

Løsladelse/udskrivning (kategori 7 og 8): Såfremt der i situation 7 og 8 løslades/udskrives fra fængsler/hospitaler/behandlingsinstitutioner til en situation, som er beskrevet under situation 1-5, udfyldes et personskema for pågældende person.

Kvindekrisecentrene: Kvindekrisecentre uden for København indgår ikke i kortlægningen. På kvindekrisecentrene i København, der har en delt krisecenter- og herbergsfunktion, beder vi personalet foretage en vurdering af, om personen er indskrevet pga. vold i familien, og om personen har en bolig. Der udfyldes ikke skemaer for personer, der er indskrevet pga. vold i familien, og som har en bolig.

Funktionelt hjemløse: Også såkaldte 'funktionelt hjemløse' (personer, som har egen bolig, de ikke kan benytte pga. sociale eller psykiske problemer) regnes som hjemløse, *såfremt* personen overnatter på gaden eller på herberger, forsorgshjem, natvarmestuer o.l. i uge 6. I personschemaet registreres det samtidig, at personen har egen bolig (spørgsmål 11). Bemærk således, at udsatte borgere, som *ikke* overnatter på tilbud henvendt til hjemløse borgere ikke skal regnes som hjemløse.

Personer uden fast ophold: Der udfyldes også personschemaer for personer uden fast ophold, og som befinder sig i én af de otte hjemløshedssituationer. Her beder vi jer anføre i personschemaets spørgsmål 8, kategori 4, at personen (evt. ud fra et skøn) ikke har fast ophold. Det vil typisk være udenlandske statsborgere, der ikke har permanent ophold, men som opholder sig kortvarigt/midlertidigt i Danmark, og som ikke har et cpr-nummer eller et gult sygesikringskort.

BEMÆRK: Følgende personer regnes IKKE som hjemløse:

- Personer, som bor i fremlejet bolig, eller som bor varigt hos familie/pårørende.
- Personer i botilbud, der er beregnet til længerevarende ophold (fx alternative plejehjem og bofællesskaber).
- Studerende, der søger tilflytning til anden by ved studiestart.
- Unge, der ønsker at flytte hjemmefra.
- Personer, der midlertidigt er uden bolig pga. brand e.l.
- Personer, der opholder sig på et krisecenter pga. vold i familien.
- Flygtninge, som er midlertidigt boligplaceret.

Bilag 2 Personskema

PERSONSKEMA (Kortlægning af hjemløshed i Danmark 2019) Us. 4747 kode: <respnr>

Dato for udfyldelse af skemaet ____ dag ____ måned		
Navn på myndighed/tilbud hvor skemaet er udfyldt:	Telefon:	
Navn på medarbejder der har udfyldt skemaet:	E-mail:	
Adresse:	I hvilken kommune er den hjemløse borger hjemmehørende (hvis anden kommune end opholds/registreringskommune):	
Kommune:		
1. Har personen været med til at udfylde skemaet:	Ja ☐ 1	Nej ☐ 5
2. Den hjemløses initialer: ____ og personnummer: ____ dag ____ måned ____ år ____ 4 sidste		
3. Personens bosituation i uge 6, 2019 (SKAL UDFYLDES). (Flere svar kan angives).		
1. Sover på gaden, i trappeopgang, i et skur e.l.	☐ 1	
2. Natvarmestue, værested med nødovernatning e.l.	☐ 1	
3. Herberg, forsorgshjem	☐ 1	
4. Hotel, vandrehjem e.l. anvendt som midlertidig løsning pga. hjemløshed	☐ 1	
5. Bor midlertidigt og uden kontrakt hos familie, venner eller bekendte	☐ 1	
6. Midlertidig udslusningsbolig uden permanent kontrakt	☐ 1	
7. Afsoner under kriminalforsorgen, skal løslades inden for én måned, og mangler boligløsning	☐ 1	
8. Opholder sig på hospital/behandlingstilbud, skal udskrives inden for én måned, og mangler boligløsning	☐ 1	
9. Andet, angiv hvilket: _____	☐ 1	
10. Ved ikke	☐ 1	
4. Personens køn og alder	Mand ☐ 1	Kvinde ☐ 5
		Alder: ____ år
5. For børn og unge under 18 år: Opholder personen sig på tilbuddet sammen med sin(e) forældre?	Ja ☐ 1	Nej ☐ 5
Mors eller fars personnummer: ____ dag ____ måned ____ år ____ 4 sidste		
6.A. Har personen daglig omsorg for eller samværsret med mindreårige børn? (Flere svar kan angives).		
1. Har ingen mindreårige børn	☐ 1	4. Har børn, men har ikke omsorg eller samværsret
2. Daglig omsorg	☐ 1	5. Andet: _____
3. Delt samvær/samværsret	☐ 1	6. Ved ikke
6.B. Har den hjemløse borger børn under 18 år, der opholder sig sammen med borgeren (fx på et socialt tilbud eller som sofasovere hos familie og venner)		Ja ☐ 1
		Nej ☐ 5
6.C. Hvis 'Ja' til spørgsmål 6.B.: Hvor mange (egne) børn under 18 år opholder sig sammen med den hjemløse borger/forælder?		Antal: ____

VEND

7. Hvad er personens nationalitet?	
(Kun ét kryds)	
Danmark	☐ 1
Danmark med grønlandsk baggrund	☐ 2
Øvrige Nordiske lande	☐ 3
Øvrige EU-lande (EU-28 inkl. Storbritannien)	☐ 4
Øvrige Europa (inkl. Rusland)	☐ 5
Mellemøsten	☐ 6
Afrika	☐ 7
Andet, angiv hvilket: _____	☐ 8
Ved ikke	☐ 88

8. Har personen flygtninge/indvandrerbaggrund?	
(Kun ét kryds)	
Ikke flygtninge/indvandrerbaggrund	☐ 1
Første generations flygtning/indvandrer	☐ 2
Anden generations flygtning/indvandrer	☐ 3
Har ikke fast ophold i Danmark	☐ 4
Ved ikke	☐ 8

9. Modtager personen?	
(Gerne flere kryds)	
1. Løn	☐ 1
2. Dagpenge (inkl. sygedagpenge)	☐ 1
3. Kontanthjælp (inkl. uddannelseshjælp o.l.)	☐ 1
4. SU	☐ 1
5. Førtidspension	☐ 1
6. Folkepension	☐ 1
7. Ingen indtægt	☐ 1
8. Andet, hvilket: _____	☐ 1
9. Ved ikke	☐ 1

10. Hvor længe har personen været hjemløs?	
(Kun ét kryds)	
0-3 måneder	☐ 1
4-11 måneder	☐ 2
1-2 år	☐ 3
Over 2 år	☐ 4
Ved ikke	☐ 8

11. Har personen egen bolig, men kan ikke opholde sig i den (funktionelt hjemløs)?	Ja	Nej	Ved ikke
	☐ 1	☐ 5	☐ 8
12. Er personen veteran/har været udsendt fra det danske forsvar eller Beredskabsstyrelsen?			
	☐ 1	☐ 5	☐ 8
13. Har personen en psykisk sygdom?			
	☐ 1	☐ 5	☐ 8

14. Har personen en fysisk sygdom og/el. handicap?	
Ja ☐ 1 hvilke(n): _____	
Nej ☐ 5	Ved ikke ☐ 8

15. Er personen afhængig af rusmidler og i givet fald hvilke? (Flere typer af rusmidler kan angives)	
(Gerne flere kryds)	
1. Alkohol	☐ 1
2. Hash, khat	☐ 1
3. Narkotika (fx heroin, kokain, amfetamin, ecstasy)	☐ 1
4. Medicin (stesolid, ketogan, rohypnol m.v.)	☐ 1
5. Personen er i substitutionsbehandling	☐ 1
6. Andet: _____	☐ 1
7. Nej, personen er ikke afhængig af rusmidler	☐ 1
8. Ved ikke	☐ 1

16. Hvad ser du som væsentligste årsag(er) til at personen er hjemløs?	
(Gerne flere kryds)	
1. Psykisk sygdom	☐ 1
2. Stofmisbrug (fx heroin, hash m.v.)	☐ 1
3. Alkoholmisbrug	☐ 1
4. Fysisk/somatisk sygdom	☐ 1
5. Økonomiske vanskeligheder	☐ 1
6. Gæld til det offentlige	☐ 1
7. Gæld til private	☐ 1
8. Skilsmisse/samlivsførelse	☐ 1
9. Blevet løsladt fra fængsel	☐ 1
10. Blevet udskrevet fra hospital/behandling	☐ 1
11. Nervøsitet ved at bo alene	☐ 1
12. Kunne ikke længere bo hos familie/venner	☐ 1
13. Udsættelse af bolig	☐ 1
14. Mangel på egnet bolig e.l. botilbud	☐ 1
15. Ludomani	☐ 1
16. Andet: _____	☐ 1
17. Ved ikke	☐ 1

17. Hvilke indsatser/behandlingstilbud modtager personen i øjeblikket?	
(Gerne flere kryds)	
1. Psykiatrisk behandling	☐ 1
2. Behandling for alkoholmisbrug	☐ 1
3. Behandling for stofmisbrug	☐ 1
4. Støtte/kontaktperson, bostøtte e.l.	☐ 1
5. Er i tilsyn fra kriminalforsorgen	☐ 1
6. Er i aktivering/revalidering	☐ 1
7. Er under uddannelse/modtager undervisning	☐ 1
8. Har en handleplan hos kommunen	☐ 1
9. Opskrevet til egen bolig via kommunal boliganvisning eller almen boligorganisation	☐ 1
10. Opskrevet til §107/108-boform, særbolig e.l.	☐ 1
11. Andet: _____	☐ 1
12. Modtager ingen tilbud	☐ 1
13. Ved ikke	☐ 1

Bilag 3 Bilagstabeller

Bilagstabel 3.1 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Hovedstaden. 2019. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt	Internt bortfald
Albertslund	0	11	6	12	7	13	5	54	4
Allerød	0	5	5	3	3	4	3	23	0
Ballerup	0	10	7	8	4	3	1	33	0
Bornholm	0	6	4	5	1	3	1	20	8
Brøndby	0	5	5	6	7	2	0	25	0
Dragør	0	0	0	0	1	1	0	2	0
Egedal	0	4	1	1	4	3	3	16	0
Fredensborg	0	1	2	6	3	5	0	17	4
Frederiksberg	0	24	11	33	50	33	10	161	6
Frederikssund	0	3	3	5	4	5	2	22	0
Furesø	0	1	1	4	1	1	0	8	0
Gentofte	0	8	7	6	7	9	6	43	0
Gladsaxe	0	11	16	11	13	12	4	67	4
Glostrup	1	5	13	11	12	3	0	45	0
Gribskov	0	3	4	5	9	8	2	31	0
Halsnæs	1	1	0	5	1	2	0	10	0
Helsingør	0	12	5	14	16	23	9	79	10
Herlev	0	3	2	1	6	2	2	16	1
Hillerød	1	13	13	19	14	5	8	73	2
Hvidovre	1	21	23	19	25	17	8	114	1
Høje-Taastrup	0	11	11	22	20	10	3	77	7
Hørsholm	0	0	0	1	3	1	1	6	0
Ishøj	0	5	10	11	8	6	2	42	2
København	0	152	152	305	347	314	94	1.364	78
Lyngby-Taarbæk	0	3	2	5	8	5	1	24	0
Rudersdal	0	1	2	6	6	1	3	19	0
Rødovre	0	12	9	11	10	11	2	55	0
Tårnby	0	15	14	15	23	16	7	90	2
Vallensbæk	0	0	0	1	0	0	0	1	0
I alt	4	346	328	551	613	518	177	2.537	129

Bilagstabel 3.2 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Sjælland. 2019. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt	Internt bortfald
Faxe	0	0	2	3	1	2	2	10	0
Greve	0	5	4	11	8	11	3	42	5
Guldborgsund	0	8	14	25	16	22	14	99	1
Holbæk	0	1	7	5	11	5	0	29	2
Kalundborg	0	17	10	5	4	11	1	48	1
Køge	3	8	8	10	13	18	15	75	1
Lejre	0	8	5	5	10	6	2	36	0
Lolland	0	4	1	11	10	3	5	34	1
Næstved	0	11	12	13	30	14	12	92	2
Odsherred	0	1	1	1	2	5	0	10	0
Ringsted	0	7	9	14	7	9	4	50	6
Roskilde	3	10	15	13	13	9	6	69	1
Slagelse	0	23	28	27	43	26	17	164	6
Solrød	0	3	5	1	3	2	1	15	0
Sorø	2	11	4	10	10	4	0	41	0
Stevns	0	3	3	8	10	2	2	28	0
Vordingborg	0	3	4	7	9	4	0	27	0
I alt	8	123	132	169	200	153	84	869	26

Bilagstabel 3.3 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner. Region Syddanmark. 2019. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt	Internt bortfald
Assens	0	4	5	7	4	0	0	20	1
Billund	0	5	0	2	1	0	0	8	2
Esbjerg	0	45	27	32	23	21	8	156	13
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fredericia	0	5	9	10	9	6	2	41	0
Faaborg-Midtfyn	0	10	15	18	6	21	5	75	0
Haderslev	0	17	13	13	8	11	7	69	1
Kerteminde	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolding	0	11	12	11	16	14	4	68	4
Langeland	1	4	1	13	4	7	5	35	0
Middelfart	0	7	3	2	6	2	0	20	0
Nordfyn	0	6	6	4	6	0	2	24	0
Nyborg	0	10	5	6	7	7	1	36	1
Odense	0	9	20	24	33	28	8	122	3
Svendborg	0	6	6	11	4	12	1	40	0
Sønderborg	0	8	7	13	3	6	3	40	5
Tønder	0	1	1	7	9	3	0	21	0
Varde	0	7	2	5	6	9	3	32	0
Vejen	0	4	3	1	4	3	2	17	0
Vejle	0	14	11	25	34	13	4	101	1
Ærø	0	3	2	2	1	2	1	11	0
Aabenraa	0	14	4	16	13	12	2	61	4
I alt	1	190	152	222	197	177	58	997	35

Bilagstabel 3.4 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner.
Region Midtjylland. 2019. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt	Internt bortfald
Favrskov	0	4	4	0	1	4	0	13	1
Hedensted	0	3	3	1	1	0	2	10	0
Herning	0	21	14	22	22	13	10	102	0
Holstebro	0	5	2	12	8	6	3	36	0
Horsens	0	42	26	31	38	20	4	161	20
Ikast-Brande	0	4	6	3	8	5	5	31	1
Lemvig	0	1	0	2	3	3	1	10	0
Norddjurs	0	8	1	1	4	4	1	19	0
Odder	0	2	1	2	0	0	0	5	0
Randers	0	29	12	9	11	9	2	72	0
Ringkøbing-Skjern	0	4	3	1	2	4	4	18	0
Samsø	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Silkeborg	0	10	6	14	26	17	4	77	5
Skanderborg	0	11	6	11	5	5	1	39	1
Skive	0	1	0	4	5	2	0	12	0
Struer	0	0	0	0	1	1	1	3	0
Syddjurs	0	6	3	1	2	2	0	14	1
Viborg	0	12	13	8	14	9	3	59	3
Aarhus	0	172	147	158	113	93	36	719	31
I alt	0	335	247	280	264	198	77	1.401	63

Bilagstabel 3.5 Hjemløse borgere, fordelt efter aldersgrupper. Særskilt for hjemkommuner.
Region Nordjylland. 2019. Antal.

Hjemkommune	≤ 17 år	18-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	≥ 60 år	I alt	Internt bortfald
Brønderslev	0	2	2	5	3	3	2	17	1
Frederikshavn	0	3	4	2	1	6	3	19	0
Hjørring	0	0	5	4	7	6	2	24	1
Jammerbugt	0	1	0	1	1	2	0	5	0
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariagerfjord	0	1	2	1	4	5	0	13	0
Morsø	0	0	3	0	2	2	0	7	7
Rebild	0	1	0	2	2	4	0	9	0
Thisted	0	0	1	1	1	1	0	4	1
Vesthimmerland	0	2	3	3	2	2	1	13	0
Aalborg	0	19	26	71	68	54	10	248	5
I alt	0	29	46	90	91	85	18	359	15

Bilagstabel 3.6 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Hovedstaden. 2019. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017
Albertslund	12	0	17	0	9	0	0	0	1	0	39	29
Allerød	0	0	0	0	1	0	1	1	4	19	26	9
Ballerup	1	0	8	3	13	0	0	9	2	0	36	81
Bornholm	3	0	1	1	13	0	0	0	1	3	22	34
Brøndby	0	0	3	0	7	1	0	0	2	2	15	38
Dragør	2	0	1	0	6	0	0	2	1	0	12	23
Egedal	0	0	5	0	3	3	0	1	2	0	14	21
Fredensborg	35	13	93	8	51	0	0	4	9	9	222	12
Frederiksberg	1	0	1	1	3	0	0	0	0	0	6	265
Frederikssund	7	3	27	0	19	0	0	3	4	1	64	12
Furesø	10	0	33	2	11	0	0	5	1	5	67	12
Gentofte	2	1	24	0	28	1	1	5	1	30	93	28
Gladsaxe	4	1	4	0	4	0	0	0	2	1	16	66
Glostrup	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	144
Gribskov	16	5	29	4	18	0	1	0	5	11	89	4
Halsnæs	0	0	0	0	2	0	0	0	1	2	5	16
Helsingør	6	0	82	0	48	20	2	3	10	3	174	83
Herlev	14	1	63	2	35	1	2	2	3	8	131	14
Hillerød	14	1	14	1	21	2	0	1	1	11	66	190
Hvidovre	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	112
Høje-Taastrup	5	0	3	0	15	6	0	0	0	3	32	68
Hørsholm	199	112	579	18	271	8	20	29	49	123	1.408	0
Ishøj	5	0	4	0	4	0	0	1	2	0	16	32
København	1	0	1	0	3	6	0	0	13	0	24	1.595
Lyngby-Taarbæk	12	0	2	0	23	0	0	1	3	2	43	10
Rudersdal	7	0	10	0	27	3	0	1	8	19	75	21
Rødovre	12	0	17	0	9	0	0	0	1	0	39	92
Tårnby	0	0	0	0	1	0	1	1	4	19	26	61
Vallensbæk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
I alt	358	137	1004	40	637	51	27	68	125	252	2.699	3.082

Bilagstabel 3.7 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særsilt for registreringskommuner. Region Sjælland. 2019. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslus-ningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017
Faxe	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	6	7
Greve	4	0	6	1	15	0	0	3	5	10	44	37
Guldborgsund	7	1	94	2	12	0	0	0	5	3	124	134
Holbæk	1	0	16	0	2	0	3	0	2	0	24	45
Kalundborg	1	0	0	3	14	0	0	0	6	9	33	5
Køge	2	0	1	45	8	0	0	0	3	14	73	31
Lejre	3	0	27	1	6	0	0	0	3	16	56	53
Lolland	1	0	4	1	3	0	0	0	0	1	10	3
Næstved	6	5	45	4	12	7	0	0	9	8	96	62
Odsherred	0	0	5	1	4	0	0	1	3	0	14	19
Ringsted	7	0	1	3	22	0	1	1	4	4	43	31
Roskilde	16	0	12	0	54	0	2	2	7	10	103	170
Slagelse	15	3	47	46	22	0	0	3	12	7	155	140
Solrød	0	0	0	1	5	0	0	2	5	1	14	18
Sorø	0	0	0	1	6	1	7	0	7	14	36	32
Stevns	1	1	0	1	9	0	1	0	2	7	22	6
Vordingborg	3	0	12	0	0	0	0	0	0	0	15	15
I alt	68	10	274	111	194	8	14	12	73	104	868	808

Bilagstabel 3.8 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særsilt for registreringskommuner. Region Syddanmark. 2019. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslus-ningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017
Assens	1	0	1	0	9	0	0	0	4	2	17	8
Billund	1	0	10	0	2	3	7	0	0	0	23	9
Esbjerg	14	1	72	3	28	10	2	2	9	24	165	174
Fanø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fredericia	6	0	0	1	22	1	0	0	4	2	36	38
Faaborg-Midtfyn	8	0	6	1	37	1	2	2	5	15	77	15
Haderslev	5	2	24	1	10	0	0	1	21	0	64	78
Kerteminde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Kolding	4	0	36	1	22	0	1	1	6	1	72	71
Langeland	1	0	6	0	4	0	0	0	18	7	36	6
Middelfart	3	0	12	0	2	6	0	0	0	0	23	8
Nordfyn	2	0	6	0	8	0	0	0	1	1	18	8
Nyborg	1	0	1	0	7	1	0	0	4	20	34	28
Odense	13	16	66	0	31	0	0	4	11	2	143	128
Svendborg	3	0	22	5	7	0	1	2	2	0	42	58
Sønderborg	1	0	29	0	4	0	0	1	0	3	38	28
Tønder	2	0	5	3	5	0	1	1	1	1	19	14
Varde	0	0	17	0	2	0	0	0	0	9	28	33
Vejen	3	1	1	1	4	0	0	0	2	4	16	30
Vejle	22	1	22	1	28	6	0	7	1	9	97	93
Ærø	0	0	0	1	3	0	0	0	0	6	10	0
Aabenraa	13	10	14	3	12	0	2	1	2	0	57	18
I alt	103	31	350	21	247	28	16	22	91	106	1.015	848

Bilagstabel 3.9 Hjemløse borgere, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Midtjylland. 2019. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017
Favrskov	0	0	0	0	8	0	0	0	0	4	12	8
Hedensted	0	0	4	0	4	0	0	0	0	0	8	7
Herning	10	6	90	1	18	5	2	9	5	3	149	166
Holstebro	2	0	31	1	2	3	3	0	0	0	42	52
Horsens	23	3	42	0	89	1	1	4	22	12	197	144
Ikast-Brande	0	2	8	0	7	0	4	0	0	1	22	12
Lemvig	0	0	14	0	0	0	0	0	0	0	14	14
Norddjurs	2	0	2	0	5	0	0	0	1	1	11	7
Odder	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	13
Randers	2	0	17	2	22	13	0	2	3	7	68	79
Ringkøbing-Skjern	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	8
Samsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Silkeborg	7	0	29	1	19	0	0	1	9	5	71	110
Skanderborg	10	0	7	0	12	0	0	0	0	8	37	5
Skive	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	6	8
Struer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Syddjurs	0	0	5	1	3	0	0	0	1	1	11	11
Viborg	4	3	48	0	6	0	1	0	3	0	65	87
Aarhus	75	68	216	11	296	12	3	23	22	44	770	790
I alt	137	84	515	17	498	34	14	39	66	86	1490	1.521

Bilagstabel 3.10 Hjemløse, fordelt efter hjemløshedssituation. Særskilt for registreringskommuner. Region Nordjylland. 2019. Antal.

Registrerings-kommune	Gaden	Natvarme-stue	Herberg	Hotel	Familie/venner	Udslusningsbolig	Kriminal-forsorgen	Hospital	Andet	Uoplyst	I alt 2019	I alt 2017
Brønderslev	0	0	3	0	7	0	0	1	3	1	15	18
Frederikshavn	1	0	1	0	4	0	0	2	1	0	9	9
Hjørring	0	0	5	0	5	0	1	0	3	0	14	12
Jammerbugt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Læsø	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariagerfjord	0	1	39	0	1	0	0	0	0	0	41	31
Morsø	4	0	0	0	0	0	0	0	3	0	7	0
Rebild	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	3
Thisted	1	3	18	0	2	0	0	1	0	0	25	41
Vesthimmerland	0	0	2	0	1	0	0	0	1	0	4	0
Aalborg	59	47	79	1	33	0	0	3	14	5	241	260
I alt	66	51	147	2	54	0	1	7	25	6	359	376

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD